

**RITUALUL UNGERII BOLNAVILOR
ȘI AL ÎNGRIJIRII LOR PASTORALE**

RITUALUL ROMAN
ORÂNDUIT DIN DISPOZIȚIA
SFÂNTULUI CONCILIU ECUMENIC VATICAN AL II-LEA,
PROMULGAT CU AUTORITATEA PAPEI PAUL AL VI-LEA

**RITUALUL UNGERII BOLNAVILOR
ȘI AL ÎNGRIJIRII LOR PASTORALE**

EDIȚIA TIPICĂ

Editura *Presa Bună*
Iași – 2006

Concordat cum originali

✠ Ioan ROBU
Arhiepiscop Mitropolit de București

✠ Petru GHERGHEL
Episcop de Iași

Prezentul Ritual este tradus după:

RITUALE ROMANUM EX DECRETO SACROSANCTI OECUMENICI CONCILII VATICANI II INSTAURATUM
AUCTORITATE PAULI PP. VI PROMULGATUM, *Ordo Unctionis infirmorum eorumque pastoralis
curae*, Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis 1972.

© Editura „Presa Bună”
Bd. Ștefan cel Mare, 26
RO – 6600 – Iași
Tel.: 0232/212003;
fax: 0232/211527
www.ercis.ro
e-mail: cornel@mail.dntis.ro

CONFERINȚA EPISCOPALĂ ROMÂNĂ

Prot. nr. 118 / 29.11.2006

Această ediție în limba română a Ritualului *Ungerii bolnavilor și al îngrijirii lor pastorale* a fost aprobată de Conferința Episcopală Română și a primit autorizarea din partea Congregației pentru Cultul Divin și Disciplina Sacramentelor cu decretul nr. 1507/04/L din 28 iulie 2005.

Concordat cum originali.

✠ Ioan Robu

Arhiepiscop Mitropolit de București
Președintele Conferinței Episcopale Române

CONGREGATIO DE CULTU DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Prot. 1507/04/L

ROMANIÆ

Instante Excellentissimo Domino Ioanne Robu, Archiepiscopo Bucarestiensi, Præsidi Conferentiæ Episcoporum Romaniae, litteris die 30 iulii 2004 datis, vigore facultatum huic Congregationi a Summo Pontifice BENEDICTO XVI tributarum, textum romanum partis Ritualis Romani cui titulus est *Ordo Unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae*, una cum formula sacramentali ab ipso Summo Pontifice approbata, prout in adiecto exstat exemplari, perlibenter confirmamus.

In textu imprimendo mentio fiat de confirmatione ab Apostolica Sede concessa. Eiusdem insuper textus impressi duo exemplaria ad hanc Congregationem transmittantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex ædibus Congregationis de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum,
die 28 iulii 2006.

‡ Dominicus Sorrentino
Archiepiscopus a secretis

Franciscus B. Tran Van Kha
Officio Praepositus

SFÂNTA CONGREGAȚIE PENTRU CULTUL DIVIN

Prot. nr.1501/1972.

DECRET

Îngrijindu-i pe bolnavi, Biserica îl îngrijește pe Cristos însuși în mădularele trupului său, care suferă, și, urmând exemplul Domnului Isus, care „a umblat făcând bine și vindecându-i pe toți” (*Fap* 10,38), se supune poruncii acestuia de a-i îngriji pe bolnavi (cf. *Mc* 16,18).

Această grijă, Biserica o manifestă nu numai prin aceea că îi vizitează pe bolnavi, dar, în același timp, și prin faptul că le alină suferința prin sacramentul Ungerii și prin sacramentul Euharistiei, cât timp zac de boală, și îi întărește prin aceleași sacrameente când se află în pericol de moarte; în sfârșit, ea își manifestă această grijă prin aceea că, înălțând rugăciuni, îi încredințează lui Dumnezeu mai ales în ultimele clipe ale vieții lor.

Pentru ca sensul sacramentului Ungerii să fie mai bine scos în evidență și mai clar, Conciliul al II-lea din Vatican a hotărât următoarele: „Numărul ungerilor va fi adaptat după împrejurări, iar rugăciunile care însoțesc ritualul Ungerii bolnavilor vor fi revizuite pentru a corespunde diferitelor condiții în care se află bolnavii care primesc sacramentul”¹ și dispune să se alcătuiască un ritual al administrării sacramentelor într-o singură celebrare, potrivit căreia Ungerea să se administreze bolnavului după Spovadă și înainte de primirea Viaticului².

Astfel, Sfântul Părinte papa Paul al VI-lea, prin constituția apostolică *Ungerea sfântă a bolnavilor*, publicată în ziua de 30 noiembrie 1972, a stabilit noua formulă sacramentală a Ungerii și a aprobat *Ritualul Ungerii bolnavilor și al îngrijirii lor pastorale*, pe care l-a alcătuit Sfânta Congregație pentru Cultul Divin, și pe care îl publicăm acum, declarând această ediție ca fiind tipică, pentru ca el să înlocuiască tot ce conținea în această privință Ritualul roman în vigoare până în prezent.

¹ CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția despre liturgie *Sacrosanctum concilium*, nr.75: AAS 56 (1964) 119.

² Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția despre liturgie *Sacrosanctum concilium*, nr.74: AAS 56 (1964) 119.

Orice dispoziție contrară se abrogă.

Dat la sediul Sfintei Congregații pentru Cultul Divin, în ziua de 7 decembrie
1972.

ARTURUS Card. TABERA

Prefect

✠ A. BUGNINI

Arhiep. tit. Diocletianensis

Secretar

CONSTITUȚIA APOSTOLICĂ CU PRIVIRE LA SACRAMENTUL UNGERII BOLNAVILOR

PAUL, EPISCOP,

SLUJITOR AL SLUJITORILOR LUI DUMNEZEU,
SPRE AMINTIRE PERPETUĂ

UNGHEREA SFÂNTĂ A BOLNAVILOR, după cum mărturisește și învață Biserica Catholică, este unul dintre cele șapte sacrameinte ale Noului Testament, orânduit de Cristos, Domnul nostru, „la care face aluzie Marcu (Mc 6,13), fiind comunicat și promulgat credincioșilor de către apostolul Iacob, ruda Domnului, când zice: «Este cineva dintre voi bolnav? Să-i cheme pe preoții Bisericii și ei să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului. Iar rugăciunea lor făcută cu credință îl va mântui și Domnul îl va ridica, iar dacă a săvârșit păcate, i se vor ierta» (Iac 5,14-15)”¹.

În tradiția Bisericii, atât în Orient, cât și în Occident, există mărturii, îndeosebi liturgice, cu privire la Ungerea bolnavilor. Merită să fie amintită în mod deosebit scrisoarea pe care Inocențiu I, înaintașul nostru, i-a adresat-o lui Decențiu, episcop de Gubbio², precum și o venerabilă rugăciune folosită la binecuvântarea untdelemnului pentru bolnavi: „Trimite, Doamne, Duhul tău cel Sfânt, Mângâietorul”, care a fost introdusă în Rugăciunea euharistică³ și a fost păstrată până în prezent în *Pontificalul roman*⁴.

În decursul veacurilor, tradiția liturgică a definit mai precis, ce-i drept, în mod variat, care părți ale trupului bolnavului trebuie unse cu untdelemn sfânt, alăturându-se mai multe formule de rugăciune ce trebuiau să însoțească ungerile; aceste formule se află în cărțile rituale ale diferitelor Biserici. În Biserica Romană s-a impus din Evul Mediu obiceiul de a se unge bolnavii pe organele de simț, folosindu-se formula:

¹ Cf. CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema unctione*, cap. 1 (cf. *Ibidem*, can.1): CT, VII, 1, 355-356; DS 1695. 1716.

² Scrisoarea *Si instituta ecclesiastica*, cap. 8: PL 20, 559-561; DS 216.

³ L.C. MOHLBERG, ed., *Liber Sacramentorum Romanæ Ecclesiæ Ordinis Anni Circuli*, *Rerum Ecclesiasticarum Documenta. Fontes* 4, Roma 1960, 61; J. DESHUSSES, ed., *Le Sacramentaire Grégorien*, *Spicilegium Friburgense* 16, Fribourg 1971, 172; cf. B. BOTTE, ed., *La Tradition apostolique de Saint Hippolyte*, *Liturgiewissenschaftliche Quellen und Forschungen* 39, Münster in W. 1963, 18-19; E. LANGE, ed., *Le Grand Euchologe du Monastère Blanc*, *Patrologia Orientalis* 28/2, Paris 1958, 392-395.

⁴ Cf. PONTIFICALE ROMANUM, *Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum et conficiendi Chrisma*, Città del Vaticano 1971, 11-12.

„Prin această sfântă Ungere și prin mila sa preaîndurătoare, să-ți ierte Domnul ce ai greșit”, adaptându-se fiecărui simț⁵.

Pe lângă aceasta, doctrina cu privire la Ungerea sfântă e expusă în documentele conciliilor ecumenice de la Florența, Trento în mod deosebit, și al II-lea din Vatican.

După ce Conciliul din Florența a specificat elementele esențiale ale Ungerii bolnavilor⁶, Conciliul din Trento a declarat că este de orânduire divină și a clarificat cele ce ni se spun în *Scrisoarea sfântului Iacob* cu privire la Ungerea sfântă, în special, ceea ce se referă la natura și la efectele acestui sacrament: „Într-adevăr, esența acestui sacrament constă în harul Duhului Sfânt, a cărui uncțiune șterge greșelile care, eventual, ar mai fi de ispășit, ca și urmările păcatului; alină și întărește sufletul bolnavului, trezind în el o mare încredere în îndurare divină, de care ajutat, bolnavul, pe de o parte, suportă mai ușor neplăcerile și suferințele bolii, pe de altă parte, se poate opune mai viguros ispitelor diavolului «care dă târcoale călcâiului» (*Gen* 3,15), iar uneori are ca urmare vindecarea trupului, când aceasta este de folos pentru mântuirea sufletului”⁷. În plus, sfântul Sinod a subliniat că prin cuvintele apostolului se afirmă clar „că această ungere trebuie administrată bolnavilor, mai ales acelor care se află într-o stare atât de gravă încât par a fi aproape de sfârșitul vieții, de aceea, se mai numește și sacramentul celor muribunzi”⁸. În sfârșit, în ceea ce privește celebrantul, a declarat că acesta trebuie să fie preot⁹.

Conciliul al II-lea din Vatican însă adaugă la acestea: „«Ungerea de pe Urmă», care poate fi numită mai bine «Ungerea bolnavilor», nu este numai sacramentul acelor care se află în momentul critic al sfârșitului vieții. De aceea, timpul potrivit pentru a-l primi este cu siguranță atunci când credinciosul începe să fie în pericol de moarte din cauza bolii sau a bătrâneții”¹⁰. Că administrarea acestui sacrament aparține grijii întregii Biserici, se arată prin următoarele cuvinte: „Prin sfânta Ungere a bolnavilor și prin rugăciunile preoților, Biserica întreagă îi încredințează pe bolnavi Domnului răstignit și glorificat, pentru a-i alina și a-i mântui (cf. *Iac* 5,14-16); mai mult, ea îi îndeamnă să se asocieze de bunăvoie pătimirii și morții lui Cristos (cf. *Rom* 8,17; *Col* 1,24; *2Tim* 2,11-12; *1Pt* 4,13) pentru a contribui astfel la binele poporului lui Dumnezeu”¹¹.

⁵ Cf. M. ANDRIEU, *Le Pontifical Romain au Moyen Age*, I. *Le Pontifical Romain du XII-e siècle*, (*Studi e Testi* 86), Città del Vaticano 1938, 267-268; II. *Le Pontifical de la Curie Romaine au XIII-e siècle*, (*Studi e Testi* 87), Città del Vaticano 1940, 491-492.

⁶ *Decretum pro Armeniis*, în G. HOFMANN, ed., *Concilium Florentinum*, I-II, 130; DS 1324ș.u.

⁷ CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 2: CT, VII, 1, 356; DS 1696.

⁸ CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 3: CT, VII, 1, 356; DS 1698.

⁹ CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 3, can. 4: CT, VII, 1, 356; DS 1697. 1719.

¹⁰ CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția despre liturgie *Sacrosanctum Concilium*, nr. 73: *AAS* 56 (1964) 118-119.

¹¹ CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserică *Lumen Gentium*, nr. 11: *AAS* 57 (1965) 15.

Toate acestea trebuie să se aibă în vedere la revizuirea Ritualului Ungerii sfinte, pentru ca cele ce sunt supuse schimbării să fie mai bine adaptate împrejurărilor timpului nostru¹².

Am găsit de cuviință ca formula sacramentală să fie modificată, astfel încât, pronunțându-se cuvintele lui Iacob, să fie bine scoase în evidență efectele sacramentului.

Deoarece untdelemnul de măslină, care până acum era prescris pentru ca acest sacrament să fie valabil, în unele țări lipsește sau se procură cu anevoie, la cererea mai multor episcopi, am hotărât ca, după caz, să se poată folosi în viitor și alt untdelemn, care să fie extras totuși din plante, întrucât este mai asemănător cu untdelemnul de măslină.

În ceea ce privește numărul ungerilor și părțile trupului ce trebuie unse, am găsit de cuviință ca ritual să fie simplificat.

Întrucât această revizuire atinge în unele privințe chiar ritualul sacramentului, cu autoritatea noastră apostolică, am hotărât ca în viitor să se păstreze în ritual latin cele ce urmează:

SACRAMENTUL UNGERII BOLNAVILOR SE ADMINISTREAZĂ CELOR CARE SUNT ÎN PERICOL DE A MURI, UNGÂNDU-I PE FRUNTE CU UNTDELEMN DE MĂSLINE SAU, DACĂ E CAZUL, CU ALT UNTDELEMN VEGETAL, BINECUVÂNTAT DUPĂ CUM ESTE PRESCRIS, ROSTIND NUMAI O SINGURĂ DATĂ ACESTE CUVINTE: „PRIN ACEASTĂ UNGERE SFÂNTĂ ȘI PRIN MILA SA PREA ÎNDURĂTOARE, SĂ TE AJUTE DOMNUL CU HARUL DUHULUI SFÂNT, PENTRU CA, IERTÂNDU-ȚI PĂCATELE, SĂ TE MÂNTUIASCĂ ȘI SĂ TE ALINE CU BUNĂTATE”.

În caz de necesitate, este de ajuns să se facă o singură ungere pe frunte sau, ca urmare a unei situații deosebite a bolnavului, în altă parte mai potrivită a trupului, rostindu-se formula în întregime.

Acest sacrament poate fi administrat de mai multe ori, dacă bolnavul, după primirea Ungerii s-a vindecat și apoi s-a îmbolnăvit din nou, sau chiar în cursul aceleiași boli, dacă starea bolnavului s-a agravat.

Stabilind și declarând aceste lucruri despre ritualul esențial al Ungerii bolnavilor, aprobăm, cu autoritatea noastră apostolică, *Ritualul Ungerii bolnavilor și al îngrijirii lor pastorale*, revizuit de către Sfânta Congregație pentru Cultul Divin, derogând, în același timp, dacă e cazul, de la prevederile *Codului de drept canonic* și de la alte legi care au fost în vigoare până în prezent sau abrogându-le; celelalte prevederi și legi care nu se abrogă, nici nu se schimbă, rămân valabile și neatinsse.

¹² Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția despre liturgie *Sacrosanctum Concilium*, nr. 1: AAS 56 (1964) 97.

Ediția latină a acestui ritual, cuprinzând forma nouă, va intra în vigoare de îndată ce se va publica, celelalte ediții însă, traduse în limba poporului, pregătite de conferințele episcopale și aprobate de Scaunul Apostolic, vor intra în vigoare în ziua pe care o va fixa fiecare conferință; vechiul ritual va putea fi folosit până în ziua de 31 decembrie a anului 1973. Însă din ziua de 1 ianuarie 1974, toți cei care au folosit vechiul Ritual roman vor trebui să-l folosească numai pe cel nou.

Dorim ca cele hotărâte și prevăzute de noi în Ritualul latin să fie valabile și eficiente și să rămână astfel în viitor, abrogându-se, în măsura în care este necesar, constituțiile și decretele apostolice publicate de către predecesorii noștri, ca și celelalte dispoziții, chiar și cele ce prezintă o importanță deosebită.

Dat la Roma, la Sfântul Petru, în ziua de 30 noiembrie 1972, anul al zecelea al pontificatului nostru.

PAUL AL VI-LEA PP.

RITUALUL UNGERII BOLNAVILOR ȘI AL ÎNGRIJIRII LOR PASTORALE

Noțiuni introductive

I. INFIRMITATEA UMANĂ ȘI SEMNIFICAȚIA EI ÎN MISTERUL MÂNTUIRII

1. Suferințele și infirmitățile oamenilor s-au situat întotdeauna printre problemele cel mai grele care au frământat sufletul omenesc. Însă cei care mărturisesc credința creștină, deși le simt și le îndură și ei, sunt totuși ajutați de lumina acestei credințe ca să înțeleagă mai profund misterul suferinței și să suporte cu mai multă tărie durerile. Ei nu numai că știu din cuvintele lui Cristos ce însemnătate și ce valoare are suferința pentru mântuirea proprie și pentru mântuirea lumii, dar știu că ei, cei bolnavi, au un loc deosebit în dragostea lui, care în viața sa adesea i-a vizitat și i-a vindecat pe bolnavi.

2. Boala, deși este strâns legată de condiția omului păcătos, de cele mai multe ori, nu poate fi considerată ca o pedeapsă aplicată fiecăruia pentru păcatele proprii (cf. *In* 9,3)¹. Ca dovadă, însuși Cristos, care este fără păcat, împlinind cele care au fost scrise de profetul Isaia, a purtat în pătimirea sa toate rănilile și a luat parte la toate suferințele omenești (cf. *Is* 53,4-5); mai mult, când noi îndurăm cele potrivnice, tot el este acela care este chinuit și răstignit în mădularele sale, care devin asemenea cu el; dar toate aceste suferințe par scurte și ușoare în comparație cu mărirea veșnică pe care o operează în noi (cf. *2Cor* 4,17).

3. Însăși providența a hotărât ca omul să lupte fără preget împotriva oricărei boli și să se intereseze cu o grijă atentă de binele sănătății, pentru a-și putea îndeplini datoria în societatea umană și în Biserică, pregătit fiind totuși oricând să suplinească ceea ce lipsește pătimirilor lui Cristos pentru mântuirea lumii, așteptând eliberarea întregii creații spre gloria fiilor lui Dumnezeu (cf. *Col* 1,24; *Rom* 8,19-21).

În plus, misiunea bolnavilor în Biserică este ca, prin suportarea suferințelor lor, pe de o parte, să-i îndemne pe ceilalți să nu uite de lucrurile esențiale, adică de cele suprafirești, iar pe de altă parte, să le arate că viața muritoare a oamenilor trebuie răscumpărată prin misterul morții și învierii lui Cristos.

¹ Textele Sfintei Scripturi din Noul Testament sunt citate după ediția Comisiei Pontificale pentru Noua Vulgata.

4. Se cuvine ca nu numai bolnavul să lupte împotriva infirmității, dar și medicii și toți aceia care, într-un fel sau altul, se află în slujba bolnavilor, să considere ca o datorie a lor să facă, să încerce, să experimenteze tot ce ar putea fi de folos pentru a-i alina suferința și trupește pe cei bolnavi; făcând aceasta, ei îndeplinesc acel cuvânt al lui Cristos, prin care a poruncit ca cei bolnavi să fie vizitați, voind parcă să spună că omul este în întregime încredințat celorlalți, care să-l sprijine prin ajutoare fizice și să-i întărească moralul, încurajându-l suferința.

II. SACRAMENTELE CARE SE ADMINISTREAZĂ BOLNAVILOR

A. Ungerea bolnavilor

5. Cât de mare a fost grija Domnului, pe care a arătat-o față de trupurile și sufletele bolnavilor, și pe care a poruncit și credincioșilor să o aibă, ne-o mărturisește îndeajuns Evanghelia și ne-o arată sacramentul Ungerii, pe care el l-a orânduit și pe care *Scrisoarea sfântului Iacob* ni-l face cunoscut și pe care apoi Biserica a obișnuit să-l administreze membrilor săi prin ungera și rugăciunea preoților, încredințându-i Domnului suferind și glorificat pe bolnavi, ca să-i aline și să-i mântuiască (cf. *Iac* 5,14-16); ba, mai mult, îndemnându-i ca, asociindu-se de bunăvoie pătimirii și morții lui Cristos (cf. *Rom* 8,17)², să contribuie la binele poporului lui Dumnezeu³.

Căci omul grav bolnav are nevoie de un har special al lui Dumnezeu, ca nu cumva, apăsător de neliniște, să cadă în deprimare sufletească și, supus ispitelor, să-și piardă chiar credința.

De aceea, Cristos îi întărește pe credincioșii săi, care suferă de boală, cu ajutorul cel mai puternic, care este sacramentul Ungerii⁴.

Celebrarea sacramentului constă, în principal, în faptul că, după ce a avut loc impunerea mâinilor de către preoții Bisericii, se rostește rugăciunea făcută cu credință și bolnavii sunt unși cu untdelemnul sfințit prin binecuvântarea lui Dumnezeu; prin acest rit, este reprezentat și se conferă harul sacramentului.

6. Acest sacrament acordă bolnavului harul Duhului Sfânt, prin care omul este în întregime ajutat spre mântuire, este susținut prin încrederea în Dumnezeu, este întărit împotriva ispitelor Celui Rău și a neliniștii în fața morții, astfel încât să poată nu numai să suporte cu tărie greutățile, dar chiar să lupte împotriva lor și să dobândească sănătatea, dacă aceasta este în folosul mântuirii sufletului său; și îi acordă

² Cf., de asemenea, *Col* 1,24; *2Tim* 2,11-12; *1Pt* 4,13.

³ Cf. CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 1: DS 1695; CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserica *Lumen gentium*, nr. 11: AAS 57 (1965) 15.

⁴ Cf. CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 1: DS 1694.

chiar iertarea păcatelor, pe care eventual le-ar avea, și a pedepselor cauzate de acestea⁵.

7. În Ungerea sfântă, care este unită cu rugăciunea făcută cu credință (cf. *Iac* 5,15), este exprimată credința care trebuie, în primul rând, trezită atât în cel care administrează sacramentul, cât, mai ales, în cel care îl primește; pe bolnav îl va mântui credința sa și a Bisericii, credință care este îndreptată spre moartea și învierea lui Cristos, de unde sacramentul își obține eficacitatea (cf. *Iac* 5,15)⁶ și anticipă împărăția viitoare, a cărei cheazășie este oferită în sacramente.

a) Cui trebuie conferită Ungerea bolnavilor

8. În *Scrisoarea sfântului Iacob*, se precizează că Ungerea trebuie dată celor bolnavi, ca să-i aline și să-i mântuiască⁷. De aceea, această sfântă Ungere trebuie administrată cu toată grija celor credincioși care, din cauza infirmității sau a bătrâneții, se află într-o stare periculoasă de boală⁸.

Cât privește, însă, gravitatea bolii, este de ajuns să se aibă o părere prudentă sau probabilă despre ea⁹, înlăturându-se orice neliniște, iar, dacă este cazul, să fie consultat și medicul.

9. Acest sacrament poate fi dat din nou, dacă bolnavul, după primirea Ungerii, s-a vindecat sau dacă, în cursul aceleiași boli, starea bolnavului se agravează.

10. Înainte de intervenția chirurgicală (în limbaj obișnuit, „operație”), sfânta Ungere poate fi acordată bolnavului ori de câte ori intervenția este determinată de o boală periculoasă.

11. Sfânta Ungere se poate da și bătrânilor, cărora le-au slăbit în mod vizibil puterile, chiar dacă nu se pune problema unei boli grave.

12. Sfânta Ungere se poate administra chiar și copiilor de la vârsta când li s-a dezvoltat uzul rațiunii, ca să poată fi întăriți prin acest sacrament.

13. În cateheza care se face, atât în comun, cât și individual, credincioșii să fie astfel instruiți încât să ceară ei înșiși Ungerea și, de îndată ce a sosit timpul potrivit spre a fi administrată, să o primească cu credință neclintită și evlavie sufletească, și

⁵ Cf. CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, proem. și cap. 2: DS 1694 și 1696.

⁶ Cf. Sf. TOMA DE AQUINO, *In IV Sententiarum*, d. 1, q. 1, a. 4, qc. 3.

⁷ Cf. CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 2: DS 1698.

⁸ Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția despre liturgie *Sacrosanctum Concilium*, nr.73: *AAS* 56 (1964) 118-119.

⁹ Cf. PIUS AL XI-LEA, *Scrisoarea Explorata res* (2 februarie 1923).

să nu urmeze obiceiul greșit de a amâna primirea acestui sacrament. De asemenea, cei care îi îngrijesc pe bolnavi să fie instruiți cu privire la natura acestui sacrament.

14. Acest sacrament¹⁰ se poate administra chiar și bolnavilor care și-au pierdut cunoștința și uzul rațiunii, în cazul în care se presupune că, dacă ar fi conștienți, l-ar fi cerut.

15. Preotul chemat la un bolnav pe care îl găsește mort să se roage pentru el, ca Dumnezeu să-i ierte păcatele și să-l primească cu îndurare în împărăția sa, dar Ungerea să n-o adminstreze. În cazul că stă la îndoială, dacă bolnavul a murit sau nu, poate să-i dea acest sacrament sub condiție (nr. 135)¹¹.

b) Ministrul Ungerii bolnavilor

16. Ministrul propriu al Ungerii bolnavilor este numai preotul¹².

Episcopii, parohii și colaboratorii lor, preoții cărora le este încredințată îngrijirea bolnavilor sau a bătrânilor din aziluri și superiorii comunităților călugărești clericale, administrează în mod obișnuit acest sacrament¹³.

17. Acestora, ajutați de călugări și laici, le revine datoria atât de a-i dispune pe bolnavi și pe cei care îi asistă printr-o pregătire corespunzătoare, cât și de a administra bolnavilor acest sacrament.

Este de competența Ordinariului locului a organiza și a veghea la desfășurarea acelor celebrări la care iau parte, eventual, bolnavi din diferite parohii sau spitale pentru a primi Ungerea sfântă.

18. Ceilalți preoți administrează Ungerea cu consimțământul ministrului amintit mai sus la nr. 16. În caz de necesitate, se presupune consimțământul și e suficient să-i comunice ulterior parohului sau capelanului spitalului Ungerea administrată.

19. Când sunt de față lângă un bolnav doi sau mai mulți preoți, nimic nu stă împotriva ca unul dintre ei să rostească rugăciunile și să facă Ungerea cu formula respectivă, iar ceilalți să-și distribuie între ei celelalte părți ale ritului, cum ar fi, de exemplu, riturile inițiale, lectura cuvântului lui Dumnezeu, invocațiile sau îndemnurile. Pe lângă aceasta, cu toții își pot impune mâinile.

¹⁰ Cf. CDC, can. 943.

¹¹ Cf. CDC, can. 941.

¹² Cf. CONCILIUL TRIDENTIN, Sesiunea a XIV-a, *De extrema Unctione*, cap. 3 și can. 4: DS 1697 și 1719; CDC, can. 938.

¹³ Cf. CDC, can. 938.

c) Cele necesare pentru celebrarea Ungerii

20. Materia cerută pentru celebrarea sacramentului este untdelemnul de măsline, sau, dacă e cazul, alt untdelemn extras din plante¹⁴.

21. Untdelemnul ce urmează a fi folosit în Ungerea bolnavilor trebuie să fie binecuvântat în acest scop de către episcop, sau de către un preot căruia însuși dreptul îi acordă această putere sau i-a acordat-o în mod special Scaunul Apsotolic.

În afară de episcop, prin drept, mai au puterea de a sfinți untdelemnul, care se poate folosi la Ungerea bolnavilor, următorii:

- a) cel care de drept este asimilat episcopului dicezan;
- b) orice preot, în caz de adevărată necesitate¹⁵.

Binecuvântarea untdelemnului bolnavilor se face de către episcop, în mod obișnuit, în joia din Săptămâna Sfântă¹⁶.

22. Când preotul, conform nr. 21b, sfințește în cadrul ritului untdelemnul, untdelemnul care trebuie binecuvântat poate să fie adus sau de preot, sau să fie pregătit de către rudele bolnavului într-un vas mic, potrivit. Ceea ce a rămas însă din untdelemnul sfințit după celebrare să se îmbibe în vată și să fie ars.

Când, însă, preotul folosește untdelemnul sfințit deja de mai înainte de către episcop sau de către alt preot, aduce cu sine vasul mic în care este păstrat. Acest vas mic, făcut dintr-un material apt pentru a păstra untdelemnul, să fie curat și să conțină destul untdelemn îmbibat în vată pentru a se folosi cu ușurință. În acest caz, preotul, după Ungere, să ducă înapoi vasul la locul său, unde să fie păstrat cu cinste. Să aibă grijă ca untdelemnul să rămână în stare bună pentru îngrijirea oamenilor și, prin urmare, să fie schimbat la timp, fie anual, după binecuvântarea untdelemnului de către episcop, pe care o face în joia din Săptămâna Sfântă, fie, dacă este cazul, mai des.

23. Ungerea se administrează ungând bolnavul pe frunte și pe mâini; e bine ca formula să se împartă astfel încât prima parte să se rostească în timp ce se face ungerea pe frunte, iar a doua parte în timp ce se ung mâinile.

Dar, în caz de urgență, este suficient să se facă o singură ungere pe frunte, sau, dacă bolnavul este într-o situație specială, pe altă parte a trupului mai potrivită, rostindu-se formula în întregime.

¹⁴ Cf. *Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum et conficiendi Chrisma*, Praenotanda, nr. 3, Typis polyglottis Vaticanis, Città del Vaticano 1970.

¹⁵ Cf. *Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum et conficiendi Chrisma*, Praenotanda, nr. 8.

¹⁶ Cf. *Ordo benedicendi Oleum catechumenorum et infirmorum et conficiendi Chrisma*, Praenotanda, nr. 9.

24. Totuși, nimic nu se împotrivesște ca, avându-se în vedere mentalitatea și tradițiile anumitor popoare, numărul ungerilor să se mărească sau locul unde se fac să fie schimbat, lucru care va fi prevăzut în ritualurile particulare ce se vor alcătui.

25. Formula care însoțește Ungerea, în ritul latin, este următoarea:

Prin această ungere sfântă și prin mila sa preaîndurătoare,
să te ajute Domnul cu harul Duhului Sfânt,
pentru ca, iertându-ți păcatele,
să te mântuiască și să te aline cu bunătate.

B. Viaticul

26. La trecerea din această viață, creștinul, fiind întărit cu Viaticul trupului și sângelui lui Cristos, primește, de fapt, chezașia învierii, după cuvântul Domnului: „Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de pe urmă” (*In* 6,54).

Dacă este posibil, Viaticul să fie primit în cadrul Liturghiei, mai întâi pentru ca bolnavul să se poată împărtăși sub ambele specii și, în al doilea rând, pentru că Împărtășania primită sub formă de Viatic poate fi considerată ca o dovadă deosebită a participării la misterul ce se celebrează în cadrul jertfei Liturghiei, adică la misterul morții Domnului și a plecării sale la Tatăl¹⁷.

27. Sunt obligați să primească Viaticul toți aceia care, fiind botezați, pot să primească sfânta Împărtășanie. Deoarece toți credincioșii care sunt în pericol de moarte, indiferent din ce cauză ar proveni acest pericol, sunt obligați prin poruncă să primească sfânta Împărtășanie, păstorii trebuie să vegheze ca administrarea acestui sacrament să nu întârzie, dar credincioșii să fie întăriți cu el atunci când sunt încă pe deplin conștienți¹⁸.

28. Creștinul, pe lângă acestea, e bine să-și reînnoiască, în cadrul celebrării Viaticului, credința de la Botez, prin care a devenit fiu adoptiv al lui Dumnezeu și moștenitor al vieții veșnice.

29. Miniștrii obișnuiți ai Viaticului sunt parohul și colaboratorii săi, preotul căruia i se încredințează îngrijirea bolnavilor în spitale și superiorul comunității călugărești

¹⁷ Cf. Sf. CONGREGAȚIE A RITURILOR, Instrucția *Eucharisticum mysterium* (25 mai 1967), nr. 36.39.41: *AAS* 59 (1967) 561. 562. 563; PAUL AL VI-LEA, Scrisoarea apostolică *Pastorale munus* (30 noiembrie 1963), nr. 7: *AAS* 56 (1964) 7; *CDC*, can. 822, 4.

¹⁸ Cf. Sf. CONGREGAȚIE A RITURILOR, Instrucția *Eucharisticum mysterium* (25 mai 1967), nr. 39: *AAS* 59 (1967) 562.

clericale. În caz de necesitate, administrează Viaticul oricare preot cu învoirea, măcar presupusă, a ministrului competent.

Totuși, în lipsa preotului, poate duce Viaticul la bolnav un diacon sau un alt credincios, bărbat sau femeie, care, cu încuviințarea Scaunului Apostolic, este desemnat de către episcop să distribuie credincioșilor Euharistia. În acest caz, diaconul să folosească ritul care este stabilit în Ritual, ceilalți, însă, să urmeze ritul pe care îl folosesc în mod obișnuit la distribuirea sfintei Împărtășanii, folosindu-se totuși formula proprie, ce este propusă în Ritual pentru administrarea Viaticului (nr. 112).

C. Ritualul complet

30. Ca să se facă față mai ușor în cazurile speciale, când creștinul se află în mod neprevăzut în pericol de a muri, din cauza unei boli neașteptate sau din alte cauze, se pune la îndemână un ritual complet, cu ajutorul căruia bolnavul să fie întărit cu sacramentele Penitenței, Ungerii și Euharistiei sub forma Viaticului.

Dacă, însă, pericolul morții este iminent și nu este timp suficient de a administra toate sacramentele amintite mai sus, prima dată să se dea bolnavului posibilitatea mărturisirii sacramentale, făcută eventual din cauza urgenței în mod generic, apoi să i se dea Viaticul, pe care este obligat să-l primească orice creștin în pericol de moarte. Și, în sfârșit, dacă mai rămâne timp, să i se administreze Ungerea sfântă.

Dacă, însă, nu poate primi din cauza bolii sfânta Împărtășanie, să i se administreze Ungerea sfântă.

31. Dacă bolnavul trebuie întărit cu sacramentul Mirului, să se aibă în vedere cele indicate mai jos la nr. 117, 124, 136-137.

În pericolul de moarte, dacă episcopul nu poate veni cu ușurință sau este împiedicat dintr-un motiv serios, dreptul conferă puterea de a mirui următorilor: parohilor și vicarilor parohiali, iar în lipsa lor, vicarilor colaboratori ai acestora; preoților care sunt în fruntea unor parohii speciale, înființate conform dreptului; vicarilor economi; vicarilor substituți și vicarilor ajutători. În absența tuturor celor amintiți mai sus, oricărui preot care nu este împiedicat de vreo cenzură sau pedeapsă canonică¹⁹.

III. OFICII ȘI ÎNDATORIRI CU PRIVIRE LA BOLNAVI

32. În trupul lui Cristos, care este Biserica, dacă un mădular suferă, suferă împreună cu el toate celelalte mădulare (*1 Cor 12,26*)²⁰. De aceea, compătimirea față de bolnavi și așa-numitele fapte de caritate și de ajutor reciproc, destinate să înlăture

¹⁹ Cf. *Ordo Confirmationis*, Praenotanda, nr. 7c, Typis Polyglottis Vaticanis, Città del Vaticano 1971.

²⁰ Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserica *Lumen gentium*, nr. 7: *AAS* 57 (1965) 9-10.

suferințele de orice natură ale oamenilor, sunt lucruri considerate de o cinste deosebită²¹ și toate eforturile tehnicii de a prelungi lungimea vieții²², precum și orice grijă izvorâtă din inimă față de bolnavi, de care dă dovadă orice om, pot fi considerate ca o pregătire evanghelică și se asociază într-o măsură oarecare la opera de ajutorare²³ a lui Cristos.

33. De unde urmează că e de dorit în cel mai înalt grad ca toți cei botezați să participe la această slujire a iubirii reciproce în trupul lui Cristos, atât în lupta împotriva bolii și în dragostea față de bolnavi, cât și în celebrarea sacramentelor pentru bolnavi. Căci aceste sacramente, ca și celelalte, de altfel, au din natura lor un caracter comunitar, care, în măsura posibilităților, trebuie scos în evidență în cadrul celebrării.

34. Partea principală în această muncă de ajutorare o au rudele celor bolnavi și cei care, într-un fel sau altul, se îngrijesc de ei. Lor le revine, în primul rând, datoria să-i întărească pe bolnavi prin cuvintele credinței și prin rugăciunea făcută în comun, să-i recomande Domnului suferind și glorificat, mai mult, să-i îndemne ca, asociindu-se de bunăvoie pătimirii și morții lui Cristos, să contribuie la binele poporului lui Dumnezeu²⁴. Agravându-se însă boala, este de datoria lor să anunțe parohul, iar pe bolnav să-l pregătească prin cuvinte pline de omenie și cu prudență, ca să primească la timpul potrivit sacramentele.

35. Preoții să-și amintească, mai ales parohii și ceilalți de care s-a amintit la nr. 16, că este datoria lor să-i viziteze personal pe bolnavi cu o grijă sânguincioasă și să-i ajute cu o dragoste izvorâtă din inimă²⁵. Mai ales cu ocazia administrării sacramentelor, e de datoria lor să învioreze speranța celor de față și să le întărească credința în Cristos, care a pățimit și a fost glorificat, astfel încât să ducă afecțiunea maternă a Bisericii și mângâierea credinței la cei care trebuie să fie alinați, iar celorlalți să le înalțe mintea la cele suprafirești.

36. Pentru ca cele spuse despre sacramentul Ungerii și al Viaticului să poată fi înțelese mai bine, iar credința să poată fi mai din belșug nutrită, întărită și exprimată, este de cea mai mare importanță ca, printr-o cateheză susținută, atât credincioșii, în

²¹ Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Decretul despre apostolatul laicilor *Apostolicam actuositatem*, nr. 8: AAS 58 (1966) 845.

²² Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția pastorală despre Biserica în lumea contemporană *Gaudium et spes*, nr. 18: AAS 58 (1966) 1038.

²³ Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserica *Lumen gentium*, nr. 28: AAS 57 (1965) 34.

²⁴ Cf. CONCILIUL AL II-LEA DIN VATICAN, Constituția dogmatică despre Biserica *Lumen gentium*, nr. 21: AAS 57 (1965) 24.

²⁵ Cf. CDC, can. 468, 1.

general, cât, mai ales, bolnavii, să fie instruiți cu privire la pregătirea celebrării și la participarea însăși, mai ales dacă se face în comun. Căci rugăciunea făcută cu credință, care însoțește celebrarea sacramentului, este însuflețită de mărturisirea credinței.

37. Pregătind și orânduind celebrarea sacramentelor, preotul să se informeze despre situația bolnavului, astfel încât orânduirea riturilor, lectura din Sfânta Scriptură și rugăciunile ce trebuie alese, oportunitatea de a celebra sau nu Liturgia, administrarea Viaticului etc., să se facă în funcție de starea acestuia.

IV. ADAPTĂRILE CE REVIN CONFERINȚELOR EPISCOPALE

38. Intră în competența conferințelor episcopale, conform constituției despre sfânta liturgie (art. 63 b), să pregătească în ritualurile particulare un capitol care să corespundă celui din Ritualul roman, adaptat necesităților fiecărei țări, astfel încât, după ce s-a obținut aprobarea Sfântului Scaun, să se folosească în țările respective.

Așadar, conferințelor episcopale le revine:

a) să fixeze adaptările, despre care se vorbește în art. 39 din constituția despre sfânta liturgie;

b) să studieze cu grijă și atenție ce este bine să fie admis din tradițiile și mentalitățile fiecărui popor și, prin urmare, să propună Sfântului Scaun și alte adaptări considerate utile sau necesare, care, cu încuviințarea acestuia, să fie introduse;

c) unele elemente proprii cu privire la bolnavi din ritualurile particulare existente deja, dacă sunt, să le rețină, numai să fie în armonie cu constituția despre sfânta liturgie și cu nevoile timpului de astăzi, sau să le adapteze;

d) să pregătească traduceri textelor, astfel încât să se acomodeze într-adevăr specificului diferitelor limbi și caracterului diferitelor culturi, adăugându-se, ori de câte ori se crede de cuviință, melodii potrivite ce se pot cânta;

e) noțiunile introductive care se găsesc în Ritualul roman, dacă este cazul, să le adapteze pentru a face participarea credincioșilor cât mai conștientă și mai activă;

f) în edițiile cărților liturgice, care trebuie pregătite prin grija conferințelor episcopale, să orânduiască materia în modul cel mai practic pentru uzul pastoral.

39. Când Ritualul roman oferă formule la alegere, ritualurile particulare pot să adauge alte formule de același gen.

V. ADAPTĂRILE CE REVIN MINISTRULUI

40. Ministrul, având în vedere împrejurările, precum și trebuințele și preferințele bolnavilor și ale altor credincioși, să se folosească de înlesnirile pe care le acordă ritualul.

a) În primul rând, să fie atent la starea de oboseală a bolnavilor și la variațiile ce au loc în starea lor fizică în cursul unei zile, sau chiar al unei ore. Din acest motiv, va putea, dacă e cazul, să scurteze celebrarea.

b) Când nu este de față un grup de credincioși, preotul să aibă în vedere că în el însuși și în bolnav este deja Biserica. Să se străduiască, prin urmare, atât înainte, cât și după celebrarea sacramentului, să aducă bolnavului dragostea și ajutorul comunității, fie personal, fie, dacă bolnavul acceptă, printr-un alt creștin al comunității locale.

c) Dacă după Ungere bolnavul s-a vindecat, într-un moment potrivit, să-l îndemne să aducă mulțumirile cuvenite pentru binefacerile primite, de exemplu, luând parte la Liturghie ca recunoștință față de Dumnezeu sau în alt mod potrivit.

41. În celebrare să se respecte, prin urmare, structura ritului, adaptat fiind totuși condițiilor locului și persoanelor. Actul penitențial să se facă, după caz, la începutul ritului sau după lectura din Sfânta Scriptură. În locul aducerii de mulțumire asupra untdelemnului, dacă este cazul, se poate face un scurt îndemn. Acest lucru trebuie avut în vedere mai ales atunci când bolnavul se află în spital, iar ceilalți bolnavi ce se află, eventual, în același loc nu iau deloc parte la celebrare.

CAPITOLUL I

Vizitarea și împărtășirea bolnavilor

I. VIZITAREA BOLNAVILOR

42. Toți creștinii, luând parte la grija și la dragostea lui Cristos și a Bisericii față de bolnavi, să se îngrijească cu toată sânguința de bolnavi, fiecare după posibilitățile pe care le are, vizitându-i și încurajându-i în Domnul și ajutându-i frățeste în trebuințele lor.

43. Mai ales parohii și ceilalți, care au bolnavi în grija lor, să le reamintească adevărurile credinței, prin care să cunoască semnificația infirmității umane în misterul mântuirii; mai mult, să-i îndemne ca, luminați de credință, să se unească cu Cristos suferind și, în sfârșit, să fie în stare ca, prin rugăciune, să-și sfințească boala și să învețe ca în rugăciune să afle tăria sufletească pentru a suporta suferințele.

Cade în grija lor să-i determine, încetul cu încetul, pe bolnavi să primească sacramentele Peninței și Euharistiei cum se cuvine și des, atât cât îi permite fiecăruia condiția sa, și, mai ales, să-i determine să primească Ungerea și Viaticul la timpul potrivit.

44. Se recomandă ca bolnavii să fie îndemnați să se roage fie singuri, fie asociindu-se cu cei din familie sau cu cei care îi îngrijesc, rugăciunea scoțând-o, în primul rând, din Sfânta Scriptură, fie meditând acele texte ce ilustrează misterul infirmității umane în Cristos și în opera sa, fie desprinzând din psalmi și din alte texte pentru rugăciune formule și invocații. Pentru ca această rugăciune să se facă cum se cuvine, să fie ajutați prin mijloace potrivite; mai mult, chiar preoții să se roage cu plăcere împreună cu ei.

45. La vizitarea bolnavului, preotul ar putea să alcătuiască din elemente potrivite o rugăciune comună sub forma unei scurte celebrări a cuvântului lui Dumnezeu, pe care să o pregătească în cadrul unei discuții fraterne. Lecturii cuvântului lui Dumnezeu la locul potrivit să-i adauge o rugăciune pe care să o scoată fie din psalmi, fie din alte rugăciuni, fie din litanii; la sfârșit, să-i dea bolnavului binecuvântarea, dacă e cazul, cu impunerea mâinilor.

II. ÎMPĂRTĂȘIREA BOLNAVILOR

46. Păstorii sufletești să aibă grijă ca bolnavilor și celor înaintați în vârstă, deși nu sunt grav bolnavi și nu-i amenință pericolul morții, să li se ofere ocazia de a primi Euharistia des, dacă e posibil, chiar zilnic, mai ales în timpul pascal; lucru care poate avea loc la orice oră din zi.

Bolnavilor care nu pot primi Euharistia sub specia pâinii li se va administra numai sub specia vinului, observându-se cele prescrise mai jos la nr. 95.

Cei care sunt de față împreună cu bolnavul pot primi o dată cu el sfânta Împărtășanie, observându-se cele prescrise de drept.

47. În ducerea sfintei Euharistii pentru împărtășirea ce se administrează în afara bisericii, sfintele specii să fie purtate închise într-o pixidă sau alt vas mic, cu acea îmbrăcăminte și în acel mod care se potrivește mai bine cu împrejurările locurilor.

48. Cei care locuiesc împreună cu bolnavul sau au grija lui să fie anunțați de mai înainte, pentru ca încăperea unde se află bolnavul să fie pregătită cum se cuvine, având o masă acoperită cu o pânză, pe care urmează să fie așezat Sfântul Sacrament. Să se așeze pe masă, de asemenea, dacă este obiceiul, un vas cu apă binecuvântată și aspersorul sau o ramură cu care să se poată stropi, precum și lumânări.

1.

Ritul obișnuit al împărtășirii bolnavilor

49. Ajungând la bolnav, preotul, îmbrăcat cum se cuvine pentru acest sfânt oficiu, îi salută cu amabilitate pe el și pe ceilalți care sunt de față, folosind, dacă e cazul, următorul salut:

Pace acestei case și tuturor celor care locuiesc într-însa.

Sau:

Pacea Domnului să fie cu voi (cu tine).

Alte formule de salut, la nr. 230, 231.

Apoi, așezând Sfântul Sacrament pe masă, îl adoră împreună cu cei de față.

50. În continuare, dacă e cazul, luând apă sfințită, stropește bolnavul și încăperea, rostind următoarea formulă sau alta care se găsește în Ritualul particular:

Această apă să vă amintească
de Botezul pe care l-ați primit

și de Cristos care ne-a mântuit
prin pătimirea și învierea sa.

51. Dacă e necesar, preotul să asculte spovada bolnavului.

52. Când, însă, spovada bolnavului nu are loc în cadrul ritualului sau sunt și alții care vor să se împărtășească, preotul îndeamnă bolnavul și pe ceilalți care sunt de față la actul penitențial:

Fraților, să ne recunoaștem păcatele,
ca să luăm parte cu vrednicie
la această sfântă celebrare.

Se păstrează un moment de tăcere. Apoi, cu toții fac împreună mărturisirea:

Mărturisesc lui Dumnezeu atotputernicul și vouă, fraților,
că am păcătuit prea mult cu gândul, cuvântul, fapta și omisiunea

și, bătându-și pieptul, spun:

din vina mea, din vina mea, din prea mare vina mea.

Apoi continuă:

De aceea, rog pe sfânta Maria, pururea Fecioară,
pe toți îngerii și sfinții și pe voi, fraților,
să vă rugați pentru mine la Domnul, Dumnezeul nostru.

Iar preotul încheie:

Să aibă milă de noi,
atotputernicul Dumnezeu
și, iertându-ne păcatele,
să ne ducă la viața veșnică.

Toți răspund:

Amin.

Alte formule la alegere pentru actul penitențial, la nr. 232-233.

53. Apoi, dacă se crede de cuviință, unul dintre cei de față sau chiar preotul poate cita un text din Sfânta Scriptură, de exemplu:

In 6,54-55

Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.

Pentru că trupul meu este adevărată hrană iar sângele meu este adevărată băutură.

In 6,54-59

Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.

Pentru că trupul meu este adevărată hrană iar sângele meu este adevărată băutură.

Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu rămâne în mine și eu în el.

Așa cum m-a trimis Tatăl care este viu, iar eu trăiesc prin Tatăl, la fel și cel care mă mănâncă pe mine va trăi prin mine.

Aceasta este pâinea care s-a coborât din cer; nu ca aceea pe care au mâncat-o părinții voștri și au murit.

Cine mănâncă această pâine va trăi în veci.

In 14,6

Eu sunt calea, adevărul și viața.

Nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine.

In 14,23

Dacă cineva mă iubește, va ține cuvântul meu;

Tatăl meu îl va iubi și vom veni la el și ne vom face locuință la el.

In 15,4

Rămâneți în mine și eu în voi.

După cum mlădița nu poate aduce rod de la sine dacă nu rămâne în viță,

tot la fel nici voi, dacă nu rămâneți în mine.

ICor 11,26

Ori de câte ori mâncați din pâinea aceasta

și beți din potirul acesta,

vestiți moartea Domnului până când va veni.

Sau:

In 14,27

Pace vă las vouă; pacea mea v-o dau vouă.
 Eu nu v-o dau așa cum o dă lumea.
 Să nu se tulbure inima voastră, nici să nu se teamă.

In 15,5

Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele.
 Cel care rămâne în mine și eu în el, acela aduce mult rod,
 pentru că fără mine nu puteți face nimic.

IIn 4,16

Noi am cunoscut și am crezut
 în iubirea pe care Dumnezeu o are față de noi.
 Dumnezeu este iubire și cine rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu,
 iar Dumnezeu rămâne în el.

Dacă se crede oportun, se poate face o mică explicație a textului.

54. Apoi preotul face introducerea la recitarea rugăciunii Tatăl nostru prin cuvintele care urmează sau prin altele asemănătoare:

Și acum, să ne rugăm împreună lui Dumnezeu,
 așa cum ne-a învățat Domnul nostru Isus Cristos:

și continuă toți:

Tatăl nostru, care ești în ceruri:
 sfințească-se numele tău;
 vie împărăția ta;
 făcă-se voia ta, precum în cer așa și pe pământ.
 Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi;
 și ne iartă nouă greșelile noastre,
 precum și noi iertăm greșiților noștri;
 și nu ne duce pe noi în ispită;
 ci ne mântuiește de Cel Rău.

55. În continuare, preotul arată Sfântul Sacrament, zicând:

Iată Mielul lui Dumnezeu,
 care ia asupra sa păcatele lumii.
 Fericți cei chemați la ospățul Mielului.

Bolnavul și ceilalți care vor să se împărtășească spun o singură dată:

Doamne, nu sunt vrednic
să intri sub acoperământul meu,
dar spune numai un cuvânt
și se va tămădui sufletul meu.

56. Preotul se apropie de bolnav și, arătându-i Sfântul Sacrament, zice:

Trupul lui Cristos (sau: Sângele lui Cristos).

Bolnavul răspunde:

Amin.

Și se împărtășește.

Ceilalți care vor să se împărtășească primesc Sfântul Sacrament în mod obișnuit.

57. Terminându-se de dat Împărtășania, ministrul face purificarea obișnuită. Apoi, dacă crede de cuviință, poate păstra un timp de tăcere sfântă.

Apoi, preotul rostește rugăciunea de încheiere:

Să ne rugăm:

Doamne, Părinte Sfânt,
atotputernice, veșnice Dumnezeule,
te rugăm cu credință
ca trupul preasfânt (sângele preasfânt)
al Domnului nostru Isus Cristos, Fiul tău,
să aducă fratelui nostru (surorii noastre) vindecarea veșnică,
atât pentru trup, cât și pentru suflet.
Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Alte rugăciuni, la alegere, la nr. 234-236.

58. În continuare, binecuvântează bolnavul și pe cei de față, fie făcând asupra lor semnul crucii cu pixida, dacă a mai rămas sfânta Împărtășanie, fie folosind una dintre formulele care se află în *Ritualul Ungerii bolnavilor* (nr. 79. 237 sau 238) sau la sfârșitul sfintei Liturghii.

2.

Ritul prescurtat al împărtășirii bolnavilor

59. Acest ritual prescurtat se folosește când sfânta Împărtășanie trebuie distribuită mai multor bolnavi care se află în diferite încăperi ale aceleiași case, de exemplu, ale unui spital, adăugându-se, dacă este cazul, unele elemente luate din ritualul obișnuit.

60. Dacă printre bolnavi sunt unii care vor să se mărturisească, preotul să-i asculte și să le dea dezlegarea la timpul potrivit, înainte de a începe distribuția Împărtășaniei.

61. Ritul poate să înceapă fie în biserică sau capelă, fie în prima încăpere, preotul rostind această antifonă sau alta care se găsește în ritualul particular:

O, sfânt ospăț
în care, primindu-l pe Cristos,
cinstim amintirea pătimirii sale,
sufletul ni se umple de har
și ni se dă chezășia vieții viitoare!

62. După aceasta, preotul, dacă e cazul, însoțit de o persoană care poartă o lumânare, se apropie de bolnavi și rostește fie o singură dată pentru toți bolnavii care se găsesc în acea încăpere, fie pentru fiecare dintre cei care se împărtășesc:

Iată Mielul lui Dumnezeu,
care ia asupra sa păcatele lumii.
Fericiți cei chemați la ospățul Mielului.

Și fiecare dintre cei care se împărtășesc adaugă:

Doamne, nu sunt vrednic
să intri sub acoperământul meu;
dar spune numai un cuvânt
și se va tămădui sufletul meu.

Și primește Împărtășania în mod obișnuit.

63. Rugăciunea de încheiere se poate spune fie în biserică sau capelă, fie în ultima încăpere, omițându-se binecuvântarea.

CAPITOLUL II

Ritualul Ungerii bolnavilor

RITUALUL OBIȘNUIT

Pregătirea celebrării

64. Preotul, înainte de a administra Ungerea sfântă, să se informeze despre starea bolnavului și să țină cont de aceasta în orânduirea celebrării, în alegerea lecturilor din Sfânta Scriptură și a rugăciunilor. Toate acestea, pe cât este cu putință, să se stabilească împreună cu bolnavul însuși și cu familia acestuia, explicându-le semnificația sacramentului.

65. Pentru a asculta mărturisirea sacramentală a bolnavului, când acest lucru este necesar, preotul, dacă poate, să meargă înainte de celebrarea Ungerii. Dacă, însă, mărturisirea sacramentală a bolnavului trebuie făcută împreună cu Ungerea, spovada să se facă la început. Când nu se face în cadrul ritului, e bine să se spună actul penitențial.

66. Bolnavul care nu zace la pat poate să primească sacramentul în biserică sau în alt loc convenabil, unde să se găsească un scaun potrivit pentru bolnav și unde să se poată aduna măcar rudele și prietenii care vor lua parte la celebrare.

În spitale, însă, preotul să-i aibă în vedere pe ceilalți bolnavi care se află eventual în același loc, adică să ia în considerare dacă sunt în stare să ia parte cât de cât la celebrare, dacă nu cumva îi jenează pe cei ce nu aparțin credinței catolice.

67. Ritul descris mai jos trebuie respectat chiar și atunci când Ungerea se dă la mai mulți bolnavi la un loc; în acest caz, se impun mâinile, se dă Ungerea și se rostește formula pentru fiecare în parte; restul se recită o singură dată la plural.

Riturile introductive

68. Ajungând la bolnav, preotul, îmbrăcat în haina corespunzătoare pentru această slujire, salută cu amabilitate bolnavii și pe ceilalți care sunt de față, folosind, dacă e cazul, salutul:

Pace acestei case și tuturor celor care locuiesc într-însa.

Sau:

Pacea Domnului să fie cu voi (cu tine).

Alte formule de salut, nr. 230-231.

69. Apoi, dacă crede de cuviință, preotul stropește bolnavul și încăperea cu apă sfințită, rostind această formulă sau alta care se găsește în ritualul particular:

Această apă să vă amintească
de Botezul pe care l-ați primit
și de Cristos care ne-a răscumpărat
prin pătimirea și învierea sa.

70. În continuare, se adresează celor prezenți cu aceste cuvinte sau cu altele asemănătoare:

Fraților preaiubiți, Domnul Isus Cristos, la care, după cum ne spune Evanghelia, veneau bolnavii implorându-i vindecarea și care a suferit atât de mult pentru noi, este în mijlocul nostru, al celor ce ne-am adunat acum în numele lui, și ne poruncește prin apostolul Iacob: „Este cineva bolnav între voi? Să-i cheme pe preoții Bisericii, care, să se roage asupra lui, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului, și rugăciunea făcută cu credință îl va mântui pe bolnav și Domnul îi va aduce alinare, iar dacă a săvârșit păcate, îi vor fi iertate”.

Să încredințăm, așadar, pe fratele nostru bolnav harului și puterii lui Cristos, ca să găsească alinare și mântuire.

Sau să spună rugăciunea care se află mai jos, nr. 239.

Actul penitențial

71. Dacă nu are loc mărturisirea sacramentală, să se facă actul penitențial, cu acest îndemn făcut de către preot:

Fraților, să ne recunoaștem păcatele,
ca să luăm parte cu vrednicie
la această sfântă celebrare.

Se păstrează un moment de tăcere. Apoi, cu toții fac împreună mărturisirea:

Mărturisesc lui Dumnezeu atotputernicul și vouă, fraților,
că am păcătuit prea mult cu gândul, cuvântul, fapta și omisiunea

și, bătându-și pieptul, spun:

din vina mea, din vina mea, din prea mare vina mea.

Apoi continuă:

De aceea, rog pe sfânta Maria, pururea Fecioară,
pe toți îngerii și sfinții și pe voi, fraților,
să vă rugați pentru mine la Domnul, Dumnezeuul nostru.

Iar preotul încheie:

Să aibă milă de noi,
atotputernicul Dumnezeu
și, iertându-ne păcatele,
să ne ducă la viața veșnică.

Toți răspund:

Amin.

Alte formule la alegere pentru actul penitențial, la nr. 232-233.

Lectura din Sfânta Scriptură

72. Unul dintre cei prezenți sau chiar preotul citește un text din Sfânta Scriptură.

Ascultați, fraților, cuvintele sfintei Evanghelii după Matei

8,5-10.13

În acel timp,
5 intrând în Cafarnaum,
a venit la Isus un centurion, rugându-l:
6 „Doamne, servitorul meu zace în casă, paralizat, suferind groaznic”.
7 El i-a spus: „Voi veni eu însumi și-l voi vindeca”.
8 Dar centurionul i-a răspuns:
„Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu,
dar spune numai un cuvânt și servitorul meu va fi vindecat.
9 Căci și eu sunt un om supus autorității;
având soldați în subordine,
spun unuia: «Du-te!», iar el se duce,
și altuia: «Vino!», iar el vine,
și servitorului meu: «Fă aceasta!», iar el face”.

- 10 Auzind, Isus a rămas uimit
și a spus celor care îl urmau:
„Adevăr vă spun că nu am găsit la nimeni în Israel o astfel de credință”.
- 13 Apoi Isus i-a spus centurionului:
„Mergi, să ți se facă după cum ai crezut!”
Și în ceasul acela servitorul lui a fost vindecat.

Sau altă lectură potrivită, de exemplu, din cele propuse mai jos, la nr. 153 ș.u. Aceste texte, dacă se crede oportun, se pot explica pe scurt.

Litania

73. Litania, care este indicată mai jos, se poate spune fie acum, fie după ungere, fie în ambele locuri. Preotul, însă, va putea, după împrejurări, să adapteze textul sau să-l scurteze.

Preaiubiților, pătruși de credință să ne rugăm Domnului pentru fratele nostru **N**.

– Binevoiește, Doamne, Dumnezeuul nostru, a-l vizita cu milă și a-l întări prin sfânta Ungere.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Eliberează-l de toate relele.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Alină suferințele tuturor bolnavilor (care se află aici).

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Fii alături de cei care se îngrijesc de bolnavi.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Eliberează-l pe fratele nostru de păcat și de orice ispită.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Ocrotește-i viața și dă-i mântuire acestui bolnav asupra căruia ne impunem mâinile în numele tău.

R. Te rugăm, ascultă-ne

Alte formule de rugăciune la alegere, nr. 240-241.

74. Apoi, preotul impune mâinile peste capul bolnavului, fără a spune nimic.

Binecuvântarea untdelemnului

75. Când preotul, conform nr. 21, trebuie să binecuvânteze untdelemnul în cadrul ritului, procedează la binecuvântarea acestuia:

Să ne rugăm.

Dumnezeule, Părintele de la care vine orice mângâiere,
care prin Fiul tău ai voit să vindeci suferințele celor bolnavi,
ascultă cu bunătate rugăciunea făcută cu credință.

Tu ai voit ca untdelemnul să fie scos din plante spre întărirea trupului:

trimite, te rugăm, din cer pe Duhul tău Sfânt, Mângâietorul,
în acest untdelemn care, prin binecuvântarea ✠ ta sfântă,

să fie pentru toți cei care vor fi uniți cu el
spre apărarea trupului și a sufletului
și să-i vindeci de orice suferință,
de orice neputință și de orice boală.

Acest sfânt untdelemn să fie, Doamne,
binecuvântat de tine pentru noi,
în numele Domnului nostru Isus Cristos.

Care împreună cu tine viețuiește
și domnește în vecii vecilor.

R. Amin.

Altă formulă la alegere, nr. 242.

75 bis. Dacă untdelemnul este deja binecuvântat, recită rugăciunea de mulțumire asupra untdelemnului:

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Tată atotputernic, care l-ai trimis pe Fiul tău în lume pentru noi și pentru mântuirea noastră.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu.

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Fiule unul-născut, care, coborând între noi, oamenii, ai voit să vindeci bolile noastre.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu.

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Duhule Sfânt, Mângâietorule, care întărești necontenit cu puterea ta neputințele noastre trupești.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu.

– Doamne, slujitorul tău, care în spirit de credință este uns cu acest untdelemn sfânt, să se învrednicească a fi alinat în suferințele sale și să primească tărie în neputința sa. Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Ungerea sfântă

76. Preotul ia untdelemnul sfânt și unge pe bolnavul pe frunte și pe mâini, spunând o singură dată:

Prin această Ungere sfântă
și prin mila sa preaîndurătoare,
să te ajute Domnul cu harul Duhului Sfânt;

R. Amin.

Pentru ca, iertându-ți păcatele,
să te mântuiască și să te aline cu bunătate.

R. Amin.

77. În continuare, spune această rugăciune:

Să ne rugăm:

Te rugăm pe tine, Mântuitorul nostru,
să-l vindeci prin harul Duhului Sfânt
pe acest bolnav;
tămăduiește-i rănilor,
iartă-i păcatele,
îndepărtează de la el orice durere a sufletului și a trupului
și redă-i cu îndurare, pe deplin, sănătatea trupeză și sufletească,
pentru ca, restabilit prin milostivirea ta,
să se poată întoarce la datoriile de mai înainte.
Tu, care viețuiești și domnești în vecii vecilor.

R. Amin.

Sau:

Domne Isuse Cristoase,
tu ai binevoit să iei firea trupului nostru,
ca să-i răscumperi pe oameni
și să-i însănătoșești pe cei bolnavi;

privește cu bunătațe spre acest slujitor al tău,
 care are nevoie de vindecarea sufletului și a trupului:
 noi i-am administrat în numele tău Ungerea sfântă,
 tu să-l întărești cu puterea ta
 și să-l mângâi cu ajutorul tău,
 ca să-i refaci puterile
 și să îndepărtezi de la el toate relele
 (și pentru că ai voit să fie părtaș al pătimirii tale,
 dăruiește-i speranța că suferințele sale
 îi vor fi de folos).
 Tu, care viețuiești și domnești în vecii vecilor.

R. Amin.

Alte rugăciuni adaptate diferitelor situații ale bolnavilor, nr. 243-246.

Ritul de încheiere

78. Preotul face introducerea la rugăciunea Tatăl nostru prin aceste cuvinte sau prin altele asemănătoare:

Și acum, să ne rugăm împreună lui Dumnezeu,
 așa cum ne-a învățat Domnul nostru Isus Cristos:

și continuă toți:

Tatăl nostru, care ești în ceruri:
 sfințească-se numele tău;
 vie împărăția ta;
 făcă-se voia ta, precum în cer așa și pe pământ.
 Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi;
 și ne iartă nouă greșelile noastre,
 precum și noi iertăm greșiților noștri;
 și nu ne duce pe noi în ispită;
 ci ne mântuiește de Cel Rău.

Dacă, însă, bolnavul se împărtășește, după rugăciunea Tatăl nostru se respectă toate cele prevăzute în ritualul Împărtășirii bolnavilor (nr. 55-58).

79. Încheierea se face prin binecuvântarea preotului:

Să te binecuvânteze Dumnezeu Tatăl.

R. Amin.

Să te vindece Fiul lui Dumnezeu.

R. Amin.

Să te lumineze Sfântul Duh.

R. Amin.

Să-ți apere trupul și să-ți mântuiască sufletul.

R. Amin.

Să-ți lumineze inima și să te ducă la viața veșnică.

R. Amin.

(Și pe voi toți, care sunteți aici de față, să vă binecuvânteze atotputernicul Dumnezeu Tatăl, și Fiul, ✠ și Sfântul Duh.

R. Amin).

Altă formulă de binecuvântare, nr. 237.

RITUALUL UNGERII
ÎN CADRUL LITURGHIEI

80. Când starea bolnavului permite acest lucru și, mai ales, când urmează să primească sfânta Împărtășanie, Ungerea sfântă se poate administra în cadrul Liturghiei, fie în biserică, fie, cu aprobarea Ordinariului, în casa bolnavului sau în spital, într-un loc corespunzător.

81. Ori de câte ori se dă Ungerea sfântă în cadrul Liturghiei, preotul, îmbrăcat în haină de culoare albă, celebrează Liturghia pentru bolnavi. Totuși, în duminicile Adventului, Postului Mare și ale Paștelui, în solemnități, în Miercurea Cenușii, în Săptămâna Sfântă, se celebrează Liturghia zilei, păstrându-se, după caz, formula binecuvântării finale (nr. 79 și 237).

Lecturile se iau dintre cele propuse în Lectionarul Liturghiei (vol. VI) sau în *Ritualul Ungerii bolnavilor* (nr. 153 ș.u.), în cazul în care situația bolnavului și a celor de față nu recomandă alegerea altor texte.

Când Liturghia votivă pentru bolnavi nu se poate celebra, totuși, una dintre lecturi se poate lua dintre textele amintite mai sus; acest lucru nu e admis în *Triduum*-ul sacru, în solemnitatea Nașterii Domnului, a Epifaniei, a Înălțării, a Rusaliilor, a Prea-sfântului Trup și Sânge al lui Cristos sau în oricare altă solemnități de poruncă.

82. Ungerea sfântă se administrează după Evanghelie și omilie, în ordinea următoare:

a) După citirea Evangheliei, preotul să explice, în omilia pe care o face asupra textului sfânt, semnificația suferinței umane în istoria mântuirii și harul sacramentului Ungerii, având în vedere starea bolnavului și situația celorlalte persoane.

b) Celebrarea Ungerii începe de la litanie (nr. 73) sau, dacă litania sau rugăciunea universală are loc după Ungere, de la impunerea mâinilor (nr. 74). Urmează binecuvântarea untdelemnului, dacă trebuie făcută, conform nr. 21, sau rugăciunea de mulțumire asupra untdelemnului (nr. 75) și Ungerea (nr. 76).

c) Dacă litania nu a precedat Ungerea, se spune rugăciunea universală, care se încheie cu rugăciunea de după Ungere (nr. 77.243-246). Liturghia continuă apoi în mod obișnuit cu pregătirea darurilor. Bolnavul și cei de față se pot împărtași sub ambele specii.

CELEBRAREA UNGERII

CU O PARTICIPARE NUMEROASĂ A CREDINCIOȘILOR

83. Ritul prezentat mai jos se poate folosi la întrunirile credincioșilor, cum ar fi pelerinajele sau alte adunări ale unei dieceze, ale unui oraș sau parohii, sau ale unei asociații de ajutorare a bolnavilor.

Același rit, uneori, se poate folosi, dacă se consideră oportun, chiar în spitale.

Dacă, însă, cu aprobarea Ordinariului locului, este un număr mare de bolnavi care urmează să primească împreună Ungerea sfântă, Ordinariul sau un delegat al său să vegheze la observarea cu exactitate a tuturor normelor fixate cu privire la disciplina Ungerii sfinte (nr. 8-9), la pregătirea pastorală și la celebrarea liturgică (nr. 17. 84. 85).

Este, de asemenea, datoria lui să hotărască, dacă este cazul, care preoți să ia parte la administrarea sacramentului.

84. Celebrarea comună a Ungerii are loc în biserică sau în alt loc potrivit, unde bolnavii și ceilalți credincioși să se poată aduna cu ușurință.

85. Se cuvine totuși ca, în prealabil, să aibă loc o pregătire pastorală corespunzătoare a bolnavilor care vor primi Ungerea sfântă, a celorlați bolnavi care sunt, eventual, de față, precum și a credincioșilor sănătoși.

Să se depună eforturi, de asemenea, pentru a încuraja participarea deplină, mai ales pregătindu-se cântări potrivite, menite să asigure participarea unanimă a credincioșilor, pentru a promova rugăciunea comună și a manifesta bucuria pascală de care trebuie să vibreze întreaga celebrare.

Celebrarea în afara Liturghiei

86. E mai potrivit ca bolnavii, ce urmează să primească Ungerea și doresc să-și mărturisească păcatele, să se apropie de sacramentul Pocăinței înainte de celebrarea Ungerii.

87. Ritul începe cu primirea bolnavilor, cu prilejul căreia se scoate în evidență grija deosebită a lui Cristos față de neputințele omului și locul pe care îl ocupă bolnavii în sânul poporului lui Dumnezeu.

88. Apoi se face, dacă se crede potrivit, actul penitențial (nr. 71).

89. Urmează celebrarea cuvântului lui Dumnezeu, care poate consta din lectura unuiu sau a mai multor pasaje din Sfânta Scriptură, intercalându-se cântece. Lecturile pot fi luate din lecionarul pentru bolnavi (nr. 153 ș.u.), în afară de cazul că utilitatea bolnavilor sau a celor de față nu recomandă să se aleagă alte lecturi. După omilie, se poate păstra un moment de tăcere.

90. Celebrarea sacramentului începe de la litanie (nr. 73) sau de la impunerea mâinilor (nr. 74). În timp ce se dă bolnavilor Ungerea, după ce formula a fost auzită măcar o singură dată de către cei de față, se pot cânta cântece corespunzătoare. Rugăciunea universală, dacă se spune după Ungere, se completează cu rugăciunea care trebuie spusă după Ungere (nr. 77) sau cu rugăciunea Tatăl nostru, eventual, cântată în comun.

Dacă sunt de față mai mulți preoți, fiecare își impune mâinile peste câțiva bolnavi și le dă Ungerea cu formula respectivă, rugăciunile fiind recitate de către celebrantul principal.

91. Înainte de ritualul demiterii, se dă binecuvântarea (nr. 79. 237), și este un lucru vrednic de toată lauda ca celebrarea să se încheie cu un cântec potrivit.

Celebrarea în cadrul Liturghiei

92. Primirea bolnavilor se face la începutul Liturghiei, prin alocuțiunea inițială. În ceea ce privește orânduirea liturghiei cuvântului și a înșeși celebrării Ungerii, să se observe cele prescrise mai sus, nr. 89-91.

CAPITOLUL III

Viaticul

93. Este obligația parohului și a celorlalți preoți, care îi au în grija lor pe bolnavi, să vegheze ca bolnavii ce se află în pericol de a muri să fie întăriți cu sfântul Viatic al trupului și sângelui lui Isus Cristos. Prin urmare, la timpul convenit, să se facă pregătirea pastorală în funcție de situație și de persoane, atât a bolnavului, cât și a familiei și a aceluia care îl îngrijesc.

94. Este permis ca Viaticul să se administreze bolnavului fie în cadrul Liturghiei, în cazul în care, cu aprobarea Ordinariului, are loc celebrarea euharistică la el acasă (nr. 26), fie în afara Liturghiei, după ritul și normele expuse mai jos.

95. Este permis să se administreze Euharistia numai sub forma vinului celor care nu o pot primi sub forma pâinii.

Dacă Liturghia nu se celebrează în casa bolnavului, sângele Domnului să se păstreze în potir, acoperit cum se cuvine și așezat în tabernacol; la bolnav, însă, să nu fie dus decât într-un vas mic, închis ermetic, astfel încât pericolul de a curge să fie cu totul înlăturat.

În administrarea sacramentului să se aleagă, de la caz la caz, modul cel mai potrivit dintre cele propuse de distribuire a Împărtășaniei sub ambele specii. Dacă, după ce s-a dat Împărtășania, a mai rămas ceva din sângele preaprețios, să fie consumat de către celebrant, care să aibă grijă, de asemenea, să facă purificarea necesară.

96. Toți care iau parte la celebrare pot și ei să primească sfânta Împărtășanie sub ambele specii.

ADMINISTRAREA VIATICULUI ÎN CADRUL LITURGHIEI

97. Ori de câte ori Viaticul se administrează în cadrul Liturghiei, se poate celebra, cu haine de culoare albă, fie Liturghia pentru administrarea Viaticului, fie Liturghia votivă a Preasfintei Euharistii. Totuși, în duminicile Adventului, Postului Mare, ale Paștelui, în solemnități, în Miercurea Cenușii, în Săptămâna Sfântă se celebrează Liturghia zilei, folosindu-se, dacă e cazul, formula proprie a binecuvântării finale (nr. 79. 237) sau formula de la terminarea Liturghiei.

Lecturile se iau din cele propuse în Lecționarul Liturghiei (vol. VI) sau din cele de mai jos (nr. 247 ș.u., sau 153 ș.u.) în afară de cazul că starea bolnavului și a celor care asistă nu recomandă alegerea altor lecturi.

Când totuși Liturghia votivă nu este permisă, una dintre lecturi se poate lua din textele amintite mai sus, exceptându-se *Triduum*-ul sacru, solemnitatea Nașterii Domnului, Epifaniei, Înălțării, Rusaliilor, Preasfântului Trup și Sânge al lui Cristos sau oricare altă solemnitate de poruncă.

98. Dacă e necesară mărturisirea sacramentală a bolnavului, preotul să o asculte înainte de celebrarea Liturghiei.

99. Liturghia se celebrează în mod obișnuit; totuși, preotul să ia aminte la cele ce urmează:

a) După citirea Evangheliei, dacă se crede oportun, se poate ține o scurtă omilie asupra textului citit, în care, avându-se în vedere starea bolnavului și situația celorlalte persoane, să se scoată în evidență importanța și semnificația Viaticului (cf. nr. 26-28);

b) La sfârșitul omiliei, când este prescris, trebuie reînnoită de către bolnav mărturisirea de credință (nr. 108). Această mărturisire de credință ține locul Crezului în Liturghie;

c) Rugăciunea universală să se adapteze acestei celebrări, textul putându-se lua dintre cele expuse mai jos (nr. 109); se poate totuși omite dacă mai înainte s-a făcut de către bolnav mărturisirea de credință sau dacă se prevede că acest lucru este prea obositor pentru bolnav;

d) La locul fixat în ritualul Liturghiei, preotul și cei prezenți pot da bolnavului semnul păcii;

e) Atât bolnavul, cât și ceilalți care asistă se pot împărtăși sub ambele specii. Totuși, dând Împărtășania bolnavului, preotul să folosească formula propusă pentru administrarea Viaticului (nr. 112);

f) La sfârșitul Liturghiei, preotul poate să folosească formula specială cu care se dă binecuvântarea (nr. 79. 237) și să adauge formula indulgenței plenare în ceasul morții, care începe de la cuvintele: Prin preasfintele (nr. 106).

ADMINISTRAREA VIATICULUI ÎN AFARA LITURGHIEI

100. Dacă bolnavul dorește să se spovedească (lucru căruia preotul trebuie să-i acorde foarte mare atenție), preotul să-i asculte mărturisirea, dacă poate, deja înainte

de administrarea Viaticului. Dacă mărturisirea sacramentală trebuie făcută în cadrul celebrării, să aibă loc la începutul ritului. Când, însă, nu are loc în cadrul ritului sau sunt și alții de împărtășit, e bine să se facă actul penitențial.

Riturile introductive

101. Ajungând la bolnav, preotul, îmbrăcat în mod corespunzător pentru această celebrare, să-i salute pe el și pe cei de față cu amabilitate folosind, dacă dorește, următorul salut:

Pace acestei case și tuturor celor ce locuiesc într-însa.

Sau:

Pacea Domnului să fie cu voi (cu tine).

Alte formule de salut, nr. 230-231.

Apoi, așezând Sfântul Sacrament pe masă, îl adoră împreună cu cei de față.

102. În continuare, dacă crede de cuviință, stropește cu apă sfințită bolnavul și încăperea, rostind formula următoare sau altele care se găsesc în ritualul particular:

Această apă să vă amintească de Botezul pe care l-ați primit și de Cristos care ne-a răscumpărat prin pătimirea și învierea sa.

103. Apoi se adresează celor de față cu următoarea alocuțiune sau cu alta mai bine adaptată stării bolnavului:

Fraților preaiubiți, Domnul nostru Isus Cristos, mai înainte de a pleca la Tatăl din această lume, ne-a lăsat sacramentul trupului și sângelui său, pentru ca, în ceasul plecării noastre din această viață la el, întăriți cu Viaticul trupului și sângelui său, să avem chezașia învierii. Uniți în dragoste cu fratele nostru, să ne rugăm pentru el.

Actul penitențial

104. Dacă este necesar, preotul să asculte mărturisirea sacramentală a bolnavului, care, în caz de necesitate, când nu se poate altfel, poate să fie numai generică.

105. Dacă, însă, mărturisirea sacramentală nu are loc, sau sunt și alții de împărtășit, preotul îi invită pe bolnav și pe ceilalți care sunt de față să recite actul penitențial:

Fraților, să ne recunoaștem păcatele,
ca să luăm parte cu vrednicie
la această sfântă celebrare.

Se păstrează un moment de tăcere. Apoi, cu toții fac împreună mărturisirea:

Mărturisesc lui Dumnezeu atotputernicul și vouă, fraților,
că am păcătuit prea mult cu gândul, cuvântul, fapta și omisiunea

și, bătându-și pieptul, spun:

din vina mea, din vina mea, din prea mare vina mea.

Apoi continuă:

De aceea, rog pe sfânta Maria, pururea Fecioară,
pe toți îngerii și sfinții și pe voi, fraților,
să vă rugați pentru mine la Domnul, Dumnezeuul nostru.

Iar preotul încheie:

Să aibă milă de noi,
atotputernicul Dumnezeu
și, iertându-ne păcatele,
să ne ducă la viața veșnică.

Toți răspund:

Amin.

Alte formule la alegere pentru actul penitențial, nr. 232-233.

106. Sacramentul Spovezii sau actul penitențial se poate încheia cu indulgența plenară în ceasul morții, pe care preotul o dă bolnavului în felul următor:

În virtutea puterii pe care mi-a dat-o Scaunul Apostolic,
îți acord indulgența plenară și iertarea tuturor păcatelor,
în numele Tatălui, și al Fiului, ✠ și al Sfântului Duh.

R. Amin.

sau:

Prin tainele preasfinte ale împăcării omului,
să-ți ierte atotputernicul Dumnezeu toate pedepsele vieții acesteia

și ale celei viitoare,
să-ți deschidă porțile paradisiului
și să te primească în bucuriile veșnice.
R. Amin.

Lectura din Sfânta Scriptură

107. Este foarte recomandat ca unul dintre cei de față sau chiar preotul să citească un text din Sfânta Scriptură, de exemplu:

In 6,54-55

Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
Pentru că trupul meu este adevărată hrană
iar sângele meu este adevărată băutură.

In 6,54-59

Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
Pentru că trupul meu este adevărată hrană
iar sângele meu este adevărată băutură.
Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu
rămâne în mine și eu în el.
Așa cum m-a trimis Tatăl care este viu, iar eu trăiesc prin Tatăl,
la fel și cel care mă mănâncă pe mine va trăi prin mine.
Aceasta este pâinea care s-a coboară din cer;
nu ca aceea pe care au mâncat-o părinții voștri și au murit.
Cine mănâncă această pâine va trăi în veci.

In 14,6

Eu sunt calea, adevărul și viața.
Nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine.

In 14,23

Dacă cineva mă iubește, va ține cuvântul meu;
Tatăl meu îl va iubi și vom veni la el și ne vom face locuință la el.

In 15,4

Rămâneți în mine și eu în voi.
După cum mlădița nu poate aduce rod de la sine

dacă nu rămâne în viață,
tot la fel nici voi, dacă nu rămâneți în mine.

1Cor 11,26

Ori de câte ori mâncați din pâinea aceasta
și beți din potirul acesta,
vestiți moartea Domnului până când va veni.

Poate fi ales, de asemenea, un alt text potrivit dintre cele propuse mai jos (nr. 247 ș.u., sau nr. 153 ș.u.); dacă se crede oportun, se poate adăuga o scurtă omilie asupra textului.

Mărturisirea credinței de la Botez

108. Se recomandă ca bolnavul, înainte de a primi Viaticul, să reînnoiască mărturisirea credinței de la Botez. Prin urmare, preotul, după o scurtă introducere făcută prin cuvinte corespunzătoare, să-l întrebe:

Crezi în Dumnezeu, Tatăl atotputernicul, creatorul cerului și al pământului?

R. Cred.

Crezi în Isus Cristos, Fiul său unic, Domnul nostru, care s-a născut din Maria Fecioară, a pățimit și a fost îngropat, a înviat din morți și acum șade de-a dreapta Tatălui?

R. Cred.

Crezi în Duhul Sfânt, sfânta Biserică Catolică, împărtășirea sfinților, iertarea păcatelor, învierea morților și viața veșnică?

R. Cred.

Litania

109. Dacă starea bolnavului permite acest lucru, se recită o scurtă litanie precum urmează, cu acester cuvinte sau cu altele asemănătoare, răspunzând, întrucât este posibil, însuși bolnavul, precum și ceilalți care asistă:

Fraților preaiubiți, uniți într-un singur gând, să-l invocăm pe Domnul nostru Isus Cristos:

– Pe tine, Doamne, care ne-ai iubit până la sfârșit și te-ai dat pe tine însuși la moarte, ca să ne dăruiești nouă viața, te rugăm pentru fratele nostru.

R. Ascultă-ne, Doamne.

– Pe tine, Doamne, care ai zis: „Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică”, te rugăm pentru fratele nostru.

R. Ascultă-ne, Doamne.

– Pe tine, Doamne, care ne inviți la acel ospăț unde nu va mai fi nici durere, nici plâns, nici întristare, nici despărțire, te rugăm pentru fratele nostru.

R. Ascultă-ne, Doamne.

Viaticul

110. Preotul face introducerea la recitarea rugăciunii Tatăl nostru prin aceste cuvinte sau prin altele asemănătoare:

Și acum, să ne rugăm împreună lui Dumnezeu,
așa cum ne-a învățat Domnul nostru Isus Cristos:

și continuă toți:

Tatăl nostru, care ești în ceruri:
sfințească-se numele tău;
vie împărăția ta;
facă-se voia ta, precum în cer așa și pe pământ.
Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi;
și ne iartă nouă greșelile noastre,
precum și noi iertăm greșiților noștri;
și nu ne duce pe noi în ispită;
ci ne mântuiește de Cel Rău.

111. În continuare, preotul, arătând Preasfântul Sacrament, zice:

Iată Mielul lui Dumnezeu,
care ia asupra sa păcatele lumii.
Fericți cei chemați la ospățul Mielului.

Bolnavul, dacă se simte în stare, și ceilalți care se împărtășesc spun o singură dată:

Doamne, nu sunt vrednic
să intri sub acoperământul meu:
dar spune numai un cuvânt
și se va tămădui sufletul meu.

112. Preotul se apropie de bolnav și, arătându-i Sfântul Sacrament, spune:

Trupul lui Cristos (sau: Sângele lui Cristos).

Bolnavul răspunde:

Amin.

Și imediat, după ce i-a dat Împărtășania, preotul adaugă:

El să te păzească
și să te conducă la viața veșnică.

Bolnavul răspunde:

Amin.

Cei de față, care doresc să se împărtășească, primesc Împărtășania în mod obișnuit.

113. După ce s-a dat Împărtășania, se face purificarea ca de obicei. Apoi, dacă se crede oportun, se poate păstra un timp de tăcere.

Ritul de încheiere

114. Preotul rostește rugăciunea de încheiere:

Să ne rugăm:

Dumnezeule,
Fiul tău este pentru noi calea, adevărul și viața;
privește cu îndurare la slujitorul tău, **N.**,
și fă ca el, care se încrede în promisiunile tale,
fiind acum întărit cu trupul și sângele Fiului tău,
să meargă în pace în împărăția ta.
Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Alte rugăciuni, nr. 259. 57.

Apoi împarte binecuvântarea bolnavului și celorlalți care sunt de față:

Să vă binecuvânteze atotputernicul Dumnezeu,
Tatăl, și Fiul, ✠ și Sfântul Duh.

R. Amin.

Alte formule de binecuvântare, nr. 79. 237-238; sau, dacă a mai rămas sfânta Împărtășanie, preotul poate să binecuvânteze bolnavul, făcând cu ea semnul crucii asupra lui. La sfârșit, atât preotul, cât și cei de față pot da bolnavului semnul păcii.

CAPITOLUL IV

Ritualul administrării sacramentelor bolnavului care se află în pericol apropiat de moarte

RITUALUL ADMINISTRĂRII POCĂINȚEI, UNGERII ȘI VIATICULUI ÎNTR-O SINGURĂ CELEBRARE

115. Dacă bolnavul dorește să se spovedească (lucru căruia preotul trebuie să-i acorde mare atenție), preotul să-i asculte mărturisirea, dacă este posibil, deja înainte de celebrarea Ungerii și a Viaticului. Dacă, însă, mărturisirea sacramentală urmează să se facă în cursul celebrării, să aibă loc la început, înainte de Ungere. Când nu are loc mărturisirea sacramentală a bolnavului în cadrul ritului, e bine să se facă actul penitențial.

116. Dacă pericolul este deosebit de mare, să se dea imediat bolnavului o singură ungere și apoi Viaticul. Dacă bolnavul e gata să-și dea sufletul, conform nr. 30, imediat să i se dea Viaticul, astfel încât, la plecarea din această viață, întărit fiind cu trupul lui Cristos, să aibă cu sine chezașia învierii. Căci credincioșii care se află în pericol de a muri sunt obligați prin poruncă să primească sfânta Împărătașanie.

117. Dacă este posibil, în pericol de moarte să nu se dea în cadrul aceleiași celebrări și Confirmațiunea (Mirul), și Ungerea bolnavilor, pentru ca nu cumva, de vreme ce în ambele are loc ungera, aceste sacramente, diferite unul de altul, să se confunde. Totuși, dacă este necesar acest lucru, Confirmațiunea să se dea imediat înainte de binecuvântarea untdelemnului bolnavilor, lăsându-se afară acea impunere a mâinilor, care ține de ritul Ungerii.

Riturile introductive

118. Mergând la bolnav, preotul, îmbrăcat în haine corespunzătoare pentru acest oficiu, îi salută cu amabilitate pe el și pe cei de față, folosind, dacă este cazul, următorul salut:

Pace acestei case și tuturor celor ce locuiesc într-însa.

Sau:

Pacea Domnului să fie cu voi (cu tine).

Alte formule de salut, nr. 230-231.

Apoi, așezând Sfântul Sacrament pe masă, îl adoră împreună cu cei de față.
În continuare, dacă consideră oportun, stropește cu apă sfințită bolnavul și încăperea folosind această formulă, sau alta care se găsește în ritualul particular:

Această apă să vă amintească de Botezul vostru și de Cristos care ne-a răscumpărat prin pătimirea și învierea sa.

119. Dacă e necesar, să pregătească bolnavul printr-o discuție fraternă pentru celebrarea sacramentelor, expunându-i, dacă e cazul, un scurt text din Evanghelie, prin care să-l invite la pocăință și la dragostea lui Dumnezeu. Poate folosi acest îndemn sau altul mai potrivit cu starea bolnavului:

Fraților preaiubiți, Domnul Isus, care este mereu alături de noi și ne ajută necontenit cu harul sacramentelor sale, este acela care prin preoți îi dezleagă pe cei care fac pocăință, îi întărește pe bolnavi prin Ungerea sfântă și celor care așteaptă venirea lui le hrănește speranța în viața veșnică, prin sfântul Viatic al trupului său. Să-l ajutăm, așadar, prin dragostea noastră și prin rugăciunea făcută cu evlavie pe acest frate al nostru, căruia îi dăm aceste trei sacramente pe care el le dorește.

Spovada

120. Dacă e necesar, preotul să asculte mărturisirea sacramentală a bolnavului, care, în caz de nevoie, poate fi numai generică, dacă altfel nu se poate face.

121. Dacă nu are loc mărturisirea sacramentală a bolnavului sau mai sunt și alții de împărtășit, preotul invită bolnavul și pe cei de față să facă actul penitențial:

Fraților, să ne recunoaștem păcatele,
ca să luăm parte cu vrednicie
la această sfântă celebrare.

Se păstrează un moment de tăcere. Apoi, cu toții fac împreună mărturisirea:

Mărturisesc lui Dumnezeu atotputernicul și vouă, fraților,
că am păcătuit prea mult cu gândul, cuvântul, fapta și omisiunea

și, bătându-și pieptul, spun:

din vina mea, din vina mea, din prea mare vina mea.

Apoi continuă:

De aceea, rog pe sfânta Maria, pururea Fecioară,
pe toți îngerii și sfinții și pe voi, fraților,
să vă rugați pentru mine la Domnul, Dumnezeu nostru.

Iar preotul încheie:

Să aibă milă de noi,
atotputernicul Dumnezeu
și, iertându-ne păcatele,
să ne ducă la viața veșnică.

Toți răspund:

Amin.

Alte formule la alegere pentru actul penitențial, nr. 232-233.

122. Sacramentul Spovezii sau actul penitențial se pot încheia cu indulgența plenară în ceasul morții, pe care preotul o acordă bolnavului în felul următor:

În virtutea puterii pe care mi-a dat-o Scaunul Apostolic,
îți acord indulgența plenară și iertarea tuturor păcatelor,
în numele Tatălui, și al Fiului, ✠ și al Sfântului Duh.

R. Amin.

sau:

Prin tainele preasfinte ale împăcării omului,
să-ți ierte atotputernicul Dumnezeu toate pedepsele vieții acesteia
și ale celei viitoare,
să-ți deschidă porțile paradisiului
și să te primească în bucuriile veșnice.

R. Amin.

123. Apoi, dacă starea bolnavului permite acest lucru, se face mărturisirea de credință de la Botez (nr. 108) și se spune o scurtă litanie la care, pe cât posibil, să răspundă atât bolnavul, cât și cei de față.

Formulele care urmează pot fi adaptate astfel încât să exprime mai bine rugăciunea bolnavului și a celor prezenți.

Fraților preaiubiți, să ne rugăm lui Dumnezeu pentru fratele nostru, **N.**, pe care îl întărește cu sacramentele sale în aceste clipe.

– Să-l rugăm pe Domnul ca, privindu-l, să recunoască în el chipul Fiului său în pătimire.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Să-l rugăm pe Domnul să-l întărească și să-l păstreze în dragostea sa.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Să-l rugăm pe Domnul să-i dăruiască puterea și pacea sa.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

124. Dacă în cadrul ritului urmează să fie administrat și sacramentul Confirmățiunii, preotul procedează după cum se prevede mai jos, nr. 136-137. Apoi, fără a mai impune mâinile, după cum s-a specificat la nr. 125, trece la binecuvântarea untdelemnului, dacă trebuie făcută, și la Ungerea în modul prescris mai jos (nr. 126-128).

Ungerea sfântă

125. Preotul impune mâinile peste capul bolnavului, fără să spună nimic.

126. În continuare, binecuvântează untdelemnul, dacă trebuie binecuvântat, conform nr. 21:

Binecuvântează, ✠ Doamne,
acest untdelemn
și pe bolnavul
care este uns cu acest untdelemn.

Alte formule, la alegere, nr. 242 sau 75.

127. Dacă untdelemnul este deja binecuvântat, se poate spune rugăciunea de mulțumire asupra untdelemnului:

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Tată atotputernic, care l-ai trimis pe Fiul tău în lume pentru noi și pentru mântuirea noastră.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu.

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Fiule unul-născut, care, coborând între noi, oamenii, ai voit să vindeci bolile noastre.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu.

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Duhule Sfânt, Mângâietorul, care întărești necontenit cu puterea ta neputințele noastre trupești.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu.

– Doamne, slujitorul tău, care în spirit de credință este uns cu acest untdelemn sfânt, să se învrednicească a fi alinat în suferințele sale și să primească tărie în neputința sa. Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

128. Preotul ia untdelemnul sfânt și unge bolnavul pe frunte și pe mâini, spunând o singură dată:

Prin această Ungere sfântă
și prin mila sa preaîndurătoare,
să te ajute Domnul cu harul Duhului Sfânt;

R. Amin.

Pentru ca, iertându-ți păcatele,
să te mântuiască și să te aline cu bunătate.

R. Amin.

129. Preotul face introducerea la recitarea rugăciunii Tatăl nostru cu aceste cuvinte sau cu altele asemănătoare:

Și acum, să ne rugăm împreună lui Dumnezeu,
așa cum ne-a învățat Domnul nostru Isus Cristos:

și continuă toți:

Tatăl nostru, care ești în ceruri:
sfîntească-se numele tău;
vie împărăția ta;
facă-se voia ta, precum în cer așa și pe pământ.
Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi;
și ne iartă nouă greșelile noastre,
precum și noi iertăm greșiților noștri;
și nu ne duce pe noi în ispită;
ci ne mântuiește de Cel Rău.

Viaticul

130. Preotul arată Preasfântul Sacrament, zicând:

Iată Mielul lui Dumnezeu,
care ia asupra sa păcatele lumii.
Feriți-vă cei chemați la ospățul Mielului.

Bolnavul, dacă se simte în stare, și ceilalți care se împărtășesc, spun o singură dată:

Doamne, nu sunt vrednic
să intri sub acoperământul meu,
dar spune numai un cuvânt
și se va tămădui sufletul meu.

131. Preotul se apropie de bolnav și, arătându-i Sfântul Sacrament, spune:

Trupul lui Cristos (sau: Sângele lui Cristos).

Bolnavul răspunde:

Amin.

Și imediat după ce i-a dat Împărtășania, preotul adaugă:

El să te păzească și să te ducă la viața veșnică.

Bolnavul răspunde:

Amin.

Cei de față, care doresc să se împărtășească, primesc sfânta Împărtășanie în mod obișnuit.

132. După ce s-a dat Împărtășania, se face purificarea ca de obicei. Apoi, dacă se crede oportun, se poate păstra un timp de tăcere.

Ritul de încheiere

133. Preotul rostește rugăciunea de încheiere:

Să ne rugăm.

Dumnezeule, Fiul tău este pentru noi calea, adevărul și viața;
privește cu îndurare la slujitorul tău, N.,

și fă ca el, care se încrede în promisiunile tale,
fiind acum întărit cu trupul și sângele tău,
să meargă liniștit în împărăția ta.
Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Alte rugăciuni la alegere, nr. 259 și 57.

Apoi împarte binecuvântarea bolnavului și tuturor celor care sunt de față:

Să vă binecuvânteze atotputernicul Dumnezeu
Tatăl, și Fiul, ✠ și Sfântul Duh.

R. Amin.

Alte formule de binecuvântare, nr. 79. 237.

La sfârșit, atât preotul, cât și cei de față pot da bolnavului semnul păcii.

ADMINISTRAREA UNGERII FĂRĂ VIATIC

134. Dacă, din cauza împrejurărilor, se administrează bolnavului care se află în pericol de moarte Ungerea fără administrarea Viaticului, să se păstreze ritul de mai sus expus la nr. 119-129, exceptându-se următoarele:

a) Îndemnul introductiv (nr. 119), care se adaptează situației în felul următor:

Fraților preaiubiți, Domnul Isus Cristos ne-a poruncit prin apostolul Iacob: „Este cineva bolnav între voi? Să-i cheme pe preoții Bisericii, care, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului, să se roage asupra lui, și rugăciunea făcută cu credință îl va mântui pe bolnav și Domnul îi va aduce alinare; iar dacă a săvârșit păcate, îi vor fi iertate”.

Să încredințăm, așadar, pe fratele nostru bolnav harului și puterii lui Cristos, ca să găsească alinare și mântuire.

b) După ce dă Ungerea, preotul să spună una dintre rugăciunile de la nr. 243-246, care se potrivesc mai bine cu starea bolnavului.

Ungerea sub condiție

135. Când preotul stă la îndoială dacă bolnavul mai trăiește sau nu, Ungerea se poate da în felul următor:

Apropiindu-se de bolnav, dacă timpul permite, mai întâi spune:

Prin rugăciunea noastră, făcută cu credință, să-l invocăm pe Domnul pentru fratele nostru, **N.**, ca să-l cerceteze cu îndurare și să binevoiască a-l întări prin Ungerea sfântă.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

Și imediat dă Ungerea, adaptând formula în felul următor:

Dacă trăiești,
prin această Ungere sfântă
și prin mila sa preaîndurătoare,
să te ajute Domnul cu harul Duhului Sfânt;

R. Amin.

Pentru ca, iertându-ți păcatele,
să te mântuiască și să te aline cu bunătate.

R. Amin.

După caz, se poate adăuga una dintre rugăciunile de la nr. 243-246, care se potrivește mai bine cu starea bolnavului.

CAPITOLUL V

Administrarea Mirului în pericol de moarte

136. Ori de câte ori împrejurările permit acest lucru, să se respecte ritul în întregime, după cum este prevăzut în *Ritualul Confirmațiunii*. În caz de urgență însă, se va proceda în felul următor:

Preotul impune mâinile asupra bolnavului, spunând:

Dumnezeule atotputernic, Tatăl Domnului nostru Isus Cristos,
care l-ai renăscut pe acest slujitor al tău din apă și Duh Sfânt,
eliberându-l de păcat,
tu, Doamne, trimite-l asupra lui pe Duhul Sfânt, Mângâietorul;
dăruiește-i duhul înțelepciunii și al înțelegerii,
duhul sfatului și al tăriei, duhul științei și al evlaviei;
umple-l cu duhul fricii de tine.
Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Apoi, înmuindu-și degetul mare al mâinii drepte în crismă, face cu degetul Semnul crucii pe fruntea celui care primește Confirmațiunea, spunând:

N., primește pecetea Darului Duhului Sfânt.

Și cel miruit, dacă poate, răspunde:

Amin.

Se pot adăuga, după caz, și alte elemente de pregătire sau de încheiere, care se găsesc în *Ritualul Confirmațiunii*, luându-se în considerare împrejurările.

137. În caz de extremă urgență, este suficient ca preotul să facă Ungerea cu crismă și să spună formula sacramentală:

N., primește pecetea Darului Duhului Sfânt.

Asistența acordată muribunzilor

138. Iubirea față de aproapele îi obligă pe creștini să-și exprime unirea cu frațele sau sora care se află pe patul de moarte, implorând împreună cu el (ea) și pentru el (ea) îndurarea lui Dumnezeu și încrederea în Cristos.

139. Rugăciunile, litiunile, formulele iaculatorii, psalmii, lecturile cuvântului lui Dumnezeu, care sunt propuse în acest capitol care se ocupă cu asistența acordată muribunzilor, au drept scop, în primul rând, ca muribundul, dacă mai este conștient, să învingă frica de moarte, înnăscută fiecărui om, imitându-l pe Cristos suferind și murind, acceptând-o în speranța vieții veșnice și a învierii prin puterea aceluia care, murind, a distrus moartea noastră.

Cei care asistă, chiar dacă muribundul nu mai este conștient, vor scoate mângâiere din acele rugăciuni, însușindu-și sensul pascal al morții creștine. Acest sens este bine să fie exprimat și printr-un semn vizibil, trasând pe fruntea muribundului Semnul crucii cu care a fost însemnat pentru prima dată la Botez.

140. Rugăciunile și lecturile luate dintre cele indicate mai jos, cât și cele luate din altă parte, dacă e cazul, se adaptează întotdeauna stării sufletești și trupești a muribundului și celorlalte împrejurări cu privire la loc și la persoane. Să se rostească rar, de preferat cu voce joasă și păstrând din când în când momente de tăcere. Se recomandă să se spună împreună cu muribundul una sau alta dintre rugăciunile iaculatorii de mai jos, repetându-se rar, dacă e cazul, de două sau de trei ori la rând.

141. Imediat ce și-a dat sufletul, e bine ca toți să îngenuncheze, iar unul dintre cei de față, preotul sau diaconul, dacă e prezent, să recite rugăciunea care se găsește mai jos la nr. 151.

142. Preoții și diaconii să se străduiască, dacă le stă în putință, ca ei înșiși să-l asiste pe muribund împreună cu rudele și să recite rugăciunile de recomandare a sufletului în clipa morții; căci prin prezența lor, dovedesc mai clar că un creștin moare în comuniune cu Biserica. Atunci însă, când din cauza altor obligații pastorale nu poate fi de față, să nu omită a pregăti laici care, asistându-i pe muribunzi, să spună împreună cu ei rugăciunile adunate în acest capitol sau altele; în același timp, să aibă grijă ca laicii să aibă în mână textele acestor rugăciuni și lecturi.

143. Formule scurte:

- Cine ne va despărți de iubirea lui Cristos? *(Rom 8,35)*
- Fie că trăim, fie că murim, ai Domnului suntem. *(Rom 14,8)*
- Avem o locuință veșnică, în ceruri. *(2Cor 5,1)*
- Vom fi cu Domnul pentru totdeauna. *(1Tes 4,17)*
- Îl vom vedea pe Dumnezeu așa cum este. *(1In 3,2)*
- Noi știm că am trecut de la moarte la viață pentru că îi iubim pe frați. *(1In 3,14)*
- Către tine, Doamne, înalț sufletul meu. *(Ps 24(25),1)*
- Domnul este lumina și mântuirea mea. *(Ps 26(27),1)*
- Cred că voi vedea bunătățile Domnului pe pământul celor vii. *(Ps 26(27),13)*
- Sufletul meu e însetat de Dumnezeul cel viu. *(Ps 41(42),3)*
- Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții, nu mă tem de nici un rău, căci tu ești cu mine. *(Ps 22(23),4)*
- Veniți, binecuvântații Tatălui meu, moșteniți împărăția care a fost pregătită pentru voi. *(Mt 25,34)*
- Adevăr îți spun, astăzi vei fi cu mine în paradis. *(Lc 23,43)*
- În casa Tatălui meu sunt multe locuințe. *(In 14,2)*
- Mă duc să vă pregătesc un loc și vă voi lua la mine. *(In 14,2-3)*
- Vreau ca acolo unde sunt eu să fie și ei cu mine. *(In 17,24)*
- Oricine crede în Fiul are viața veșnică. *(In 6,40)*
- În mâinile tale îmi încredințez sufletul. *(Ps 30(31),6a)*
- Doamne Isuse, primește sufletul meu. *(Fap 7,59)*
- Sfântă Marie, roagă-te pentru mine.
- Sfinte Iosif, roagă-te pentru mine.
- Isuse, Marie, Iosif, fiți lângă mine în clipa morții.

144. Lecturi biblice

Se pot lua unele lecturi din Sfânta Scriptură dintre cele indicate la nr. 153-229 sau dintre cele care urmează:

Lecturi din Vechiul Testament

Lectură din Cartea lui Iob

19,23-27a

Știu că răscumpărătorul meu trăiește

- În zilele acelea,
 23 Iob a luat cuvântul și a spus:
 „Aș vrea ca vorbele mele să fie scrise, să fie scrise într-o carte.
 24 Aș vrea ca ele să fie scrise cu o daltă de fier ascuțit,
 pe o placă de plumb,
 să fie săpate în stâncă pentru totdeauna.
 25 Știu că răscumpărătorul meu trăiește
 și că în ziua de apoi el se va ridica pe țărâna morților;
 26 cu trupul meu voi sta în picioare
 și cu ochii mei de carne îl voi vedea pe Dumnezeu.
 27a Eu însumi îl voi vedea și ochii mei îl vor privi, și nu altul”.

Cuvântul Domnului

Lectură din Cartea lui Isaia

35,3-4.6c-7.10

Întăriți-vă, voi, mâini slabe.

- 3 Întăriți-vă, voi, mâini slabe;
 prindeți puteri, voi, genunchi care tremurați.
 4 Spuneți celor slabi de inimă:
 „Întăriți-vă și nu vă temeți. Iată Dumnezeul vostru!
 Va veni răzbunarea lui și va răsplăti pe fiecare.
 Dumnezeu însuși va veni și vă va mântui,
 6c în pustiu vor țâșni izvoare de apă, iar în deșert vor curge pâraie.
 7 Pământul uscat se va preface în lacuri,
 iar ținutul ars de soare va fi bogat în izvoare de apă.
 Acolo unde fusese vizuina șacalilor
 va crește iarbă, trestie și papură.
 10 Și vor veni în Sion în chiote de bucurie
 și veselia cea veșnică va încununa capul lor.
 Lauda, bucuria și veselia îi vor ajunge pe aceștia
 și de la ei va fugi durerea, întristarea și suspinul.

Cuvântul Domnului

*Psalmi**Ps 22(23),1-3a.3b-4.5.6 (R.: 1)*

R. Domnul este păstorul meu,
nu voi duce lipsă de nimic

¹ Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic;
² el mă paște pe pășuni verzi,
mă conduce la ape de odihnă,
^{3a} îmi înviorează sufletul. **R.**

^{3b} Mă călăuzește pe cărări drepte, de dragul numelui său.
⁴ Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții,
nu mă tem de nici un rău, căci tu ești cu mine,
toiagul și nuiaua ta mă mângâie. **R.**

⁵ Tu pregătești masă pentru mine în fața dușmanilor mei,
îmi ungi capul cu untdelemn
și paharul meu e plin de se revarsă. **R.**

⁶ Da, fericirea și îndurarea mă vor însoți
în toate zilele vieții mele
și voi locui în casa Domnului
până la sfârșitul zilelor mele. **R.**

Ps 24(25),1.4.5ab-6.7bc-8.9-10 (R. cf. 10)

R. Căile tale, Doamne,
sunt adevăr și îndurare.

¹ Către tine, Doamne, înalț sufletul meu,
⁴ Fă-mi cunoscute, Doamne, căile tale,
și învață-mă cărările tale. **R.**

^{5ab} Călăuzește-mă în adevărul tău și învață-mă,
căci tu ești Dumnezeuul mântuirii mele.

⁶ Amintește-ți, Doamne, de bunătatea și iubirea ta,
pentru că ele sunt din veșnicie. **R.**

^{7bc} Adu-ți aminte de mine în îndurarea ta,
pentru bunătatea ta, Doamne!

- 8 Domnul este bun și drept,
el arată păcătoșilor calea. **R.**
- 9 Îi face pe cei săraci să umble după dreptate,
îi învață pe cei smeriți căile sale.
- 10 Toate căile Domnului sunt adevăr și îndurare
pentru cei ce păzesc legământul și legile sale. **R.**

Ps 90(91),1-2.3-4.5-6.10-11.12-13.14-15 (R.: cf. 11)

- R.** Domnul a poruncit îngerilor săi
să te păzească pe toate căile vieții tale.
- 1 Cel care locuiește sub ocrotirea Celui Preaînalt
și se odihnește la umbra Celui Atotputernic,
2 îi spune Domnului:
„Tu ești locul meu de refugiu și fortăreața mea,
Dumnezeul meu în care îmi pun încrederea”. **R.**
- 3 Căci el te va elibera din lațul vânătorului
și de ciurma pustiitoare.
4 El te va acoperi cu aripile lui
și vei găsi refugiu sub penele sale;
fidelitatea lui îți va fi scut și pavăză. **R.**
- 5 Nu te vei teme nici de spaima nopții,
nici de săgeata care zboară ziua,
6 nici de ciurma care se răspândește în întuneric,
nici de molima care bântuie în plină zi. **R.**
- 10 Nici un rău nu te va lovi,
nici o nenorocire nu se va apropia de locuința ta,
11 pentru că el va porunci îngerilor săi
să te păzească pe toate căile tale. **R.**
- 12 Ei te vor purta pe mâini,
ca nu cumva să-ți lovești piciorul de piatră;
13 vei păși peste lei și peste vipere
și vei călca în picioare pui de lei și balauri. **R.**
- 14 Îl voi salva, pentru că nădăjduiește în mine,
îl voi ocroti, pentru că îmi cunoaște numele.

15 Când el mă va chema, eu îi voi răspunde,
 voi fi alături de el în neazuri.
 Îl voi elibera și-l voi preamări. **R.**

Ps 113A(114),1-2.3-4.5-6; 113B(115),7-8

R. Aleluia; cu noi este Dumnezeu!

1 Când a ieșit Israel din Egipt,
 casa lui Iacob din mijlocul unui popor barbar,
 2 Iuda a devenit sanctuarul lui
 și Israel stăpânirea sa. **R.**

3 Marea a văzut și a fugit, Iordanul s-a întors înapoi;
 4 munții au săltat ca berbecii
 și dealurile, ca mieii unei turme. **R.**

5 Mare, ce ai tu de fugi,
 și tu, Iordanule, pentru ce te întorci înapoi?
 6 Munților, pentru ce sălțați ca berbecii,
 și voi, dealurilor, ca mieii unei turme? **R.**

7 Au mâini, dar nu pipăie; au picioare, dar nu pot să meargă;
 din gâtul lor nu iese nici un sunete.

8 Ca ei vor fi cei care i-au făcut
 și toți cei care se încred într-înșii. **R.**

Ps 114-115(116),3-4.5-6 (R. 9)

R. Voi umbla în prezența Domnului
 pe pământul celor vii.

3 Mă cuprinseseră lanțurile morții,
 și mă cuprindeau spaima infernului,
 mă chinuiau tristețea și neliniștea.

4 Am invocat numele Domnului:
 „Doamne, salvează-mi sufletul!” **R.**

5 Domnul este milostiv și drept,
 Dumnezeu nostru este plin de îndurare.

6 Domnul îi ocrotește pe cei mici:
 am fost umilit și el m-a mântuit. **R.**

Ps 120(121),1-2.3-4 (R.: cf. 2)

R. Ajutorul nostru vine de la Domnul,
care a făcut cerul și pământul.

¹ Îmi ridic ochii spre munți și mă întreb:
„De unde-mi va veni ajutorul?”

² Ajutorul meu vine de la Domnul,
care a făcut cerul și pământul. R.

³ Nu va lăsa să ți se clatine piciorul
și nu va ațipi cel care te păzește.

⁴ Iată, nu ațipește, nu doarme
cel care-l păzește pe Israel. R.

Ps 122(123),1-2a.2bcd.3-4 (R.: cf. 2cd)

R. Ochii noștri sunt îndreptați către tine, Doamne,
așteptând îndurarea ta.

¹ Către tine îmi ridic ochii,
către tine, care locuiești în ceruri.

^{2a} Iată, ca ochii slujitorilor
spre mâna stăpânilor R.

^{2bcd} ca ochii slujitoarei spre mâna stăpânei sale,
așa sunt ochii noștri îndreptați spre Domnul, Dumnezeuul nostru,
până când ne va arăta îndurarea sa. R.

³ Ai milă de noi, Doamne, ai milă de noi,
căci suntem prea sătui de ocară.

⁴ Prea sătul ne este sufletul de batjocurile celor care ne urăsc,
de disprețul celor îngâmfați. R.

Lecturi din Noul Testament

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Paul
către Corinteni

15,1-4

Fraților,
¹ vă aduc aminte evanghelia pe care v-am predicat-o,
pe care voi ați primit-o și în care ați rămas,

2 prin care sunteți mântuiți,
dacă o țineți așa cum v-am predicat-o eu,
altfel, în zadar ați crezut.

3 Căci v-am transmis, în primul rând,
ceea ce am primit și eu:
Cristos a murit pentru păcatele noastre,
după Scripturi,

4 a fost înmormântat
și a înviat a treia zi, după Scripturi.

Cuvântul Domnului

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Ioan

4,16

16 Preaiubiților,
noi am cunoscut
și am crezut în iubirea
pe care Dumnezeu o are față de noi.
Dumnezeu este iubire
și cine rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu,
iar Dumnezeu rămâne în el.

Cuvântul Domnului

Citire din Apocalipsul sfântului Ioan

21,1-5a.6-7

Nu va mai fi moarte, nici plâns, nici țipăt, nici durere.

1 Eu, Ioan,
am văzut apoi un cer nou și un pământ nou,
căci cerul dintâi și pământul dintâi au trecut,
iar marea nu mai este.

2 Și am mai văzut cetatea cea sfântă, Ierusalimul cel nou,
coborând din cer de la Dumnezeu,
pregătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei.

3 Atunci am auzit un glas puternic de la tron, spunând:
„Iată cortul lui Dumnezeu împreună cu oamenii!
El va locui împreună cu ei, iar ei vor fi poporul lui
și el, Dumnezeu cu ei, va fi Dumnezeul lor.

4 El va șterge orice lacrimă din ochii lor,
iar moarte nu va mai fi.

Nu va mai fi nici plâns, nici țipăt, nici durere,
pentru că lucrurile dintâi au trecut”.

5a Cel care șade pe tron a zis: „Iată, le fac pe toate noi”.

6 Iar mie mi-a zis: „S-au împlinit.

Eu sunt alfa și omega, începutul și sfârșitul.

Celui care este însetat eu îi voi da în dar din izvorul apei vieții.

7 Cel care învinge va moșteni acestea.

Eu îi voi fi lui Dumnezeu, iar el îmi va fi fiu”.

Cuvântul Domnului

Evangelii

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Matei

25,1-13

În acel timp,

Isus a spus ucenicilor această parabolă:

1 „Împărăția cerurilor va fi asemenea cu zece fecioare,
care și-au luat candelile și au ieșit în întâmpinarea mirelui.

2 Cinci dintre ele erau nechibzuite, iar cinci, înțelepte.

3 Cele nechibzuite și-au luat candelile, dar nu au luat cu ele untdelemn,

4 însă cele înțelepte, împreună cu candelile,
au luat untdelemn în vasele lor.

5 Întrucât mirele întârzia, au ațipit toate și au adormit.

6 Iar la miezul nopții s-a auzit un strigăt:

«Iată, mirele! Ieșiți-i în întâmpinare!»

7 Atunci s-au sculat toate acele fecioare și și-au pregătit candelile.

8 Cele nechibzuite au zis celor înțelepte:

«Dați-ne din untdelemnul vostru, căci candelile noastre se sting».

9 Dar cele înțelepte au răspuns:

«Nu, ca nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă.

Mergeți mai degrabă la cei care vând și cumpărați-vă».

10 Iar în timp ce ele erau plecate ca să cumpere, a venit mirele.

Cele care erau pregătite au intrat cu el în sala de nuntă și ușa s-a închis.

11 Mai târziu, au venit și celelalte fecioare și au zis:

«Stăpâne, stăpâne, deschide-ne!»

12 Dar el le-a răspuns: «Adevăr vă spun, nu vă cunosc».

13 Vegheați, așadar, pentru că nu știți nici ziua, nici ceasul!”

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Marcu

15,33-37

Pe la ceasul al șaselea
 33 s-a făcut întuneric pe întreg pământul până la ceasul al nouălea.
 34 La ceasul al nouălea, Isus a strigat cu glas puternic:
 „Eloí, Eloí, léma sabactáni?”, care înseamnă:
 „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?”
 35 Unii dintre cei care erau de față, auzindu-l, spuneau:
 „Iată, îl cheamă pe Ilie!”
 36 Cineva a alergat și a înmuiat un burete în oțet
 și, punându-l într-o trestie, i-a dat să bea, spunând:
 „Lăsați, să vedem dacă vine Ilie ca să-l ia jos!”
 37 Dar Isus, scoțând un strigăt puternic, și-a dat sufletul.

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Marcu

16,1-8

După ce a trecut sâmbăta,
 1 Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacob, și Salome
 au cumpărat miresme ca să vină și să-l ungă [pe Isus].
 2 Și, dis-de-dimineată, în prima zi a săptămânii,
 au ajuns la mormânt când soarele răsărise
 3 și ziceau una către alta:
 „Cine ne va rostogoli piatra de la intrarea în mormânt?”
 4 Dar privind,
 au observat că piatra fusese rostogolită; deși era foarte mare.
 5 Intrând în mormânt,
 au văzut un tânăr așezat la dreapta, îmbrăcat cu o haină lungă, albă,
 și au fost cuprinse de spaimă.
 6 Dar el le-a zis: „Nu vă înspăimântați!
 Îl căutați pe Isus Nazarineanul, cel răstignit.
 A înviat, nu este aici! Iată locul în care îl pusese ră.
 7 Dar mergeți și spuneți discipolilor lui și lui Petru
 că el merge înaintea voastră în Galileea.
 Acolo îl veți vedea după cum v-a spus”.
 8 Ieșind, au fugit de la mormânt, căci tremurau de spaimă și de uimire.
 Și nu au spus nimănui pentru că se temeau.

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Luca

22,39-46

În acel timp,
39 [Isus] a ieșit și a mers, ca de obicei,
pe Muntele Măslinilor,
iar discipolii îl urmau.
40 Ajungând în acel loc, le-a spus:
„Rugați-vă, ca să nu intrați în ispită!”
41 El s-a îndepărtat de ei
ca la o aruncătură de piatră
și, îngenunchind, se ruga:
42 „Tată, dacă vrei,
îndepărtează potirul acesta de la mine,
dar nu voința mea, ci a ta să se facă!”
43 Atunci i s-a arătat un înger din cer care l-a întărit.
44 Și, intrând în agonie, se ruga și mai stăruitor,
iar sudoarea lui, care cădea pe pământ,
s-a făcut ca picăturile de sânge.
45 Când s-a ridicat de la rugăciune,
a venit la discipoli
și i-a găsit dormind din cauza tristeții
46 și le-a zis:
„De ce dormiți? Sculați-vă și rugați-vă
ca să nu intrați în ispită!”

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Luca

23,42-43

Apoi,
42 [tâlharul] a spus:
43 „Isuse, amintește-ți de mine
când vei intra în împărăția ta!”
Iar el i-a spus:
„Adevăr îți spun, astăzi vei fi cu mine în paradis!”

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Luca

24,1-8

1 În prima zi a săptămânii, dis-de-diminează,
2 ele au plecat la mormânt, ducând miresmele pregătite.
3 Au găsit piatra de la mormânt rostogolită,
4 iar când au intrat, nu au găsit trupul Domnului Isus.
5 Pe când ele erau nedumerite de acest fapt,
6 iată că le-au apărut doi bărbați în haine strălucitoare.
7 Cuprinse de spaimă,
8 și-au plecat fața spre pământ.
Atunci ei le-au spus:
„De ce-l căutați pe Cel Viu printre cei morți?
Nu este aici. A înviat.
Amintiți-vă ce v-a spus pe când era încă în Galileea:
«Fiul Omului trebuie să fie dat pe mâna oamenilor păcătoși,
să fie răstignit, iar a treia zi să învie»”.

Atunci și-au amintit de cuvintele lui.

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Ioan

6,37-40

În acel timp,
Isus a spus mulțimii iudeilor:
37 „Tot ce-mi dă Tatăl va veni la mine,
38 iar pe cel care vine la mine nu-l voi da afară,
39 căci m-am coborât din cer nu ca să fac voința mea,
40 ci voința celui care m-a trimis;
și aceasta este voința celui care m-a trimis:
să nu se piardă nimeni dintre cei pe care mi i-a dat de la el,
ci să-i învii în ziua de pe urmă.
Pentru că aceasta este voința Tatălui meu:
oricine îl vede pe Fiul și crede în el să aibă viața veșnică.
Iar eu îl voi învia în ziua de pe urmă”.

Cuvântul Domnului

Lectură din Evanghelia Domnului nostru Isus Cristos
după sfântul Ioan

14,1-6.23.27

În acel timp,
Isus a spus ucenicilor săi:
1 „Să nu se tulbure inima voastră!
Credeți în Dumnezeu și credeți în mine!
2 În casa Tatălui meu sunt multe locuințe.
Dacă n-ar fi așa, v-aș fi spus:
Mă duc să vă pregătesc un loc?
3 Și, după ce mă voi duce și vă voi pregăti un loc,
voi veni din nou și vă voi lua la mine,
pentru ca să fiți și voi acolo unde sunt eu.
4 Și unde mă duc eu, voi știți calea?”.
5 Toma i-a zis:
„Doamne, nu știm unde te duci. Cum am putea ști calea?”
6 Isus i-a spus:
„Eu sunt calea, adevărul și viața.
Nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine.
23 Dacă cineva mă iubește, va ține cuvântul meu;
Tatăl meu îl va iubi și vom veni la el și ne vom face locuință la el.
27 Pace vă las vouă, pacea mea v-o dau vouă.
Eu nu v-o dau așa cum o dă lumea.
Să nu se tulbure inima voastră, nici să nu se teamă”.

Cuvântul Domnului

145. Dacă muribundul poate rezista la o rugăciune mai lungă, este recomandat ca, după împrejurări, cei de față să se roage pentru el, recitând litania tuturor sfinților (sau câteva invocații dintr-însa, cu răspunsul: „Roagă-te pentru el”), invocându-se mai ales sfântul sau sfinții patroni ai muribundului și ai familiei. Se pot recita și rugăciuni obișnuite.

Când se crede că a sosit clipa morții, cineva poate recita, conform dispozițiilor creștinești ale muribundului, una dintre rugăciunile care urmează.

146. Rugăciuni

Suflete creștin, părăsește lumea aceasta
în numele lui Dumnezeu, Tatăl atotputernicul, care te-a creat,
în numele lui Isus Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu,
care a suferit pentru tine,

în numele Duhului Sfânt, care a fost revărsat peste tine;
 astăzi să-ți găsești în pace locul tău;
 locuința ta să fie la Dumnezeu, în Sionul cel sfânt,
 alături de sfânta Născătoare de Dumnezeu, Fecioara Maria,
 de sfântul Iosif și de toți îngerii și sfinții lui Dumnezeu.

147. Frate preaiubit,
 te recomand lui Dumnezeu atotputernicul
 și te încredințez aceluia din mâinile căruia ai ieșit,
 ca să te întorci la Creatorul tău, care te-a făcut din pământ.
 Pe tine, așadar, care părăsești această viață,
 să te întâmpine sfânta Maria, îngerii și toți sfinții.
 Să te elibereze Cristos care a fost răstignit pentru tine,
 să te elibereze Cristos care a murit pentru tine,
 să te așeze în paradisul său Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu,
 și să te recunoască între oile sale, el, Păstorul cel bun.
 Să-ți ierte toate păcatele și să te așeze în rând cu aleșii săi.
 Să-l privești pe Mântuitorul tău față în față
 și să te bucuri de vederea lui Dumnezeu în vecii vecilor.
R. Amin.

148. Primește-l, Doamne, pe slujitorul tău
 în locul de mântuire pe care îl speră de la îndurarea ta.
R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău
 de orice zbucium și tulburare.
R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
 așa cum l-ai eliberat pe Noe de potop.
R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
 așa cum l-ai eliberat pe Abraham din Urul Caldeii.
R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
 așa cum l-ai eliberat pe Iob din suferințele sale.
R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
 așa cum l-ai eliberat pe Moise din mâna faraonului.
R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
așa cum l-ai eliberat pe Daniel din groapa leilor.

R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
așa cum i-ai eliberat pe cei trei tineri din cuptorul cu foc
și din mâna regelui nelegiuit.

R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
așa cum ai eliberat-o pe Suzana de învinuirea nedreaptă.

R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
așa cum l-ai eliberat pe David din mâna regelui Saul
și din mâna lui Goliat.

R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
așa cum i-ai eliberat pe Petru și Paul din închisoare.

R. Amin.

Eliberează-l, Doamne, pe slujitorul tău,
prin Isus Cristos, Răscumpărătorul nostru,
care a suferit pentru noi moartea dureroasă
și ne-a dăruit viața veșnică.

R. Amin.

149. Ți-l încredințăm, Doamne, pe slujitorul tău, **N.**,
și te rugăm pe tine, Doamne Isuse Cristoase, Mântuitorul lumii,
să-l primești cu bunătate în bucuria împărăției tale
pe acela pentru care ai coborât cu milostivire pe pământ.
Deși a fost greșitor, nu te-a tăgăduit, ci a crezut
în Tatăl, și în Fiul și în Sfântul Duh
și cu supunere l-a adorat pe Dumnezeuul care le-a creat pe toate.

150. **Apoi se poate spune sau cânta antifona:**

Bucură-te, Regină, Maica milei,
viața, mângâierea și speranța noastră, bucură-te!
Către tine strigăm, surghiuniții fii ai Evei.
Către tine suspinăm, gemând și plângând
în această vale de lacrimi.
Așadar, Mijlocitoarea noastră,

întoarce spre noi ochii tăi cei milostivi
 și, după surghiunul acesta,
 arată-ni-l nouă pe Isus,
 binecuvântatul rod al trupului tău.
 O milostivă, o blândă, o dulce Fecioară Marie!

151. De îndată ce și-a dat sufletul, să se spună:

R. Veniți-i în ajutor, voi, sfinți ai lui Dumnezeu,
 întâmpinați-l, voi, îngeri ai Domnului,
 primiți-i sufletul și prezentați-l în fața Celui Preaînalt.

V. Să te primească Cristos care te-a chemat
 și îngerii să te conducă-n sânul lui Abraham.

R. Primiți-i sufletul și prezentați-l
 în fața Celui Preaînalt.

V. Odihna veșnică dă-i-o lui, Doamne,
 și lumina fără de sfârșit să-i strălucească.

R. Primiți-i sufletul și prezentați-l
 în fața Celui Preaînalt.

Să ne rugăm:

Ți-l încredințăm, Doamne, pe slujitorul tău, **N.**,
 pentru ca, deși mort pentru această lume, să trăiască pentru tine
 și, iertându-l, șterge-i, în bunătatea ta preîndurătoare,
 păcatele săvârșite din cauza slăbiciunii omenești.
 Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Sau se poate spune altă rugăciune din Ritualul înmormântării.

CAPITOLUL VII

Diferite texte care se pot folosi în ritualul Ungerii bolnavilor

I. LECTURI BIBLICE

152. Lecturile care urmează se folosesc fie la Liturgia pentru bolnavi, fie la vizitarea bolnavilor, fie la celebrarea Ungerii bolnavilor, pentru unul sau mai mulți împreună, fie, de asemenea, la rugăciunea pentru bolnavi, indiferent dacă sunt de față sau nu. Alegerea să se facă după cum se va crede de cuviință din punct de vedere pastoral, avându-se în vedere starea fizică și spirituală a bolnavilor pentru care se fac lecturile. Sunt indicate câteva lecturi mai potrivite pentru muribunzi.

LECTURI DIN VECHIUL TESTAMENT

153. *Ilie, obosit de drum, este întărit de Domnul.*

Lectură din Cartea întâi a Regilor

19,1-8

- În zilele acelea,
- ¹ Ahab i-a spus Izabelei tot ce făcuse Ilie,
și cum i-a ucis cu sabia pe toți profeții.
- ² Izabela a trimis un sol la Ilie, să-i spună:
„Să mă pedepsească zeii cu toată asprimea lor,
dacă mâine, la ceasul acesta,
nu voi face cu viața ta ce ai făcut tu cu viața fiecăruia dintre ei”.
- ³ Ilie, când a văzut lucrul acesta, s-a temut,
s-a sculat și a plecat, ca să-și scape viața.
A ajuns la Beer-Șeba, care ține de Iuda,
și și-a lăsat slujitorul acolo.
- ⁴ Profetul Ilie a înaintat în pustiu cale de o zi;
s-a așezat sub un ienupăr și își cerea moartea, zicând:
„Îmi ajunge, Doamne, ia-mi viața,
căci nu sunt mai bun decât părinții mei!”
- ⁵ S-a culcat sub ienupăr și a adormit.
Dar iată că un înger l-a atins și i-a zis:
„Scoală-te și mănâncă!”

6 Deschizând ochii,
 Ilie a văzut la căpătâiul lui
 o turtă coaptă în spuză și un urcior cu apă.
 A mâncat, a băut și apoi s-a culcat din nou.

7 Însă îngerul Domnului a venit din nou, l-a atins și i-a spus:
 „Scoală-te și mănâncă, fiindcă vei avea de făcut un drum lung”.

8 Ilie s-a sculat, a mâncat și a băut;
 întărit cu această hrană,
 a mers patruzeci de zile și patruzeci de nopți
 până la Horeb, muntele lui Dumnezeu.

Cuvântul Domnului

154. *Pentru ce i se dă lumină celui ce suferă?*

Lectură din cartea lui Iob

3,1-3.11-17.20-23

În zilele acelea,
 1 Iob a deschis gura și a blestemat ziua în care s-a născut.
 2 El a vorbit astfel:
 3 „Piară ziua în care m-am născut
 și noaptea în care s-a spus: «S-a zămislit un copil!»
 11 De ce n-am murit în sânul mamei mele
 și de ce n-am pierit îndată după naștere?
 12 De ce s-au găsit doi genunchi care să mă primească
 și doi sâni care să mă alăpteze?
 13 Acum aș sta culcat și m-aș odihni, aș dormi în tihnă
 14 alături de regi și de cei mari ai pământului,
 care și-au zidit morminte falnice,
 15 sau alături de principii care aveau aur din belșug
 și care-și umpleau casele cu argint.
 16 N-aș mai fi cunoscut existența,
 asemenea unui copil născut mort,
 asemenea unor copii care n-au văzut lumina zilei.
 17 Acolo [în locuința morților], cei răi încetează să se mai agite,
 acolo se odihnesc cei sleiți de puteri.
 20 Pentru ce i se dă lumină celui ce suferă
 și viață celor cu inima plină de amărăciune,
 21 care așteaptă moartea și nu vine,
 care o doresc mai mult decât pe o comoară?
 22 Ei s-ar bucura și ar fi nespuse de fericiți dacă ar ajunge în mormânt.

23 Pentru ce dă Dumnezeu viață unui om
care nu găsește nici o ieșire
și pe care îl îngrădește din toate părțile?”

Cuvântul Domnului

155. *Amintește-ți, Doamne, că viața mea nu-i decât o suflare.*

Lectură din Cartea lui Iob

7,1-4.6-11

1 În zilele acelea,
răspunzând, Iob a zis:
„Oare nu este o luptă viața omului pe pământ,
și zilele lui nu sunt ca ale unui om tocmit cu ziua?
2 Ca un sclav care dorește puțină umbră,
ca un muncitor cu ziua care își așteaptă plata,
3 așa și eu, de luni de zile mă hrănesc numai cu dezamăgiri
și am parte numai de nopți de suferință.
4 De-abia mă culc și-mi zic: Când mă voi scula? Și iarăși aștept seara.
Sunt chinuit de coșmaruri de seara până la revărsatul zorilor.
6 Zilele mele aleargă mai repede decât suveica țesătorului,
s-au sfârșit fără nici o speranță.
7 Amintește-ți, Doamne, că viața mea nu-i decât o suflare.
Ochii mei nu vor mai vedea fericirea.
8 Ochiul, care mă privește, nu mă va mai vedea;
ochiul tău mă va căuta și nu mă va mai găsi.
9 Așa cum se risipește norul și trece,
tot așa nu se va mai ridica cel ce coboară în locuința morților!
10 Nu se va mai întoarce în casa lui,
și nu-și va mai cunoaște locul în care locuia.
11 De aceea, nu-mi voi ține gura, ci voi vorbi în neliniștea inimii mele,
mă voi tângui în amărăciunea sufletului meu”.

Cuvântul Domnului

156. *Ce este omul, că îl iei atâta în seamă?*

Lectură din Cartea lui Iob

7,12-21

12 În zilele acelea, Iob a spus:
„Oare o mare sunt eu sau un monstru marin,
de-ai pus strajă în jurul meu?”

13 Când zic: Patul mă va odihni, culcușul îmi va alina durerile,
 14 atunci mă înspăimântă prin visuri, mă îngrozești prin vedenii.
 15 Ah! Sufletul meu ar vrea mai bine ștreangul și oasele mele moartea!
 16 Mă destram; nu voi trăi!
 Lasă-mă, căci doar o suflare sunt zilele mele!
 17 Ce este omul, că îl iei atâta în seamă, ca să-ți îndrepti atenția spre el,
 18 că îl cercetezi în fiecare dimineață
 și îl pui la încercare în fiecare clipă?
 19 Când vei înceta să mă privești?
 Când îmi vei da răgaz ca să-mi înghit saliva?
 20 Dacă am păcătuit, ce ți-am făcut ție,
 tu, care-i urmărești atent pe oameni?
 Pentru ce m-ai pus împotriva ta
 și am ajuns o povară chiar pentru mine însumi?
 21 Pentru ce nu-mi ierți păcatul
 și pentru ce nu uiți fărâdelegea mea?
 Iată, acum adorm în țărână
 și dimineața când mă vei căuta, nu voi mai fi!”

Cuvântul Domnului

(Pentru muribunzi)

157. *Știu că răscumpărătorul meu trăiește.*

Lectură din Cartea lui Iob

19,23-27a

În zilele acelea,
 23 Iob a luat cuvântul și a spus:
 „Aș vrea ca vorbele mele să fie scrise, să fie scrise într-o carte.
 24 Aș vrea ca ele să fie scrise cu o daltă de fier ascuțit,
 pe o placă de plumb,
 să fie săpate în stâncă pentru totdeauna.
 25 Știu că răscumpărătorul meu trăiește
 și că în ziua de apoi el se va ridica pe țărâna morților;
 26 cu trupul meu voi sta în picioare
 și cu ochii mei de carne îl voi vedea pe Dumnezeu.
 27a Eu însumi îl voi vedea și ochii mei îl vor privi, și nu altul”.

Cuvântul Domnului

- 158.** *Cine ar cunoaște planul tău,
dacă tu nu i-ai da înțelepciune, Dumnezeu?*

Lectură din Cartea Înțelepciunii

9,9-11.13-18

- 9 La tine este înțelepciunea, Doamne al îndurărilor,
care cunoaște lucrările tale,
care era de față atunci când ai făcut rotocolul pământului,
și știa ceea ce este plăcut în ochii tăi
și ceea ce este drept în fața poruncilor tale.
- 10 Trimite-o din cerurile tale sfinte
și las-o de la tronul maiestății tale,
ca să fie cu mine și să lucreze cu mine,
ca să știu ce este plăcut înaintea ta.
- 11 Căci ea știe și înțelege totul
și mă va conduce cu prudență în lucrările mele
și mă va păzi spre slava ei.
- 13 Cine poate cunoaște planul lui Dumnezeu,
sau cine poate înțelege voința Domnului?
- 14 Gândurile muritorilor sunt șovăielnice
și cugetările noastre sunt nesigure;
- 15 căci trupul supus putrezirii ne îngreunează sufletul
și acest lăcaș de lut ne împovărează mintea cu mii de griji.
- 16 Cu greu ne dăm seama de cele ce sunt pe pământ
și cu osteneală descoperim cele ce se află la un pas de noi.
Cine ar putea atunci să descopere cele care se află în ceruri?
- 17 Și cine ar fi cunoscut gândul tău, dacă tu nu i-ai fi dat înțelepciune
și nu ai fi trimis de sus duhul tău sfânt?
- 18 Astfel s-au făcut drepte cărările celor de pe pământ
și oamenii au învățat ceea ce este plăcut înaintea ta,
și prin înțelepciunea ta au fost mântuiți.

Cuvântul Domnului

- 159.** *Întăriți-vă, voi, mâini slabe.*

Lectură din Cartea lui Isaia

35,1-10

- 1 În zilele acelea,
ținutul pustiu și uscat se va veseli,
deșertul se va bucura și va înflori cum înflorește crinul,

2 se va acoperi cu flori
și va izbucni în strigăte de bucurie și cântare de preamărire.
I se va da slava Libanului, strălucirea Carmelului și a Saronului;
poporul meu va vedea slava Domnului, măreția Dumnezeului nostru.

3 Întăriți-vă, voi, mâini slabe;
prindeți puteri, voi, genunchi care tremurați.

4 Spuneți celor slabi de inimă:
„Întăriți-vă și nu vă temeți. Iată Dumnezeul vostru!
Va veni răzbunarea lui și va răsplăti pe fiecare.
Dumnezeu însuși va veni și vă va mântui”.

5 Atunci se vor deschide ochii orbilor și vor auzi urechile surzilor.

6 Atunci cel șchiop va sări precum cerbul
și limba celui mut se va dezlega;
în pustiu vor țâșni izvoare de apă, iar în deșert vor curge pâraie.

7 Pământul uscat se va preface în lacuri,
iar ținutul ars de soare va fi bogat în izvoare de apă.
Acolo unde fusese vizuina șacalilor va crește iarbă, trestie și papură.

8 Acolo se va croi o cale, un drum care se va numi calea cea sfântă;
cel întinat nu va călca pe ea.
Dumnezeu însuși îl va conduce pe cel care călătorește,
și nimeni, nici chiar cel neștiutor, nu se va rătăci când va merge pe ea.

9 Pe calea aceasta nu va fi nici un leu
și nici o fiară sălbatică nu va păși pe ea,
dar numai cei răscumpărați vor merge pe ea.

10 Și vor veni în Sion în chiote de bucurie
și veselia cea veșnică va încununa capul lor.
Lauda, bucuria și veselia îi vor ajunge pe aceștia
și de la ei vor fugi durerea, întristarea și suspinul.

Cuvântul Domnului

160. *El purta durerile noastre.*

Lectură din Cartea lui Isaia

52,13-53,12

52,13 Iată, servitorul meu va avea succes:
va urca, va deveni mare și se va înălța pe culmile măririi.

14 Precum pentru mulți a fost pricină de groază,
atât de schimonosită îi era fața
și chipul lui nu mai avea înfățișare de om,

- 15 tot așa va fi pricină de bucurie pentru multe popoare;
regii vor amuți în fața lui,
căci vor vedea ceea ce nu li s-a spus vreodată
și vor privi ceea ce nu au auzit vreodată.
- 53,1 Cine ar fi crezut ceea ce am auzit noi,
și puterea Domnului cui i-a fost astfel descoperită?
- 2 A crescut înaintea lui Dumnezeu ca o plantă plăpândă,
având rădăcina într-un pământ uscat;
chipul lui nu avea nici o frumusețe, ca să atragă privirile,
înfățișarea lui nu avea nimic care să ne placă.
- 3 Era disprețuit precum cel din urmă dintre oameni:
om al durerilor, obișnuit cu suferința;
unul înaintea căruia să-ți întorci fața;
atât de disprețuit, încât nu l-am luat în seamă.
- 4 Și totuși, el purta durerile noastre
și era împovărat cu suferințele noastre.
Noi îl socoteam pedepsit, bătut și înjosit de Dumnezeu.
- 5 Dar el era străpuns pentru păcatele noastre
și zdrobit pentru fărădelegile noastre.
Pedeapsa care a căzut asupra lui ne-a adus nouă pacea
și rănilor lui ne-au adus vindecarea.
- 6 Toți umblam rătăcind ca niște oi, fiecare își urma drumul lui,
dar Domnul a făcut să cadă asupra lui fărădelegile noastre, ale tuturor.
- 7 Chinuit fiind, s-a smerit și nu și-a deschis gura;
ca un miel dus la înjunghiere,
ca o oaie fără de glas înaintea celor care o tund,
el nu și-a deschis gura.
- 8 A fost judecat și condamnat printr-o sentință nedreaptă:
cine i-a luat apărarea?
A fost smuls dintre cei vii!
Pentru fărădelegile poporului său, a fost dus la moarte.
- 9 Mormântul i-a fost pregătit printre cei fărădelege
și la moarte a fost așezat împreună cu răufăcătorii;
și totuși, el nu săvârșise nici o nedreptate
și nici nu rostise vreo minciună.
- 10 Domnul a voit să-l zdrobească prin suferință.
Dar, dacă își va da viața ca ispășire pentru păcate,
își va vedea urmașii, își va prelungi zilele
și voința Domnului se va împlini prin el.

- 11 După ce sufletul său va fi trecut prin suferințe,
el va vedea lumina și această lumină îl va copleși de bucurie.
Prin suferințele sale, cel drept, servitorul meu, va îndreptăți mulțimile;
va lua asupra sa fărădelegile lor.
- 12 Pentru aceasta îi voi da popoarele drept moștenire
și va lua în stăpânire popoare nenumărate,
ca răsplată că s-a dat pe sine la moarte
și că a fost numărat printre făcătorii de rele,
el, care a purtat păcatele celor mulți și a mijlocit pentru cei păcătoși.

Cuvântul Domnului

161. *Duhul Domnului m-a trimis să-i mângâi pe toți cei întristați.*

Lectură din Cartea lui Isaia

61,1-3a

- 1 Duhul Domnului Dumnezeu este asupra mea,
căci Domnul m-a uns și m-a trimis să le aduc săracilor vestea cea bună,
să-i vindec pe cei cu inima zdrobită;
să le vestesc celor închiși eliberarea și celor prinși în război libertatea;
- 2 să dau de știre un an de milostivire al Domnului
și o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru;
să-i mângâi pe toți cei întristați;
- 3a să aduc alinare celor care plâng în Sion;
să le pun pe cap o coroană împărătească în locul cenușii de pocăință,
să le schimb veșmântul de doliu cu untdelemnul bucuriei,
să le pun haine de sărbătoare în locul disperării.

Cuvântul Domnului

LECTURI DIN NOUL TESTAMENT

162. *În numele lui Isus Cristos, Nazarineanul, ridică-te și umblă!*

Lectură din Faptele Apostolilor

3,1-10

- În zilele acelea,
- 1 Petru și Ioan urcau la templu pentru rugăciunea de la ceasul al nouălea.
- 2 Atunci era dus un om, olog din naștere,
pe care îl puneau în fiecare zi la poarta templului, numită „Cea Frumoasă”,
ca să ceară pomană de la cei care intrau în templu.

3 Văzându-i pe Petru și pe Ioan, care voiau să intre în templu,
el le-a cerut să-i dea de pomană.

4 Petru și-a ațintit privirea asupra lui și, împreună cu Ioan, i-a zis:
„Uită-te la noi!”

5 El i-a privit cu atenție,
așteptând să primească ceva de la ei.

6 Dar Petru i-a zis:
„Argint și aur nu am, însă ceea ce am, aceea îți dau:
în numele lui Isus Cristos Nazarineanul, ridică-te și umblă!”

7 Și, prinzându-l de mâna dreaptă, l-a ridicat.
Îndată i s-au întărit picioarele și gleznelor,

8 și, sărind în picioare, a început să umble.
A intrat cu ei în templu, umblând, sărind și lăudându-l pe Dumnezeu.

9 Tot poporul l-a văzut umblând și lăudându-l pe Dumnezeu

10 și l-au cunoscut:
el era acela care ședea la Poarta cea Frumoasă a templului
ca să ceară pomană.
Au fost cuprinși de teamă și uimire pentru cele ce i se întâmplaseră.

Cuvântul Domnului

163. *Credința în Isus i-a dat acestuia vindecarea deplină.*

Lectură din Faptele Apostolilor

3,11-16

În zilele acelea,

11 întrucât el [ologul] se ținea de Petru și de Ioan,
tot poporul, cuprins de uimire, a alergat la ei
în porticul numit „al lui Solomon”.

12 Când Petru a văzut aceasta, s-a adresat poporului:
„Bărbați israeliți! De ce vă mirați de lucrul acesta?
De ce vă uitați așa la noi,
ca și cum prin puterea și cucernicia noastră
l-am fi făcut pe acesta să umble?”

13 Dumnezeuul lui Abraham, Dumnezeuul lui Isaac și Dumnezeuul lui Iacob,
Dumnezeul părinților noștri l-a glorificat pe Fiul său Isus
pe care voi l-ați dat în mâinile lui Pilat și l-ați renegat înaintea lui,
pe când el era hotărât să-l elibereze.

14 Voi l-ați renegat pe Cel Sfânt și Drept
și ați cerut să vă fie grațiat un om criminal.

- 15 Voi l-ați ucis pe Cel care conduce la viață,
dar Dumnezeu l-a înviat din morți
pe acesta căruia noi îi suntem martori.
- 16 Prin credința în numele lui,
[omul] acesta, pe care îl vedeți și îl cunoașteți, a fost întărit;
numele [lui Isus] și credința în el
i-au dat acestuia vindecarea deplină
înaintea voastră a tuturor”.

Cuvântul Domnului

164. *Nu este nici un alt nume în care trebuie să fim mântuiți.*

Lectură din Faptele Apostolilor

4,8-12

- În zilele acelea,
8 Petru, plin de Duhul Sfânt, le-a spus:
„Conducători ai poporului și bătrâni,
9 noi suntem cercetați
pentru binele făcut unui om bolnav
și cum a fost acesta vindecat.
- 10 Să vă fie cunoscut tuturor și întregului popor al lui Israel:
în numele lui Isus Cristos Nazarineanul,
pe care voi l-ați răstignit,
dar pe care Dumnezeu l-a înviat din morți,
în el stă acesta înaintea voastră vindecat.
- 11 [Isus] este piatra disprețuită de voi, constructorii,
care a ajuns piatra unghiulară.
- 12 Și nu este în nimeni altul mântuirea,
pentru că nu este nici un alt nume sub cer dat oamenilor,
în care trebuie să fim mântuiți”.

Cuvântul Domnului

165. *Acela pe care Dumnezeu l-a înviat nu a văzut putrezirea.*

Lectură din Faptele Apostolilor

13,32-39

- În zilele acelea,
Paul a spus:
32 „Și noi vă aducem ca o veste bună promisiunea făcută părinților,

- 33 pe care Dumnezeu a împlinit-o pentru copiii lor, pentru noi,
învindându-l pe Isus, așa cum este scris în psalmul al doilea:
«Fiul meu ești tu, eu astăzi te-am născut».
- 34 Că l-a înviat din morți
ca să nu se mai întoarcă la putrezire,
a spus astfel:
«Vă voi da promisiunile sfinte făcute lui David,
cele vrednice de încredere».
- 35 De aceea se mai spune într-un alt loc:
«Nu vei permite ca sfântul tău să vadă putrezirea».
- 36 Însă David, după ce a slujit în generația lui,
după planul lui Dumnezeu,
a murit, a fost așezat lângă părinții lui și a văzut putrezirea.
- 37 Dar acela pe care Dumnezeu l-a înviat nu a văzut putrezirea.
- 38 Așadar, fraților, să vă fie cunoscut
că prin el vă este vestită iertarea de păcate
și de tot ce n-ați putut fi îndreptățiți prin Legea lui Moise.
- 39 Oricine crede în el poate fi justificat prin el”.

Cuvântul Domnului

166. *Suferim cu el, ca împreună cu el să fim și preamăriți.*Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Paul
către Romani

8,14-17

- Fraților,
- 14 toți cei care sunt călăuziți de Duhul lui Dumnezeu
sunt fiii lui Dumnezeu,
- 15 pentru că nu ați primit un Duh de sclavie,
ca să vă fie din nou teamă,
ci ați primit Duhul înfierii prin care strigăm: „Abba, Tată!”
- 16 Însuși Duhul dă mărturie duhului nostru
că suntem fii ai lui Dumnezeu.
- 17 Iar dacă suntem fii, suntem și moștenitori,
moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună-moștenitori cu Cristos,
dacă suferim cu el,
ca împreună cu el să fim și preamăriți.

Cuvântul Domnului

167. *Așteptăm răscumpărarea trupului nostru.*

Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Paul
către Romani

8,18-27

Fraților,
 18 eu consider că suferințele timpului prezent
 nu se pot compara cu gloria viitoare care ni se va revela.
 19 Într-adevăr, creația așteaptă cu nerăbdare
 revelarea fiilor lui Dumnezeu.
 20 Căci creația a fost supusă zădărniceii,
 nu de bunăvoie, ci din cauza aceluia care a supus-o, cu speranța
 21 că și ea, creația, va fi eliberată de sclavia stricăciunii
 spre libertatea gloriei fiilor lui Dumnezeu.
 22 De fapt, noi știm că toată creația
 suspină și suferă durerile unei nașteri până în timpul de acum,
 23 dar nu numai ea,
 ci și noi, cei care avem ca prim dar [al lui Dumnezeu] Duhul,
 și noi suspinăm în noi înșine,
 așteptând înfierea și răscumpărarea trupului nostru;
 24 căci în speranță am fost mântuiți.
 Dar speranța care se vede nu este speranță,
 deoarece cum ar putea spera cineva ceea ce vede?
 25 Însă, dacă sperăm ceea ce nu vedem, atunci așteptăm cu răbdare.
 26 De asemenea, și Duhul vine în ajutorul slăbiciunii noastre
 pentru că nu știm ce să cerem în rugăciune așa cum se cuvine,
 dar Duhul însuși intervine pentru noi cu suspine negrăite.
 27 Însă cel care cercetează inimile
 știe care este dorința Duhului;
 adică intervine în favoarea sfinților după voința lui Dumnezeu.

Cuvântul Domnului

168. *Cine ne va despărți de iubirea lui Cristos?*

Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Paul
către Romani

8,31b-35.37-39

Fraților,
 31b dacă Dumnezeu este pentru noi,
 cine este împotriva noastră?

32 El, care nu l-a cruțat pe propriul său Fiu,
ba chiar l-a dat la moarte pentru noi toți,
cum nu ne va dărui toate împreună cu el?
33 Cine va aduce acuză împotriva aleșilor lui Dumnezeu?
Dumnezeu este cel care justifică!
34 Cine îi va condamna?
Cristos Isus, care a murit,
dar, mai mult, a și înviat,
care este la dreapta lui Dumnezeu, intervine pentru noi.
35 Cine ne va despărți de iubirea lui Cristos?
Oare necazul, sau strâmtorarea, sau persecuția, sau foametea,
sau lipsa de haine, sau primejdia, sau sabia?
37 Dar în toate acestea noi suntem mai mult decât învingători
prin cel care ne-a iubit.
38 Căci sunt convins că nici moartea, nici viața,
nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele prezente, nici cele viitoare, nici puterile,
39 nici înălțimile, nici adâncurile și nici vreo altă creatură
nu va putea să ne despartă de iubirea lui Dumnezeu
care este în Cristos Isus, Domnul nostru.

Cuvântul Domnului

169. *Slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât oamenii.*

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Paul
către Corinteni

1,18-25

Fraților,
18 într-adevăr, cuvântul crucii este nebunie pentru cei care se pierd,
dar pentru noi, cei care ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu.
19 Căci este scris:
„Voi nimici înțelepciunea celor înțelepți
și știința celor învățați o voi distruge”.
20 Unde este înțeleptul? Unde-i cărturarul?
Unde-i cercetătorul acestui veac?
Oare n-a dovedit Dumnezeu că înțelepciunea acestei lumi este nebunie?
21 Dar pentru că lumea, prin înțelepciunea ei,
nu l-a cunoscut pe Dumnezeu,
a binevoit Dumnezeu să-i mântuiască pe cei care cred
prin nebunia predicării.

22 În timp ce iudeii cer semne, iar grecii caută înțelepciunea,
23 noi îl predicăm pe Cristos cel răstignit,
scandal pentru iudei și nebunie pentru păgâni,
24 dar pentru cei chemați, fie iudei, fie greci,
Cristos este puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu.
25 Căci nebunia lui Dumnezeu este mai înțeleaptă decât oamenii
și slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât oamenii.

Cuvântul Domnului

170. *Dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el.*

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Paul
către Corinteni

12,12-22.24b-27

Fraților,
12 așa cum trupul este unul și are multe mădulare,
iar toate mădularele trupului, deși sunt multe, formează un singur trup,
tot la fel și Cristos.
13 Căci noi toți am fost botezați într-un singur Duh
spre a forma un singur trup,
fie iudei, fie greci, fie sclavi, fie liberi,
și toți am fost adăpați într-un singur Duh.
14 Trupul nu este un singur mădular, ci mai multe.
15 Dacă piciorul ar spune:
„Pentru că nu sunt mână, nu sunt din trup”
oare pentru aceasta nu este din trup?
16 Și dacă urechea ar spune:
„Pentru că nu sunt ochi, nu sunt din trup”,
oare pentru aceasta nu este din trup?
17 Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul?
Și dacă totul ar fi auz, unde ar fi mirosul?
18 Acum însă Dumnezeu a pus mădularele în trup,
pe fiecare dintre ele, așa cum a voit.
19 Deci, dacă toate ar fi un singur mădular, unde ar fi trupul?
20 Însă acum, deși sunt multe mădulare, există un singur trup.
21 Ochiul nu poate să spună mâinii: „Nu am nevoie de tine”
și nici capul [nu poate să spună] picioarelor: „Nu am nevoie de voi”.
22 Ba, cu mult mai mult, mădularele trupului, care par mai slabe,
sunt mai necesare.

24b Dar Dumnezeu a alcătuit astfel trupul
 încât dă cinste mai mare celor care duc lipsă de ea,
 25 ca să nu fie dezbinare în trup,
 ci mădularile să se îngrijească la fel unele de altele.
 26 Dacă suferă un mădular, toate mădularile suferă împreună cu el,
 iar dacă este cinstit un mădular, toate se bucură cu el.
 27 Voi sunteți trupul lui Cristos
 și mădulare fiecare în parte.

Cuvântul Domnului

(Pentru muribunzi)

171. *Dacă nu există înviere din morți, nici Cristos nu a înviat!*

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Paul
 către Corinteni

15,12-20

Fraților,
 12 dacă se vestește că Cristos a înviat din morți,
 cum spun unii dintre voi că nu există înviere din morți?
 13 Iar dacă nu există înviere din morți, nici Cristos nu a înviat!
 14 Însă dacă Cristos nu a înviat,
 zadarnică este predica noastră și zadarnică este credința voastră.
 15 Iar noi suntem găsiți
 martori falși ai lui Dumnezeu
 pentru că dăm mărturie împotriva lui Dumnezeu,
 [spunând] că l-a înviat pe Cristos,
 pe care nu l-a înviat,
 de vreme ce morții nu învie.
 16 Căci dacă morții nu învie, nici Cristos nu a înviat,
 17 iar dacă Cristos nu a înviat,
 credința voastră este zadarnică și voi sunteți încă în păcatele voastre,
 18 iar cei care au adormit în Cristos au pierit.
 19 Și dacă ne-am pus speranța în Cristos numai în viața aceasta,
 suntem cei mai de plâns dintre toți oamenii.
 20 Dar acum, Cristos a înviat din morți,
 fiind începutul [învierii] celor adormiți.

Cuvântul Domnului

172. *Omul interior se înnoiește din zi în zi.*

Lectură din Scrisoarea a doua a sfântului apostol Paul
către Corinteni

4,16-18

Fraților,
 16 de aceea, noi nu ne descurajăm,
 dimpotrivă, dacă omul nostru din afară se trece,
 cel interior se înnoiește din zi în zi,
 17 căci suferința noastră scurtă și ușoară
 ne pregătește un belșug nemărginit al gloriei veșnice,
 18 pentru că noi nu căutăm cele care se văd,
 dar cele care nu se văd,
 căci cele care se văd sunt trecătoare,
 pe când cele care nu se văd sunt veșnice.

Cuvântul Domnului

(Pentru muribunzi)

173. *Avem o locuință veșnică, în ceruri.*

Lectură din Scrisoarea a doua a sfântului apostol Paul
către Corinteni

5,1.6-10

Fraților,
 1 știm că dacă locuința pământească, cortul nostru, se desface,
 avem o locuință de la Dumnezeu,
 o locuință nefăcută de mână, veșnică, în ceruri.
 6 Așadar, noi suntem întotdeauna plini de încredere,
 deși știm că atât timp cât locuim în trup,
 suntem departe de Domnul,
 7 căci umblăm prin credință, nu prin vedere.
 8 Deci suntem plini de încredere
 și ne place mai mult să părăsim trupul
 și să ne întoarcem acasă la Dumnezeu.
 9 De aceea, fie că rămânem [în trup], fie că plecăm,
 ne străduim să-i fim plăcuți lui.
 10 Căci noi toți trebuie să ne prezentăm înaintea tribunalului lui Cristos
 pentru ca fiecare să primească,
 pentru ceea ce a făcut cât timp a fost în trup, fie bine, fie rău.

Cuvântul Domnului

174. *V-am vestit evanghelia prin slăbiciunea trupului.*

Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Paul
către Galateni

4,12-19

Fraților,
12 vă rog, fiți ca mine, căci și eu sunt ca voi.
Voi nu m-ați nedreptățit cu nimic.
13 Știți că prima dată v-am vestit evanghelia prin slăbiciunea trupului,
14 și totuși nu ați arătat nici dispreț și nici dezgust față de trupul meu
care [putea fi] pentru voi o încercare,
ba dimpotrivă, m-ați primit ca pe un înger al lui Dumnezeu,
ca pe Cristos Isus.
15 Unde este entuziasmul vostru?
Vă mărturisesc că, dacă era posibil, v-ați fi scos și ochii și mi i-ați fi dat.
16 Am devenit oare dușmanul vostru
pentru că v-am spus adevărul?
17 Aceia sunt atașați de voi, dar nu cu intenție bună,
ci vor să vă separe de noi ca să vă atașați de ei.
18 De fapt, dacă intenția este bună,
este bine să fie un atașament, întotdeauna,
și nu numai când sunt eu la voi,
19 copiii mei, pentru care îndur din nou chinurile nașterii
până când Cristos se va forma în voi.

Cuvântul Domnului

175. *A fost bolnav însă Dumnezeu s-a îndurat de el.*

Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Paul
către Filipeni

2,25-30

Fraților,
25 am considerat că este necesar să-l trimit la voi pe Epafrodit, fratele meu,
cel care lucrează și luptă împreună cu mine,
cel pe care voi l-ați trimis ca să mă slujească la nevoie,
26 căci îi era dor de voi toți și era trist deoarece voi ați aflat că fusese bolnav.
27 Într-adevăr, a fost bolnav, aproape de moarte,
însă Dumnezeu s-a îndurat de el,
și nu numai de el, ci și de mine, ca să nu am întristare peste întristare.

28 Așadar, l-am trimis mai repede ca să-l vedeți și să vă bucurați din nou,
iar eu să fiu mai puțin întristat.
29 Primiți-l, deci, în Domnul, cu toată bucuria și cinstiți-i pe unii ca aceștia,
30 căci pentru lucrarea lui Cristos a fost aproape de moarte,
punându-și viața în pericol
pentru a completa ceea ce nu puteați face voi pentru mine.

Cuvântul Domnului

176. *Împlinesc ceea ce lipsește suferințelor lui Cristos
în trupul meu pentru trupul său.*

Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Paul
către Coloseni

1,22-29

Fraților,
22 [Dumnezeu] acum v-a reconciliat
prin moartea în trupul său de carne
ca să vă prezinte înaintea lui sfinți, neprihăniți și nevinovați,
23 numai dacă rămâneți întemeiați și tari în credință
și neclintiți în speranța evangheliei pe care ați auzit-o,
care a fost predicată la toată creatura de sub cer
și căreia, eu, Paul, i-am devenit slujitor.
24 Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi
și împlinesc ceea ce lipsește suferințelor lui Cristos
în trupul meu pentru trupul său, care este Biserica,
25 căreia i-am devenit slujitor
după misiunea pe care mi-a dat-o Dumnezeu pentru voi,
ca să se îplinească cuvântul lui Dumnezeu,
26 misterul ascuns de veacuri și de generații,
dar acum descoperit sfinților săi,
27 căroră Dumnezeu a voit să le facă cunoscut
care este bogăția gloriei acestui mister între națiuni,
adică Cristos în voi, speranța gloriei.
28 Pe el îl vestim,
îndemnând pe orice om și învățând pe orice om în toată înțelepciunea,
ca să prezentăm pe orice om desăvârșit în Cristos.
29 Pentru aceasta muncesc și mă lupt
cu puterea lui care lucrează în mine cu tărie.

Cuvântul Domnului

- 177.** *Nu avem un mare preot care să nu poată suferi împreună cu noi în slăbiciunile noastre.*

Lectură din Scrisoarea către Evrei

4,14-16; 5,7-9

Fraților,
 4,14 având, așadar, un mare preot minunat, care a străbătut cerurile,
 pe Isus, Fiul lui Dumnezeu,
 să ținem cu tărie mărturisirea credinței.
 15 Căci nu avem un mare preot
 care să nu poată suferi împreună cu noi în slăbiciunile noastre,
 ci unul care a fost încercat în toate asemenea nouă, în afară de păcat.
 16 Așadar, să ne apropiem cu toată încrederea de tronul harului
 ca să primim îndurare și să găsim ca ajutor harul său la timpul potrivit.
 5,7 În zilele vieții sale pământești,
 el a oferit, cu strigăte puternice și cu lacrimi, rugăciuni și cereri
 către acela care avea puterea să-l salveze de la moarte
 și a fost ascultat datorită evlaviei lui.
 8 Și, deși era Fiu, a învățat ascultarea din cele ce a pățimit,
 9 iar după ce a fost făcut desăvârșit,
 a devenit cauză de mântuire veșnică pentru toți cei care ascultă de el.

Cuvântul Domnului

- 178.** *Rugăciunea făcută cu credință îl va mântui.*

Lectură din Scrisoarea sfântului apostol Iacob

5,13-16

Preaiubiților,
 13 este cineva dintre voi în suferință? Să se roage!
 Este cineva bine dispus? Să cânte psalmi.
 14 Este cineva dintre voi bolnav?
 Să-i cheme pe preoții Bisericii
 și ei să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în numele Domnului.
 15 Iar rugăciunea făcută cu credință îl va mântui
 și Domnul îl va ridica,
 iar dacă a săvârșit păcate, i se vor ierta.
 16 Așadar, mărturisiți-vă păcatele unii altora
 și rugați-vă unii pentru alții ca să fiți vindecați.
 Rugăciunea stăruitoare a celui drept poate înfăptui multe.

Cuvântul Domnului

179. *Pentru aceasta vă bucurați, deși acum, pentru puțin timp, trebuie să vă întristați de felurite încercări.*

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Petru

1,3-9

3 Binecuvântat [să fie] Dumnezeu
și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos
care, în marea sa îndurare, ne-a renăscut la o speranță vie
prin învierea lui Isus Cristos din morți,
4 pentru o moștenire nepieritoare, neîntinată, neofilită,
păstrată pentru voi în ceruri.
5 Voi sunteți păziți de puterea lui Dumnezeu prin credință,
pentru mântuirea care este gata să fie manifestată în timpul de pe urmă.
6 Pentru aceasta vă bucurați,
deși acum, pentru puțin timp,
trebuie să vă întristați de felurite încercări
7 pentru ca valoarea credinței voastre,
mai prețioasă decât aurul pieritor, care se încearcă în foc,
să fie un motiv de laudă, mărire și cinste la arătarea lui Isus Cristos.
8 Pe el, fără să-l fi văzut, îl iubiți;
fără a-l vedea, dar crezând în el,
tresăriți de o bucurie negrăită și preamărită,
9 încredințați că veți ajunge la țelul credinței voastre:
mântuirea sufletelor.

Cuvântul Domnului

180. *Nu s-a arătat încă ce vom fi.*

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Ioan

3,1-2

1 Preaiubiților,
vedeți câtă iubire ne-a dăruit Tatăl:
să ne numim copii ai lui Dumnezeu. Și suntem.
De aceea, lumea nu ne cunoaște pentru că nu l-a cunoscut nici pe el.
2 Iubiților, acum suntem copii ai lui Dumnezeu,
dar nu s-a arătat încă ce vom fi.
Știm că atunci când se va arăta, vom fi asemenea lui
pentru că îl vom vedea așa cum este.

Cuvântul Domnului

181. *Nu va mai fi moarte, nici plâns, nici țipăt, nici durere.*

Citire din Apocalipsul sfântului Ioan

21,1-7

- Eu, Ioan,
¹ am văzut apoi un cer nou și un pământ nou,
 căci cerul dintâi și pământul dintâi au trecut,
 iar marea nu mai este.
² Și am mai văzut cetatea cea sfântă, Ierusalimul cel nou,
 coborând din cer de la Dumnezeu,
 pregătită ca o mireasă împodobită pentru mirele ei.
³ Atunci am auzit un glas puternic de la tron, spunând:
 „Iată cortul lui Dumnezeu împreună cu oamenii!
 El va locui împreună cu ei, iar ei vor fi poporul lui
 și el, Dumnezeu cu ei, va fi Dumnezeul lor.
⁴ El va șterge orice lacrimă din ochii lor,
 iar moarte nu va mai fi.
 Nu va mai fi nici plâns, nici țipăt, nici durere,
 pentru că lucrurile dintâi au trecut”.
⁵ Cel care șade pe tron a zis: „Iată, le fac pe toate noi”
 și spune: „Scrie că acestea sunt
 cuvinte adevărate și vrednice de crezare”.
⁶ Iar mie mi-a zis: „S-au împlinit.
 Eu sunt alfa și omega, începutul și sfârșitul.
 Celui care este însetat eu îi voi da în dar din izvorul apei vieții.
⁷ Cel care învinge va moșteni acestea.
 Eu îi voi fi lui Dumnezeu, iar el îmi va fi fiu”.

Cuvântul Domnului

(Pentru muribunzi)

182. *Vino, Doamne Isuse!*

Citire din Apocalipsul sfântului Ioan

22,17.20-21

- Duhul și Mireasa spun: „Vino!”
¹⁷ Iar cel care aude să spună „Vino!”
 și cel căruia îi este sete,
 cel care vrea să primească apa vieții în dar, să vină!

- 20 Cel care dă mărturie spune acestea: „Da, voi veni curând!”
 „Amin. Vino, Doamne Isuse”.
- 21 Harul Domnului Isus [să fie] cu toți.

Cuvântul Domnului

PSALMI RESPONSORIALI ȘI CÂNTĂRI

183. *Is 38,10ab.10c-11.12abcd.16 (R.: 17b)*

R. Tu, Doamne, ai salvat sufletul meu,
 ca să nu piară.

10ab Spuneam: „În toiul vieții mele
 sunt nevoit să merg la porțile locuinței morților”. **R.**

10c Am căutat restul anilor mei și am zis:
 11 „Nu-l voi mai vedea pe Domnul pe pământul celor vii,
 nu voi mai vedea pe nimeni
 dintre cei rămași în lume. **R.**

12abcd Locuința mea e smulsă și aruncată departe de mine
 ca o colibă de păstori;
 ca un țesător îmi taie firul vieții
 și mă scoate din urzeală. **R.**

16 Doamne, în tine speră inima mea,
 în tine trăiește duhul meu;
 vindecă-mă și dă-mi viață din nou”. **R.**

184. *Ps 6,2-4a.4b-6.9-10 (R.: 3a)*

R. Ai milă de mine, Dumnezeuule,
 căci am ajuns fără putere.

2 Doamne, în mânia ta, nu mă muștra și, în furia ta, nu mă pedepsi.

3 Ai milă de mine, Dumnezeuule, căci am ajuns fără putere;
 vindecă-mă, Doamne, că-mi tremură oasele

4a și sufletul mi-i tare zbuciumat. **R.**

4b Iar tu, Doamne, până când... ?

5 Întoarce-te, Doamne, mântuiește sufletul meu,
 salvează-mă pentru milostivirea ta.

- 6 Pentru că nimeni dintre cei morți
nu-și amintește de tine;
în locuința morților, cine te va preamări? **R.**
- 9 Depărtați-vă de la mine toți cei care săvârșiți nelegiuire,
căci a auzit Domnul glasul plângerii mele.
- 10 A auzit Domnul cererea mea,
Domnul a primit rugăciunea mea. **R.**

185. *Ps 24(25),4bc-5ab.6-7bc.8-9.10 și 14.15-16 (R.: 1b)*

- R.** Către tine, Doamne, înalț sufletul meu.
- 4bc Fă-mi cunoscute, Doamne, căile tale,
și învață-mă cărările tale.
- 5ab Călăuzește-mă în adevărul tău și învață-mă,
căci tu ești Dumnezeuul mântuirii mele ! **R.**
- 6 Amintește-ți, Doamne, de bunătatea și iubirea ta,
pentru că ele sunt din veșnicie.
- 7bc Adu-ți aminte de mine în îndurarea ta,
pentru bunătatea ta, Doamne! **R.**
- 8 Domnul este bun și drept,
el arată păcătoșilor calea;
- 9 îi face pe cei săraci să umble după dreptate,
îi învață pe cei smeriți căile sale. **R.**
- 10 Toate căile Domnului sunt adevăr și îndurare
pentru cei ce păzesc legământul și legile sale.
- 14 Domnul descoperă taina sa celor care se tem de el
și îi învață legământul său. **R.**
- 15 Ochii mei sunt pururea spre Domnul,
căci el scoate din laț picioarele mele.
- 16 Întoarce-te spre mine și arată-ți îndurarea,
căci sunt singur și nefericit. **R.**

186. *Ps 26(27),1.4.5.7-8a.8b-9ab.9cd-10 (R.: 14)*

- R.** Așteaptă-l pe Domnul, fii tare,
îmbărbătează-ți inima și nădăjduiește în Domnul.

- 1 Domnul este lumina și mântuirea mea,
de cine mă voi teme?
Domnul este apărătorul vieții mele,
de cine mă voi înfricoșa? **R.**
- 4 Un lucru cer de la Domnul și pe acesta îl caut:
să locuiesc în casa Domnului în toate zilele vieții mele,
ca să privesc frumusețea Domnului
și să vizitez sanctuarul său. **R.**
- 5 El mă va ascunde în adăpostul lui
în ziua nenorocirii,
mă va adăposti în ascunzătoarea cortului său,
mă va ridica pe o stâncă. **R.**
- 7 Ascultă-mi, Doamne, glasul când te chem:
îndură-te de mine și răspunde-mi!
- 8a Din partea ta îmi spune inima: „Căutați fața mea”. **R.**
- 8b Eu caut, Doamne, fața ta.
- 9ab Nu-ți ascunde fața de la mine,
nu îndepărta cu mânie pe slujitorul tău. **R.**
- 9cd Tu ești ajutorul meu, nu mă respinge
și nu mă abandona, Dumnezeuul mântuirii mele.
- 10 Chiar tatăl meu și mama mea m-au părăsit,
dar Domnul m-a primit la sine. **R.**

187. *Ps 33(34),2-3.4-5.6-7.10-11.12-13.17 și 19 (R.: 19a sau 9a)*

R. Domnul este aproape de cei cu inima zdrobită.
sau

- Gustați și vedeți cât de bun este Domnul.
- 2 Îl voi binecuvânta pe Domnul în orice timp,
lauda lui va fi fără încetare în gura mea.
- 3 Să se laude sufletul meu în Domnul!
Să audă cei umili și să se bucure! **R.**
- 4 Preamăriți-l pe Domnul împreună cu mine,
să înălțăm numele lui împreună!
- 5 L-am căutat pe Domnul și el mi-a răspuns
și m-a eliberat de orice teamă. **R.**

- 6 Priviți la el și veți fi luminați
și fețele voastre nu se vor rușina.
- 7 Acest sărac a strigat și Domnul l-a ascultat
și l-a scăpat din toate necazurile sale. **R.**
- 10 Temeți-vă de Domnul, voi, sfinții lui,
căci de nimic nu duc lipsă cei ce se tem de el.
- 11 Bogații au sărăcit și îndură foame,
dar cei care îl caută pe Domnul nu duc lipsă de nimic. **R.**
- 12 Veniți, fiilor, ascultați-mă,
vă voi învăța frica de Domnul.
- 13 Cine este omul care dorește viața,
care vrea zile multe ca să vadă binele? **R.**
- 17 Fața Domnului este împotriva celor ce fac răul,
pentru a șterge amintirea lor de pe pământ.
- 19 Domnul este aproape de cei cu inima zdrobită
și-i mântuiește pe cei cu sufletul mâhnit. **R.**

188. *Ps 41(42),3.5; 42(43),3.4 (R.: 41,2)*

- R.** Cum dorește cerbul izvoarele de apă,
așa te dorește sufletul meu pe tine, Dumnezeule.
- 41,3 Sufletul meu e însetat de Dumnezeu, de Dumnezeul cel viu;
când voi veni și voi vedea fața lui Dumnezeu? **R.**
- 5 Îmi aduc aminte de aceasta și sufletul se topește în mine
cum înaintam prin mulțime, până la casa lui Dumnezeu,
în strigătele de bucurie și de mulțumire
ale unei mulțimi în sărbătoare. **R.**
- 42,3 Trimite-mi lumina și adevărul tău!
Ele să mă călăuzească,
să mă ducă la muntele tău cel sfânt
și în lăcașurile tale. **R.**
- 4 Voi merge la altarul lui Dumnezeu,
la Dumnezeul bucuriei și veseliei mele,
și te voi lăuda cu harpa,
Dumnezeule, Dumnezeul meu. **R.**

189. *Ps 62(63),2.3-4.5-6.7-8.9 (R.: 2b)*

R. Sufletul meu e însetat de tine, Doamne, Dumnezeuul meu!

2 Dumnezeuule, tu ești Dumnezeuul meu,
pe tine te caut dis-de-dimineată.
Sufletul meu e însetat de tine, pe tine te dorește trupul meu,
ca un pământ pustiu, uscat și fără apă. **R.**

3 Astfel te-am căutat în sanctuarul tău,
ca să contemlu puterea și măreția ta.
4 Îndurarea ta prețuiește mai mult decât viața,
de aceea, buzele mele te laudă. **R.**

5 Te voi binecuvânta toată viața mea
și voi ridica mâinile mele invocând numele tău.
6 Ca și cum m-aș sătura cu măduvă și grăsime,
așa se desfată buzele mele când gura mea te laudă. **R.**

7 Îmi amintesc de tine în așternutul meu
și mă gândesc la tine în ceasurile de veghe, noaptea.
8 Pentru că ai fost ajutorul meu,
la umbra aripilor tale tresalt de bucurie. **R.**

9 Mă atașez de tine cu tot sufletul
și dreapta ta mă ocrotește. **R.**

190. *Ps 70(71),1-2.5-6ab.8-9.14-15ab (R.: 12b sau 23)*

R. Dumnezeuul meu, grăbește-te să mă ajuți!

sau

Vor tresălta de bucurie buzele mele
și sufletul meu, pe care l-ai răscumpărat.

1 În tine, Doamne, îmi găsesc scăparea,
să nu fiu nicicând făcut de rușine.

2 În dreptatea ta, eliberează-mă și apără-mă,
pleacă-ți urechea spre mine și mântuiește-mă. **R.**

5 Pentru că tu, Doamne, ești speranța mea,
Doamne, în tine mi-am pus încrederea din copilărie.

6ab În tine mi-am găsit sprijin din sânul mamei mele,
tu ai fost ocrotitorul meu. **R.**

- 8 Să se umple gura mea de lauda ta,
toată ziua să fie plină de preamărirea ta.
- 9 Nu mă respinge în zilele bătrâneții mele;
nu mă părăsi când îmi slăbesc puterile. **R.**
- 14 Eu îmi voi pune întotdeauna speranța în tine
și te voi lauda tot mai mult.
- 15ab Gura mea va vesti în toate zilele
dreptatea și mântuirea ta. **R.**

191. *Ps 85(86),1-2.3-4.5-6.11.12-13.15-16ab (R.: 1a sau 15a și 16a)*

- R.** Pleacă-ți, Doamne, urechea și răspunde-mi!
sau
Tu, Doamne, ești Dumnezeu îndurător și bun,
privește-mă și fie-ți milă de mine.
- 1 Pleacă-ți, Doamne, urechea și răspunde-mi,
pentru că sunt sărman și nefericit.
- 2 Păzește-mi sufletul, pentru că îți sunt credincios.
Mântuiește, Dumnezeul meu, pe slujitorul tău,
care și-a pus încrederea în tine. **R.**
- 3 Ai milă de mine, Doamne,
către tine strig toată ziua.
- 4 Fă să se bucure sufletul slujitorului tău,
căci eu înalț sufletul meu către tine, Doamne! **R.**
- 5 Căci tu, Doamne, ești bun și îndurător,
plin de dragoste față de cei care te cheamă.
- 6 Ascultă-mi, Doamne, rugăciunea;
ia aminte la glasul cererii mele. **R.**
- 11 Învață-mă, Doamne, calea ta
și voi umbla în adevărul tău;
dă-mi o inimă simplă,
ca să se teamă de numele tău. **R.**
- 12 Îți mulțumesc, Doamne, Dumnezeul meu, din toată inima mea
și voi preamări numele tău în veac.
- 13 Căci mare este mila ta față de mine
și tu ai eliberat sufletul meu din adâncul infernului. **R.**

15 Tu, Doamne, ești Dumnezeu îndurător și bun,
încet la mânie și plin de dragoste și adevăr.

16ab Privește-mă și fie-ți milă de mine;
dă slujitorului tău putere. **R.**

192. *Ps 89(90),2.3-4.5-6.9-10ab.10cd și 12.14 și 16 (R.: 1)*

R. Doamne, tu ai fost locul nostru de refugiu
din generație în generație.

2 Mai înainte de a se fi născut munții,
mai înainte să fi fost plămădit pământul și lumea,
din vecie și până în vecie
tu ești Dumnezeu. **R.**

3 Tu îl faci pe om să se întoarcă în țărână,
tu ai spus: „Întoarceți-vă, fiii lui Adam!”

4 Pentru că înaintea ta o mie de ani sunt ca ziua de ieri care a trecut
și ca o strajă de noapte. **R.**

5 Îi iei ca un șuvoi; sunt ca un vis;
6 dimineța sunt ca iarba care crește;
dimineța înflorește și crește,
seara este cosită și se usucă. **R.**

9 Căci din cauza mâniei tale, toate zilele noastre au apus
și anii noștri se consumă ca o suflare.

10ab Numărul anilor noștri ajunge la șaptezeci,
iar pentru cei în putere, la optzeci. **R.**

10cd Însă, în cea mai mare parte,
nu sunt decât trudă și durere,
pentru că trec repede și noi ne ducem.

12 Învață-ne să numărăm zilele noastre,
ca să dobândim o inimă înțeleaptă. **R.**

14 Satură-ne dis-de-dimineță cu bunătatea ta,
ca să tresăltăm de bucurie și să ne veselim
în toate zilele vieții noastre.

16 Fă ca slujitorii tăi să vadă lucrarea ta
și fiii lor măreția ta. **R.**

193. *Ps 101(102),2-3.24-25.26-28.19-21 (R.: 2).*

R. Doamne, ascultă rugăciunea mea
și strigarea mea să ajungă la tine.

² Doamne, ascultă rugăciunea mea
și strigarea mea să ajungă la tine.

³ Nu-ți întoarce fața de la mine în ziua suferinței mele;
pleacă-ți urechea spre mine, în ziua în care te chem,
grăbește-te să mă ascuți. **R.**

²⁴ Mi-a vlăguit pe cale puterea,
mi-a scurtat numărul zilelor.

Am zis: Dumnezeuul meu,
²⁵ nu mă lua la jumătatea zilelor mele;
anii tăi sunt din generație în generație. **R.**

²⁶ De la început ai întemeiat pământul
și cerurile sunt lucrarea mâinilor tale.

²⁷ Ele vor pieri, dar tu rămâi
și toate se vor învechi ca un veșmânt,
și le vei schimba ca pe o haină.

²⁸ Dar tu ești același și anii tăi nu se sfârșesc. **R.**

¹⁹ Aceasta să se scrie pentru generațiile viitoare

și poporul care se va naște îl va lăuda pe Domnul;

²⁰ pentru că el a privit din înălțimi, din locuința sa cea sfântă;

Domnul s-a uitat din cer asupra pământului,

²¹ ca să asculte suspinul celor închiși

și pentru a-i elibera pe cei condamnați la moarte. **R.**

194. *Ps 102(103),1-2.3-4.11-12.13-14.15-16.17-18 (R.: 1a sau 8)*

R. Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul.
sau

Domnul este îndurător și milostiv,
el este îndelung răbdător și plin de îndurare.

¹ Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul
și tot ce este în mine să binecuvânteze numele său cel sfânt!

² Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul
și nu uita nicicând de binefacerile sale. **R.**

- 3 El îți iartă toate păcatele
și te vindecă de orice boală.
- 4 El îți scapă viața din adânc
și te încununează cu îndurare și iubire. **R.**
- 11 Cât sunt de sus cerurile față de pământ,
tot atât de mare este mila sa
față de cei care se tem de el.
- 12 Cât de departe este răsăritul de apus,
atât de mult îndepărtează de la noi păcatele noastre. **R.**
- 13 Așa cum un tată își iubește copiii,
așa îi iubește Domnul pe cei care se tem de el.
- 14 Căci el știe din ce am fost făcuți
și nu uită că suntem țărână. **R.**
- 15 Zilele omului sunt ca iarba,
el înflorește ca floarea câmpului.
- 16 Când suflă vântul, ea dispare,
nici locul în care a stat nu se mai cunoaște. **R.**
- 17 Dar mila Domnului rămâne fără încetare
peste cel care se teme de el
și dreptatea lui peste copiii copiilor lor,
- 18 peste cei care păzesc legământul său
și își aduc aminte de poruncile lui,
ca să le împlinescă. **R.**

195. *Ps 122(123),1-2a.2bcd (R.: 2)*

- R.** Ochii noștri sunt îndreptați spre Domnul,
până când ne va arăta îndurarea sa.
- 1 Către tine îmi ridic ochii,
către tine, care locuiești în ceruri.
- 2a Iată, ca ochii slujitorilor
spre mâna stăpânilor. **R.**
- 2bcd Ca ochii slujitoarei spre mâna stăpânei sale,
așa sunt ochii noștri
îndreptați spre Domnul, Dumnezeuul nostru,
până când ne va arăta îndurarea sa. **R.**

196. *Ps 142(143),1-2.5-6.10 (R.: 1a sau 11a)***R.** Doamne, ascultă rugăciunea mea.*sau*

De dragul numelui tău, Doamne, îmi vei da viață.

¹ Doamne, ascultă rugăciunea mea,
pleacă-ți urechea la cererea mea,
răspunde-mi în adevărul și în dreptatea ta!

² Și să nu intri la judecată cu slujitorul tău,
căci nici unul dintre cei vii
nu va fi îndreptățit înaintea ta. **R.**

⁵ Îmi aduc aminte de zilele de demult,
mă gândesc la toate faptele tale
și meditez la lucrările mâinilor tale.

⁶ Întind spre tine mâinile mele,
sufletul meu este înaintea ta
ca un pământ lipsit de apă. **R.**

¹⁰ Învață-mă să fac voia ta,
căci tu ești Dumnezeuul meu.
Duhul tău cel bun mă va călăuzi
către pământul drept. **R.**

ALELUIA ȘI VERSETE ÎNAINTE DE EVANGHELIE

197. *Ps 32(33),22*

(Aleluia) Fie, Doamne, mila ta asupra noastră,
pentru că și speranța noastră este în tine. (Aleluia)

198. *Mt 5,4*

(Aleluia) Fericiți cei care plâng, pentru că ei vor fi consolăți. (Aleluia)

199. *Mt 8,17*

(Aleluia) Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și a purtat bolile noastre. (Aleluia)

200. *Mt 11,28*

(Aleluia) Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați
și eu vă voi da odihnă. (Aleluia)

201. *2Cor 1,3b-4a*

(Aleluia) Binecuvântat să fie Tatăl îndurărilor
și Dumnezeu oricărei mângâieri,
care ne mângâie în orice necaz al nostru. (Aleluia)

202. *Ef 1,3*

(Aleluia) Binecuvântat să fie Dumnezeu
și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos,
care ne-a binecuvântat
cu orice fel de binecuvântare spirituală în Cristos. (Aleluia)

203. *Iac 1,12*

(Aleluia) Fericit omul care îndură ispita,
pentru că, după ce va fi încercat, va primi coroana vieții. (Aleluia)

EVANGHELII

204.

(Aleluia) *Fericiți cei care plâng,
pentru că ei vor fi consolati. (Aleluia)*

Mt 5,4

Bucurați-vă și tresăltați de veselie, căci răsplata voastră mare este în ceruri.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

5,1-12a

În acel timp,
1 văzând mulțimile, [Isus] s-a urcat pe munte
și, după ce s-a așezat, s-au apropiat de el discipolii săi.
2 Și, deschizându-și gura, îi învăța zicând:
3 „Fericiți cei săraci în duh, pentru că a lor este împărăția cerurilor.
4 Fericiți cei care plâng, pentru că ei vor fi consolati.
5 Fericiți cei blânzi, pentru că ei vor moșteni pământul.
6 Fericiți cei cărora le este foame și sete de dreptate
pentru că ei vor fi săturați.
7 Fericiți cei milostivi, pentru că ei vor afla milostivire.
8 Fericiți cei cu inima curată, pentru că ei îl vor vedea pe Dumnezeu.
9 Fericiți făcătorii de pace,
pentru că ei vor fi numiți fii ai lui Dumnezeu.
10 Fericiți cei persecutați pentru dreptate,
pentru că a lor este împărăția cerurilor.

- 11 Fericiți sunteți când vă vor insulta, vă vor persecuta
și, mințind, vor spune împotriva voastră tot răul din cauza mea.
- 12a Bucurați-vă și tresăltați de veselie,
căci răsplata voastră mare este în ceruri”.

Cuvântul Domnului

205.

(Aleluia) *Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați
și eu vă voi da odihnă. (Aleluia)*

Mt 11,28

Doamne, dacă vrei, poți să mă cureți.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

8,1-4

- Când [Isus] a coborât de pe munte,
1 îl urmau mulțimi numeroase.
2 Și iată că s-a apropiat un lepros
și s-a prosternat înaintea lui, spunând:
„Doamne, dacă vrei, poți să mă cureți”.
3 Întinzându-și mâna, l-a atins spunându-i:
„Vreau. Curăță-te!”
Și, îndată, lepra lui s-a curățat.
4 Atunci Isus i-a zis:
„Ai grijă să nu spui nimănui, dar mergi, arată-te preotului
și adu oferta pe care a poruncit-o Moise ca mărturie pentru ei”.

Cuvântul Domnului

206.

(Aleluia) *Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

El a luat slăbiciunile noastre.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

8,5-17

(forma lungă)

- În acel timp,
5 intrând în Cafarnaum, a venit la Isus un centurion, rugându-l:
6 „Doamne, servitorul meu zace în casă, paralizat, suferind groaznic”.

7 El i-a spus: „Voi veni eu însumi și-l voi vindeca”.

8 Dar centurionul i-a răspuns:
 „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu,
 dar spune numai un cuvânt și servitorul meu va fi vindecat.

9 Căci și eu sunt un om supus autorității;
 având soldați în subordine,
 spun unuia: «Du-te!», iar el se duce,
 și altuia: «Vino!», iar el vine,
 și servitorului meu: «Fă aceasta!», iar el face”.

10 Auzind, Isus a rămas uimit și a spus celor care îl urmau:
 „Adevăr vă spun că nu am găsit la nimeni în Israel o astfel de credință.

11 De aceea vă spun că vor veni mulți de la răsărit și de la apus
 și vor sta la masă în împărăția cerurilor
 împreună cu Abraham, Isaac și Iacob,
 iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul din afară.
 Acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților”.

12 Apoi Isus i-a spus centurionului:
 „Mergi, să ți se facă după cum ai crezut!”
 Și în ceasul acela servitorul lui a fost vindecat.

14 Intrând Isus în casa lui Petru,
 a văzut-o pe soacra acestuia zăcând cuprinsă de febră.

15 I-a atins mâna și febra a lăsat-o.
 Ea s-a ridicat și a început să-i slujească.

16 La lăsatul serii, i-au adus mulți posedați de diavol,
 iar el a alungat diavolii cu un cuvânt și i-a vindecat pe toți cei bolnavi,

17 ca să se împlinească ceea ce a fost spus prin profetul Isaia:
 „El a luat asupra lui slăbiciunile noastre și a purtat bolile noastre”.

Cuvântul Domnului

*(Aleluia) Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
 și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

8,5-13

(forma scurtă)

5 În acel timp,
 intrând în Cafarnaum, a venit la Isus un centurion, rugându-l:

6 „Doamne, servitorul meu zace în casă, paralizat, suferind groaznic”.
 7 El i-a spus: „Voi veni eu însumi și-l voi vindeca”.
 8 Dar centurionul i-a răspuns:
 „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu,
 dar spune numai un cuvânt și servitorul meu va fi vindecat.
 9 Căci și eu sunt un om supus autorității;
 având soldați în subordine, spun unuia: «Du-te!», iar el se duce,
 și altuia: «Vino!», iar el vine,
 și servitorului meu: «Fă aceasta!», iar el face”.
 10 Auzind, Isus a rămas uimit și a spus celor care îl urmau:
 „Adevăr vă spun că nu am găsit la nimeni în Israel o astfel de credință.
 11 De aceea vă spun că vor veni mulți de la răsărit și de la apus
 și vor sta la masă în împărăția cerurilor
 împreună cu Abraham, Isaac și Iacob,
 12 iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul din afară.
 Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților”.
 13 Apoi Isus i-a spus centurionului:
 „Mergi, să ți se facă după cum ai crezut!”
 Și în ceasul acela servitorul lui a fost vindecat.

Cuvântul Domnului

(Aleluia) *Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
 și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

El a luat slăbiciunile noastre.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

8,14-17

(forma scurtă)

În acel timp,
 14 intrând Isus în casa lui Petru,
 a văzut-o pe soacra acestuia zăcând cuprinsă de febră.
 15 I-a atins mâna și febra a lăsat-o.
 Ea s-a ridicat și a început să-i slujească.
 16 La lăsatul serii, i-au adus mulți posedați de diavol,
 iar el a alungat diavolii cu un cuvânt și i-a vindecat pe toți cei bolnavi,
 17 ca să se împlinească ceea ce a fost spus prin profetul Isaia:
 „El a luat asupra lui slăbiciunile noastre și a purtat bolile noastre”.

Cuvântul Domnului

207.

*(Aleluia) Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați
și eu vă voi da odihnă. (Aleluia)*

Mt 11,28

Veniți la mine, toți cei osteniți.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

11,25-30

În acel timp,
 25 Isus a luat cuvântul și a zis:
 „Te preamăresc Tată, Domn al cerului și al pământului,
 pentru că ai ascuns acestea celor înțelepți și învățați
 și le-ai revelat celor mici.
 26 Da, Tată, pentru că aceasta a fost dorința ta.
 27 Toate mi-au fost date de Tatăl meu
 și nimeni nu-l cunoaște pe Fiul decât Tatăl,
 nici pe Tatăl nu-l cunoaște nimeni,
 decât numai Fiul și acela căruia Fiul vrea să-i reveleze.
 28 Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați
 și eu vă voi da odihnă.
 29 Luați asupra voastră jugul meu
 și învățați de la mine că sunt blând și smerit cu inima
 și veți găsi alinare pentru sufletele voastre.
 30 Căci jugul meu este lesne de purtat, iar povara mea este ușoară”.

Cuvântul Domnului

208.

*(Aleluia) Fie, Doamne, mila ta asupra noastră,
pentru că și speranța noastră este în tine. (Aleluia) Ps 32(33),22*

Isus a vindecat mulți bolnavi.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

15,29-31

În acel timp,
 29 Isus a plecat de acolo și a trecut de-a lungul Mării Galileii.
 Apoi a urcat pe un munte și s-a așezat acolo.
 30 Veneau la el mari mulțimi
 având cu ele șchiopi, orbi, invalizi, surdomuți și mulți alții
 pe care îi puneau la picioarele lui, iar el i-a vindecat,

31 așa încât uimea mulțimea care vedea mușii vorbind,
invalizii sănătoși, șchiopii mergând și orbii văzând.
Și îl preamăreau pe Dumnezeu lui Israel.

Cuvântul Domnului

209.

(Aleluia) *Binecuvântat să fie Dumnezeu
și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos,
care ne-a binecuvântat cu orice fel de binecuvântare spirituală
în Cristos. (Aleluia)* *Ef 1,3*

Tot ce ați făcut unuia dintre frații mei cei mai mici, mie mi-ați făcut.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

25,31-40

În acel timp,
Isus a spus ucenicilor săi:
31 „Când va veni Fiul Omului în gloria lui, împreună cu toți îngerii,
atunci se va așeza pe tronul său de mărire.
32 Și se vor aduna înaintea lui toate națiunile,
iar el îi va despărți pe unii de alții,
așa cum păstorul desparte oile de capre:
33 va pune oile la dreapta sa, iar caprele la stânga.
34 Atunci regele va spune celor de la dreapta sa:
«Veniți, binecuvântații Tatălui meu,
moșteniți împărăția care a fost pregătită pentru voi de la crearea lumii,
35 căci am fost flămând și mi-ați dat să mănânc,
am fost însetat și mi-ați dat să beau, am fost străin și m-ați primit,
36 gol și m-ați îmbrăcat, bolnav și m-ați vizitat,
am fost în închisoare și ați venit la mine».
37 Atunci îi vor răspunde cei dreپți:
«Doamne, când te-am văzut flămând și te-am hrănit,
sau însetat și ți-am dat să bei?
38 Când te-am văzut străin și te-am primit, sau gol și te-am îmbrăcat?
39 Când te-am văzut bolnav sau în închisoare și am venit la tine?»
40 Iar regele le va spune:
«Adevăr vă spun: tot ce ați făcut
unuia dintre frații mei cei mai mici, mie mi-ați făcut»”.

Cuvântul Domnului

210.

*(Aleluia) Fericit omul care îndură ispita,
pentru că, după ce va fi încercat,
va primi coroana vieții. (Aleluia)*

Iac 1,12

Văzând credința lor, i-a spus: „Îți sunt iartate păcatele!”

Lectură din Evanghelia după sfântul Marcu

2,1-12

În acel timp,
1 când a intrat din nou în Cafarnaum, după câteva zile,
s-a auzit că el este în casă.
2 Mulți s-au adunat,
așa încât nu mai era loc nici înaintea ușii,
iar el le vestea cuvântul.
3 Au venit la el aducând un paralizat purtat de patru [bărbați].
4 Și, neputând să-l aducă până la el din cauza mulțimii,
au desfăcut acoperișul unde era el
și, după ce au făcut o deschizătură,
au lăsat în jos targa pe care zăcea paralizatul.
5 Văzând credința lor, Isus i-a spus celui paralizat:
„Fiule, îți sunt iertate păcatele!”
6 Stăteau acolo unii cărturari care se întrebau în inimile lor:
7 „De ce vorbește acesta astfel? E o blasfemie!
Cine poate să ierte păcatele decât singur Dumnezeu?”
8 Îndată ce a cunoscut Isus în duhul său
că ei se întrebă astfel în sine, le-a spus:
„De ce gândiți astfel în inimile voastre?
9 Ce este mai ușor:
a spune celui paralizat «Păcatele îți sunt iertate!»,
sau a spune «Ridică-te, ia-ți targa și umblă!»?
10 Însă, ca să știți că Fiul Omului are puterea de a ierta păcatele pe pământ
– i-a spus celui paralizat –,
11 îți spun: ridică-te, ia-ți targa și du-te la casa ta!”
12 El s-a ridicat și îndată, luându-și targa, a ieșit în văzul tuturor
așa încât toți erau uluiți
și-l preamăreau pe Dumnezeu, spunând:
„Niciodată nu am văzut așa ceva”.

Cuvântul Domnului

211.

(Aleluia) *Binecuvântat să fie Tatăl îndurărilor
și Dumnezeuul oricărei mângâieri, care ne mângâie
în orice necaz al nostru. (Aleluia)* 2Cor 1,3b-4a

De ce sunteți fricoși? Încă nu aveți credință?

Lectură din Evanghelia după sfântul Marcu

4,35-40

În aceeași zi,
35 după ce s-a înserat, [Isus] le-a spus:
„Să trecem pe țărmul celălalt!”
36 Și, părăsind mulțimea, l-au luat așa cum era în barcă.
Erau și alte bărci cu el.
37 Și a venit o mare furtună,
iar valurile izbeau în barcă încât aproape se umpluse.
38 El dormea în partea dinapoi a bărcii, pe un căpătâi.
Atunci l-au trezit și i-au spus:
„Învățătorule, nu-ți pasă că pierim?”
39 Trezindu-se, a certat vântul și a spus mării:
„Potolește-te! Taci!”
Și vântul a încetat și s-a făcut liniște mare.
40 Atunci le-a spus:
„De ce sunteți fricoși? Încă nu aveți credință?”
Dar ei au fost cuprinși de teamă mare și spuneau unii către alții:
„Cine este oare acesta, că și vântul și marea îl ascultă?”

Cuvântul Domnului

212.

(Aleluia) *Fie, Doamne, mila ta asupra noastră,
pentru că și speranța noastră este în tine. (Aleluia) Ps 32(33),22*

Isuse, Fiul lui David, îndură-te de mine!

Lectură din Evanghelia după sfântul Marcu

10,46-52

În acel timp,
46 au venit la Ierihon.
Pe când ieșea din Ierihon cu discipolii săi și cu o mulțime numeroasă,
un cerșetor orb, Bartimeu, fiul lui Timeu, ședea la marginea drumului.

47 Auzind că este Isus din Nazaret, a început să strige și să spună:
 „Isuse, Fiul lui David, îndură-te de mine!”
 48 Mulți îl certau ca să tacă, însă el striga și mai tare:
 „Fiul lui David, îndură-te de mine!”
 49 Oprindu-se, Isus a spus: „Chemați-l!”
 Și l-au chemat pe orb, spunându-i:
 „Curaj, ridică-te, te cheamă”.
 50 Iar el, aruncându-și haina, a sărit în picioare și a venit la Isus.
 51 Isus l-a întrebat: „Ce vrei să fac pentru tine?”
 Orbul i-a spus: „Rabbuni, să-mi recapăt vederea”.
 52 Atunci Isus i-a zis: „Mergi, credința ta te-a mântuit!”
 Îndată și-a recăpătat vederea
 și îl urma pe cale.

Cuvântul Domnului

213.

*(Aleluia) Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați
 și eu vă voi da odihnă. (Aleluia)*

Mt 11,28

Își vor pune mâinile peste cei bolnavi și ei se vor vindeca.

Lectură din Evanghelia după sfântul Marcu

16,15-20

În acel timp,
 15 [Isus] le-a spus:
 „Mergeți în toată lumea și predicați evanghelia la toată făptura.
 16 Cine va crede și va fi botezat se va mântui;
 iar cine nu va crede va fi condamnat.
 17 Acestea sunt semnele care îi vor însoți pe cei care cred:
 în numele meu vor alunga diavoli, vor vorbi limbi noi,
 18 vor lua șerpi în mână
 și, dacă vor bea ceva aducător de moarte, nu le va dăuna.
 Își vor pune mâinile peste cei bolnavi și ei se vor vindeca”.
 19 După ce le-a vorbit,
 Domnul Isus s-a înălțat la cer și s-a așezat la dreapta lui Dumnezeu,
 20 iar ei au plecat și au predicat pretutindeni,
 în timp ce Domnul lucra cu ei
 și le întărea cuvântul prin semnele care-i însoțeau.

Cuvântul Domnului

214.

*(Aleluia) Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

Mergeți și spuneți lui Ioan ceea ce ați văzut și ați auzit.

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

7,19-23

În acel timp,
 19 [Ioan Botezătorul] i-a trimis la Domnul, spunând:
 „Tu ești cel care trebuie să vină, sau să așteptăm pe altul?”
 20 Când au ajuns la el, bărbații aceia i-au spus:
 „Ioan Botezătorul ne-a trimis la tine, spunând:
 «Tu ești acela care trebuie să vină, sau să așteptăm pe altul?»”
 21 În ceasul acela
 îi vindecase pe mulți de boli, de infirmități și de duhuri rele,
 iar multor orbi le dăruise vederea.
 22 Atunci le-a răspuns:
 „Mergeți și spuneți lui Ioan ceea ce ați văzut și ați auzit:
 orbii văd, șchiopii umblă,
 leproșii sunt curățați și surzii aud, morții învie,
 iar săracilor li se aduce vestea cea bună
 23 și fericit este cel care nu se scandalizează de mine”.

Cuvântul Domnului

215.

*(Aleluia) Fericiți cei care plâng,
pentru că ei vor fi consolăți. (Aleluia)*

Mt 5,4

Vindecați bolnavii.

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

10,5-6.8-9

În acel timp,
 Isus a spus discipolilor săi:
 5 „În casa în care intrați spuneți mai întâi:
 «Pace acestei case!»
 6 Și dacă se află acolo cineva vrednic de pace,
 pacea voastră va rămâne peste el.
 Dacă nu, se va întoarce la voi.

8 Când intrați într-o cetate și vă primesc,
 mâncați ceea ce este pus înaintea voastră,
 9 vindecați bolnavii din ea și spuneți-le:
 «Împărăția lui Dumnezeu este aproape de voi».

Cuvântul Domnului

216.

(Aleluia) *Binecuvântat să fie Tatăl îndurărilor
 și Dumnezeuul oricărei mângâieri, care ne mângâie
 în orice necaz al nostru. (Aleluia)* 2Cor 1,3b-4a

Și cine este aproapele meu?

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

10,25-37

În acel timp,
 25 iată că un învățat al Legii
 s-a ridicat ca să-l pună la încercare, spunând:
 „Învățătorule, ce trebuie să fac ca să moștenesc viața veșnică?”
 26 El i-a zis: „Ce este scris în Lege? Cum citești?”
 27 Acesta a răspuns:
 „Să-l iubești pe Domnul Dumnezeuul tău
 din toată inima ta, din tot sufletul tău,
 din toată puterea ta și din tot cugetul tău,
 iar pe aproapele tău ca pe tine însuși”.
 28 El i-a spus: „Ai răspuns bine, fă aceasta și vei trăi!”
 29 Acela însă, voind să se justifice, i-a spus lui Isus:
 „Și cine este aproapele meu?”
 30 Isus a continuat:
 „Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon
 și a căzut în mâna tâlharilor
 care, după ce l-au dezbrăcat și l-au strivit în bătaie,
 au plecat, lăsându-l pe jumătate mort.
 31 Din întâmplare, a trecut pe drumul acela un preot,
 dar, văzându-l, a trecut mai departe.
 32 La fel și un levit,
 trecând prin locul acela, văzându-l, a trecut mai departe.
 33 Dar un samaritean care călătorea
 a venit lângă el și, văzându-l, i s-a făcut milă.

- 34 Apropiindu-se, i-a legat rănile, turnând untdelemn și vin.
Apoi, urcându-l pe animalul său de povară
și ducându-l la un han, i-a purtat de grijă.
- 35 În ziua următoare, a scos doi dinari, i-a dat hangiului și i-a spus:
«Îngrijește-te de el și ceea ce vei mai cheltui
îți voi da când mă voi întoarce».
- 36 Cine dintre aceștia trei
crezi că este aproapele celui căzut în mâinile tâlharilor?”
- 37 El a răspuns: „Cel care a avut milă de el”.
Atunci Isus i-a spus: „Mergi și fă și tu la fel!”

Cuvântul Domnului

217.

(Aleluia) *Fie, Doamne, mila ta asupra noastră,
pentru că și speranța noastră este în tine. (Aleluia) Ps 32(33),22*

Cereți și vi se va da.

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

11,5-13

- În acel timp,
Isus a spus discipolilor săi:
- 5 „Dacă unul dintre voi are un prieten
și merge la el la miezul nopții și-i spune:
«Prietene, împrumută-mi trei pâini
6 pentru că un prieten al meu a sosit la mine dintr-o călătorie
și nu am ce să-i pun înainte»,
7 dacă celălalt dinăuntru îi răspunde:
«Nu mă deranja; ușa este deja închisă și copiii sunt cu mine în pat,
nu pot să mă scol să-ți dau»,
8 vă spun, chiar dacă nu se va scula să-i dea pentru că îi este prieten,
pentru insistența lui se va scula și-i va da ceea ce-i trebuie.
9 De aceea și eu vă spun:
Cereți și vi se va da;
căutați și veți găsi;
bateți și vi se va deschide.
- 10 Căci oricine cere, primește;
cine caută, găsește;
iar celui care bate, i se va deschide.

11 Care tată dintre voi,
dacă fiul îi cere un pește,
îi va da în loc de pește un șarpe,
12 sau dacă îi cere un ou, îi va da un scorpion?
13 Așadar, dacă voi, răi cum sunteți,
știți să dați daruri bune copiilor voștri,
cu cât mai mult Tatăl vostru din ceruri
îl va da pe Duhul Sfânt celor care i-l cer?"

Cuvântul Domnului

218.

(Aleluia) *Fericit omul care îndură ispita,
pentru că, după ce va fi încercat,
va primi coroana vieții. (Aleluia)*

Iac 1,12

Fericiți acei servitori pe care stăpânul îi găsește veghind.

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

12,35-44

În acel timp,
Isus a spus ucenicilor săi:
35 „Să fie mijlocul vostru încins și luminile aprinse,
36 iar voi fiți asemenea oamenilor
care-și așteaptă stăpânul să se întoarcă de la nuntă
ca să-i deschidă de îndată ce vine și bate la ușă.
37 Fericiți acei servitori pe care stăpânul
îi găsește veghind atunci când se întoarce!
Adevăr vă spun, se va încinge, îi va așeza la masă
și, venind, îi va servi.
38 Fie că va veni la miezul nopții,
fie că va veni spre dimineață
și-i va găsi astfel, fericiți vor fi!
39 Să știți aceasta:
dacă stăpânul casei ar ști ora la care vine hoțul,
nu ar lăsa să i se spargă casa.
40 Fiți și voi pregătiți
pentru că Fiul Omului va veni la ora la care nu vă așteptați”.
41 Atunci Petru a zis:
„Doamne, pentru noi spui parabola aceasta sau pentru toți?”

- 42 Domnul i-a spus:
„Cine este administratorul credincios și înțelept
pe care stăpânul îl pune peste servitorii săi
ca să le dea porția de hrană la timpul potrivit?
- 43 Fericit este servitorul acela
pe care stăpânul său îl va găsi astfel
atunci când se va întoarce!
- 44 Adevărat vă spun că îl va pune peste toate bunurile sale”.

Cuvântul Domnului

219.

*(Aleluia) Binecuvântat să fie Dumnezeu
și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos,
care ne-a binecuvântat cu orice fel de binecuvântare spirituală
în Cristos. (Aleluia) Ef 1,3*

Dumnezeule, îndură-te de mine, păcătosul!

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

18,9-14

- În acel timp,
9 [Isus] a mai spus această parabolă
unora care se credeau dreți și-i disprețuiau pe alții:
10 „Doi oameni au urcat la templu ca să se roage:
unul era fariseu, iar celălalt vameș.
11 Fariseul, stând în picioare, se ruga în sine astfel:
«Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni:
hrăpăreți, nedreți, adulteri, sau chiar ca vameșul acesta.
12 Eu postesc de două ori pe săptămână,
dau zeciuală din ceea ce câștig».
13 Vameșul, în schimb, stând departe,
nici măcar nu îndrăzne să-și ridice ochii spre cer.
Își bătea pieptul zicând:
«Dumnezeule, îndură-te de mine păcătosul!»
14 Vă spun că a coborât la casa lui îndreptățit
mai degrabă acesta decât celălalt;
căci oricine se înalță pe sine va fi umilit,
iar cel care se umilește va fi înălțat”.

Cuvântul Domnului

(Pentru muribunzi)

220.

(Aleluia) *Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați,
și eu vă voi da odihnă. (Aleluia)*

Mt 11,28

Aceasta este voința celui care m-a trimis: să nu se piardă nimeni dintre cei pe care mi i-a dat el.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

6,35-40

În acel timp,
Isus spunea mulțimii iudeilor:
35 „Eu sunt pâinea vieții.
Celui care vine la mine nu-i va mai fi foame
și celui care crede în mine
nu-i va mai fi sete niciodată.
36 Dar eu v-am spus:
«M-ați văzut și nu credeți».
37 Tot ce-mi dă Tatăl va veni la mine,
iar pe cel care vine la mine nu-l voi da afară,
38 căci m-am coborât din cer nu ca să fac voința mea,
ci voința celui care m-a trimis;
39 și aceasta este voința celui care m-a trimis:
să nu se piardă nimeni dintre cei pe care mi i-a dat de la el,
ci să-i învii în ziua de pe urmă.
40 Pentru că aceasta este voința Tatălui meu:
oricine îl vede pe Fiul și crede în el
să aibă viața veșnică.
Iar eu îl voi învia în ziua de pe urmă”.

Cuvântul Domnului

(Pentru muribunzi)

221.

(Aleluia) *Binecuvântat să fie Tatăl îndurărilor
și Dumnezeuul oricărei mângâieri, care ne mângâie
în orice necaz al nostru. (Aleluia)*

2Cor 1,3b-4a

Cine mănâncă această pâine va trăi în veci.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

6,53-58

- În acel timp,
53 Isus le-a zis:
„Adevăr, adevăr vă spun:
dacă nu mâncați trupul Fiului Omului și nu beți sângele lui,
nu aveți viață în voi.
54 Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
55 Pentru că trupul meu este adevărată hrană,
iar sângele meu este adevărată băutură.
56 Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu
rămâne în mine și eu în el.
57 Așa cum m-a trimis Tatăl care este viu, iar eu trăiesc prin Tatăl,
la fel și cel care mă mănâncă pe mine va trăi prin mine.
58 Aceasta este pâinea care s-a coborât din cer;
nu ca aceea pe care au mâncat-o părinții voștri și au murit.
Cine mănâncă această pâine va trăi în veci”.

Cuvântul Domnului

222.

(Aleluia) *Fericiți cei care plâng,
pentru că ei vor fi consolati. (Aleluia)*

Mt 5,4

N-a păcătuit nici el, nici părinții lui, ci este astfel ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

9,1-7

- În acel timp,
1 [Isus] pe când trecea, a văzut un om, orb din naștere.
2 Discipolii lui l-au întrebat:
„Rabbi, cine a păcătuit că s-a născut orb, el sau părinții lui?”
3 Isus a răspuns:
„N-a păcătuit nici el, nici părinții lui,
ci [este astfel] ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.
4 Noi trebuie să săvârșim lucrările celui care m-a trimis,
atât timp cât este zi;
vine noaptea, când nimeni nu mai poate să lucreze.
5 Cât timp sunt în lume, eu sunt lumina lumii”.

- 6 După ce a spus acestea, a scuipat pe pământ,
a făcut tină cu salivă, i-a pus tina pe ochi
7 și i-a zis: „Du-te și spală-te la piscina Siloe!” – care înseamnă „Trimisul”.
Așadar, el a plecat, s-a spălat și s-a întors văzând.

Cuvântul Domnului

223.

(Aleluia) *Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

Păstorul cel bun își dă viața pentru oi.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

10,11-18

- În acel timp,
Isus a spus:
11 „Eu sunt păstorul cel bun.
Păstorul cel bun își dă viața pentru oi.
12 Cel plătit și care nu este păstor, căruia nu-i aparțin oile,
vede că vine lupul, lasă oile și fuge,
iar lupul le răpește și le împrăștie;
13 pentru că este plătit și nu-i pasă de oi.
14 Eu sunt păstorul cel bun.
Eu le cunosc pe ale mele
și ale mele mă cunosc pe mine
15 așa cum mă cunoaște Tatăl
și eu îl cunosc pe Tatăl;
iar eu însumi îmi pun viața pentru oi.
16 Mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta;
și pe acelea trebuie să le aduc;
iar ele vor asculta glasul meu
și va fi o singură turmă și un singur păstor.
17 De aceea mă iubește Tatăl,
pentru că îmi dau viața pentru ca s-o iau din nou.
18 Nimeni n-o ia de la mine, ci eu o dau de la mine însumi.
Am putere să o dau și am putere să o iau din nou.
Această poruncă am primit-o de la Tatăl meu”.

Cuvântul Domnului

LECTURI DIN RELATAREA PĂTIMIRII DOMNULUI

224. Se pot alege lecturi din Patima Domnului, dacă e cazul, fie din Duminica Patimilor (*Lecciónar* II, pag. 271-333), fie din Vinerea Sfântă (*Lecciónar* II, pag. 355-369), sau din Liturgia votivă a Sfintei Cruci (*Lecciónar* VI), fie din lecturile care urmează:

225.

(Aleluia) *Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

Tată! Dacă este posibil, să treacă de la mine potirul acesta. Dar nu cum vreau eu, ci cum vrei tu.

Lectură din Evanghelia după sfântul Matei

26,36-46

În acel timp,
 36 Isus a venit împreună cu ei
 într-un loc numit Ghetsemani și le-a spus discipolilor:
 „Stați aici până când mă voi duce acolo să mă rog!”
 37 Și, luând cu sine pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedeu,
 a început a se întrista și a se tulbura.
 38 Atunci le-a spus:
 „Sufletul meu este trist de moarte;
 rămâneți aici și vegheați cu mine!”
 39 Și, mergând puțin mai încolo, a căzut cu fața la pământ, spunând:
 „Tată! Dacă este posibil, să treacă de la mine potirul acesta.
 Dar nu cum vreau eu, ci cum vrei tu”.
 40 Apoi a venit la discipoli și i-a găsit dormind.
 Atunci i-a zis lui Petru:
 „Așa, n-ați putut veghea cu mine nici măcar un ceas?
 41 Vegheați și rugați-vă ca să nu intrați în ispită!
 Căci duhul este plin de avânt, dar trupul este slab”.
 42 Iarăși, pentru a doua oară, a plecat și s-a rugat spunând:
 „Tată, dacă nu este posibil ca să treacă acest potir fără ca să-l beau,
 să se facă voința ta”.
 43 Venind, i-a găsit din nou dormind,
 căci ochii le erau îngreuiți de somn.
 44 Lăsându-i, a plecat din nou
 și s-a rugat pentru a treia oară,
 spunând iarăși aceleași cuvinte.

- 45 Atunci a venit la discipoli și le-a spus:
„Dormiți mai departe și odihniți-vă!
Iată, a venit ceasul și Fiul Omului este dat pe mâna păcătoșilor!
- 46 Sculați-vă, să mergem.
Iată, cel care mă trădează este aproape”.

Cuvântul Domnului

226.

*(Aleluia) Fericit omul care îndură ispita,
pentru că, după ce va fi încercat,
va primi coroana vieții. (Aleluia)*

*Iac 1,12**Moartea și învierea Domnului.*

Lectură din Evanghelia după sfântul Marcu

15,33-39; 16,1-6

- Pe la ceasul al șaselea
15,33 s-a făcut întuneric pe întreg pământul până la ceasul al nouălea.
34 La ceasul al nouălea, Isus a strigat cu glas puternic:
„Eloí, Eloí, léma sabactáni?”
care înseamnă:
„Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?”
- 35 Unii dintre cei care erau de față, auzindu-l, spuneau:
„Iată, îl cheamă pe Ilie!”
- 36 Cineva a alergat și a înmuiat un burete în oțet
și, punându-l într-o trestie, i-a dat să bea, spunând:
„Lăsați, să vedem dacă vine Ilie ca să-l ia jos!”
- 37 Dar Isus, scoțând un strigăt puternic, și-a dat sufletul.
38 Atunci catapeteasma templului s-a sfâșiat în două de sus până jos.
39 Când centurionul, care stătea în fața lui,
a văzut cum și-a dat sufletul, a spus:
„Cu adevărat omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!”
- 16,1 După ce a trecut sâmbăta,
Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacob, și Salome
au cumpărat miresme ca să vină și să-l ungă.
2 Și, dis-de-dimineată, în prima zi a săptămânii,
au ajuns la mormânt când soarele răsărise
3 și ziceau una către alta:
„Cine ne va rostogoli piatra de la intrarea în mormânt?”

- 4 Dar privind,
 au observat că piatra fusese rostogolită; deși era foarte mare.
- 5 Intrând în mormânt,
 au văzut un tânăr așezat la dreapta, îmbrăcat cu o haină lungă, albă,
 și au fost cuprinse de spaimă.
- 6 Dar el le-a zis: „Nu vă înspăimântați!
 Îl căutați pe Isus Nazarineanul, cel răstignit.
 A înviat, nu este aici! Iată locul în care îl puseseră”.

Cuvântul Domnului

227.

(Aleluia) *Binecuvântat să fie Dumnezeu
 și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos, care ne-a binecuvântat
 cu orice fel de binecuvântare spirituală
 în Cristos. (Aleluia)*

Ef 1,3

Moartea și învierea Domnului.

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

23,44-49; 24,1-6a.

- 23,44 Era cam pe la ora a șasea
 și s-a făcut întuneric pe tot pământul până la ora a noua.
- 45 Soarele s-a întunecat.
 Catapeteasma templului s-a sfâșiat la mijloc.
- 46 Isus a strigat cu glas puternic:
 „Tată, în mâinile tale încredințez sufletul meu”.
 Și spunând aceasta, și-a dat duhul.
- 47 Când centurionul a văzut ceea ce s-a întâmplat,
 l-a preamărit pe Dumnezeu, zicând:
 „Cu adevărat, omul acesta era drept”.
- 48 Și toate mulțimile adunate la această priveriște,
 văzând cele petrecute,
 se întorceau bătându-și pieptul.
- 49 Toți cunoscuții săi și femeile care l-au urmat din Galileea
 stăteau mai deoparte și priveau acestea.
- 24,1 În prima zi a săptămânii, dis-de-diminează,
 ele au plecat la mormânt, ducând miresmele pregătite.
- 2 Au găsit piatra de la mormânt rostogolită,
 3 iar când au intrat, nu au găsit trupul Domnului Isus.

4 Pe când ele erau nedumerite de acest fapt,
iată că le-au apărut doi bărbați în haine strălucitoare.
5 Cuprinse de spaimă, și-au plecat fața spre pământ.
Atunci ei le-au spus: „De ce-l căutați pe Cel Viu printre cei morți?
6a Nu este aici. A înviat”.

Cuvântul Domnului

228.

(Aleluia) *Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și a purtat bolile noastre. (Aleluia)*

Mt 8,17

Oare nu trebuia Cristos să sufere acestea și să intre în gloria sa?

Lectură din Evanghelia după sfântul Luca

24,13-35

13 A treia zi după moartea lui Isus,
doi dintre ei se duceau spre un sat numit Emaus,
cam la șaizeci de stadii de Ierusalim.
14 Aceștia vorbeau între ei despre toate cele întâmplate.
15 Pe când vorbeau și se întrebau,
Isus însuși s-a apropiat și mergea împreună cu ei.
16 Dar ochii lor erau ținuți să nu-l recunoască.
17 El le-a spus: „Ce înseamnă aceste cuvinte
pe care le schimbați între voi pe drum?”
Ei s-au oprit triști.
18 Unul dintre ei, cu numele Cleopa, i-a răspuns:
„Numai tu ești străin în Ierusalim și nu știi cele petrecute în zilele acestea?”
19 El le-a zis: „Ce anume?”
Ei au spus: „Cele despre Isus Nazarineanul,
care era profet puternic în faptă și cuvânt
înaintea lui Dumnezeu și a întregului popor,
20 cum arhieriei și conducătorii noștri
l-au dat să fie condamnat la moarte și l-au răstignit.
21 Noi sperăm că el este cel care trebuia să elibereze Israelul;
dar, cu toate acestea, iată, este a treia zi de când s-au petrecut aceste lucruri.
22 Ba, mai mult, unele femei dintr-ale noastre ne-au uimit.
Fuseseră la mormânt dis-de-diminează
23 și, negăsind trupul lui, au venit spunând că au avut vedenii cu îngeri
care spun că el este viu.

- 24 Unii dintre cei care sunt cu noi au mers și ei la mormânt
și au găsit așa cum au spus femeile, dar pe el nu l-au văzut”.
- 25 Atunci le-a spus:
„O, nepricepuților și greoi de inimă în a crede
toate cele spuse de profeți!
- 26 Oare nu trebuia Cristos să sufere acestea și să intre în gloria sa?”
- 27 Și, începând de la Moise și toți profeții,
le-a explicat din toate Scripturile cele referitoare la el.
- 28 Când s-au apropiat de satul spre care mergeau,
el s-a făcut că merge mai departe.
- 29 Dar ei l-au îndemnat insistent:
„Rămâi cu noi pentru că se lasă seara și ziua e de acum pe sfârșite”.
- Atunci a intrat să rămână cu ei.
- 30 Și, pe când stătea la masă cu ei,
luând pâinea, a binecuvântat-o, a frânt-o și le-a dat-o lor.
- 31 Atunci li s-au deschis ochii și l-au recunoscut,
dar el s-a făcut nevăzut dinaintea lor.
- 32 Iar ei spuneau unul către altul:
„Oare nu ne ardea inima în noi
când ne vorbea pe drum și ne explica Scripturile?”
- 33 Și, în același ceas, s-au ridicat și s-au întors la Ierusalim.
- 34 I-au găsit adunați pe cei unsprezece și pe cei care erau cu ei,
care le-au zis: „Domnul a înviat într-adevăr
și s-a arătat lui Simon”.
- 35 Iar ei le-au povestit cele de pe drum
și cum l-au recunoscut la frângerea pâinii.

Cuvântul Domnului

229.

(Aleluia) *Binecuvântat să fie Tatăl îndurărilor
și Dumnezeuul oricărei mângâieri, care ne mângâie
în orice necaz al nostru. (Aleluia)*

2Cor 1,3b-4a

A văzut și a crezut.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

20,1-10

- 1 În prima zi a săptămânii,
dis-de-dimineată, pe când mai era încă întuneric,

Maria Magdalena a venit la mormânt
și a văzut că piatra fusese luată de la mormânt.
2 Atunci, a alergat și a venit la Simon Petru
și la celălalt discipol, pe care îl iubea Isus, și le-a spus:
„L-au luat pe Domnul din mormânt și nu știm unde l-au pus”.
3 A ieșit atunci Petru și celălalt discipol și au venit la mormânt.
4 Alergau amândoi împreună,
dar celălalt discipol a alergat mai repede decât Petru
și a ajuns primul la mormânt.
5 Aplecându-se, a văzut giulgiurile așezate, dar nu a intrat.
6 Atunci a venit și Simon Petru, care îl urma, și a intrat în mormânt.
El a văzut giulgiurile așezate,
7 dar ștergarul, care fusese pe capul lui,
nu era așezat împreună cu giulgiurile,
ci împăturit aparte, într-un loc.
8 Atunci a intrat și celălalt discipol care sosise primul la mormânt.
A văzut și a crezut;
9 pentru că încă nu știau Scriptura: că el trebuia să învie din morți.
10 Atunci discipolii s-au întors la ai lor.

Cuvântul Domnului

II. FORMULE DE SALUT

230.

V. Harul Domnului nostru Isus Cristos, și dragostea lui Dumnezeu Tatăl,
și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi toți.

R. Și cu duhul tău.

231.

V. Har vouă și pace de la Dumnezeu Tatăl nostru
și de la Domnul Isus Cristos.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos.

sau

R. Și cu duhul tău.

III. FORMULE PENTRU ACTUL PENITENȚIAL

232. Preotul îi invită pe credincioși la pocăință:

Fraților, să ne recunoaștem păcatele,
ca să luăm parte cu vrednicie
la această sfântă celebrare.

Se păstrează un moment de tăcere. Apoi, preotul spune:

Doamne, ai milă de noi!

Toți răspund:

Căci am păcătuit împotriva ta.

Preotul:

Arată-ne, Doamne, îndurarea ta!

Toți răspund:

Și dă-ne mântuirea ta.

Preotul încheie:

Să aibă milă de noi atotputernicul Dumnezeu
și, iertându-ne păcatele,
să ne ducă la viața veșnică.

Toți răspund:

Amin.

233. Preotul îi invită pe credincioși la pocăință:

Fraților, să ne recunoaștem păcatele,
ca să luăm parte cu vrednicie
la această sfântă celebrare.

Se păstrează un moment de tăcere. Apoi, preotul sau altcineva dintre cei prezenți rostește invocațiile care urmează sau altele, împreună cu „Doamne, miluiește-ne”:

Tu, care, prin misterul pascal, ne-ai dobândit mântuirea:
Doamne, miluiește-ne!

Toți:

Doamne, miluiește-ne!

Preotul:

Tu, care nu încetezi să reînnoiești în mijlocul nostru
roadele minunate ale pătimirii tale:
Cristoase, miluiește-ne!

Toți:

Cristoase, miluiește-ne.

Preotul:

Tu, care ne faci părtași ai jertfei pascale prin primirea trupului tău:
Doamne, miluiește-ne!

Toți:

Doamne, miluiește-ne!

Preotul încheie:

Să aibă milă de noi atotputernicul Dumnezeu
și, iertându-ne păcatele,
să ne ducă la viața veșnică.

Toți răspund:

Amin.

IV. RUGĂCIUNI DUPĂ ÎMPĂRTĂȘANIE

234. Dumnezeule, care ai săvârșit lucrarea de mântuire a omului
prin misterul pascal al Fiului tău unul-născut,
dispune cu bunăvoință ca noi, care, prin semnele sacramentelor,
în duh de credință, vestim moartea și învierea lui Cristos,
să înaintăm neconținut pe calea mântuirii.
Prin Cristos, Domnul nostru.

235. Dumnezeu, care ai voit să mâncăm dintr-o singură pâine
și să bem dintr-un singur potir,
ajută-ne, te rugăm, ca astfel să trăim
încât, devenind una în Cristos,
să aducem cu bucurie roade pentru mântuirea lumii.
Prin Cristos, Domnul nostru.

236. Îți aducem mulțumiri, Doamne,
noi, cei hrăniți cu darul cel sfânt,
și rugăm îndurarea ta, ca noi, care am primit puterea cerească
prin revărsarea Duhului Sfânt,
să avem parte neconținut de harul sincerității.
Prin Cristos, Domnul nostru.

V. BINECUVÂNTĂRI

237. Domnul Isus Cristos să fie cu tine ca să te ocrotească.

R. Amin.

Să fie înaintea ta ca să te conducă, să fie în urma ta ca să te întărească.

R. Amin.

Să te privească, să te păstreze și să te binecuvânteze.

R. Amin.

(Și pe voi toți care sunteți aici de față,
să vă binecuvânteze atotputernicul Dumnezeu,
Tatăl, și Fiul, ✠ și Sfântul Duh.

R. Amin).

sau

238. Binecuvântarea lui Dumnezeu atotputernicul,
a Tatălui, și a Fiului, ✠ și a Sfântului Duh
să coboare asupra voastră și să rămână pururea cu voi.

R. Amin.

VI. RUGĂCIUNI LA UNGEREA BOLNAVILOR

239. **Rugăciune la începutul ritului Ungerii**

Această rugăciune se poate folosi în locul alocuțiunii de la începutul Ungerii bolnavilor.

Doamne Dumnezeule, care ai zis prin apostolul tău Iacob:

„Este cineva bolnav între voi?

Să-i cheme pe preoții Bisericii, care,

ungându-l cu untdelemn în numele Domnului,

să se roage asupra lui,

și rugăciunea făcută cu credință îl va mântui pe bolnav

și Domnul îi va aduce alinare;

iar dacă a săvârșit păcate, îi vor fi iertate”.

Te rugăm cu credință

să fii alături de noi, cei adunați în numele tău,

și, în îndurarea ta, să-l aperi cu bunătate pe fratele nostru, **N.**,

(și pe toți bolnavii aflați aici).

Tu, care viețuiești și domnești în vecii vecilor.

R. Amin.

240. **Alte litanii înainte de Ungere**

1

– Tu, care ai luat asupra ta neputințele noastre și ai purtat durerile noastre:

Doamne, miluiește-ne.

R. Doamne, miluiește-ne.

– Tu, care, având milă de popor, ai umblat din loc în loc făcând bine și

vindecându-i pe bolnavi: Cristoase, miluiește-ne.

R. Cristoase, miluiește-ne.

– Tu, care ai poruncit apostolilor să-și pună mâinile asupra bolnavilor: Doamne,

miluiește-ne.

R. Doamne, miluiește-ne.

241.

2

Să-l rugăm pe Domnul pentru fratele nostru bolnav și pentru toți cei care îl ajută și îl îngrijesc.

– Ca să privești cu bunăvoință asupra acestui bolnav.

R. Te rugăm, ascultă-ne.

– Ca să dăruiești trupului său puteri noi.

R. Te rugăm, ascultă-ne!

– Ca să-i potolești orice neliniște.

R. Te rugăm, ascultă-ne!

– Ca să binevoiești a-l elibera de păcat și de orice ispită.

R. Te rugăm, ascultă-ne!

– Ca să-i ajuți pe toți cei bolnavi cu harul tău.

R. Te rugăm, ascultă-ne!

– Ca să-i întărești cu ajutorul dumnezeiesc pe toți cei care îi îngrijesc.

R. Te rugăm, ascultă-ne!

– Ca să binevoiești a dăruii viață și mântuire aceluia asupra căruia ne impunem mâinile în numele tău.

R. Te rugăm, ascultă-ne!

242. Alte formule pentru binecuvântarea untdelemnului bolnavilor

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Tată atotputernic, care l-ai trimis pe Fiul tău în lume, pentru noi și pentru mântuirea noastră.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu!

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Fiule unu-născut, care, coborând între noi, ai venit să vindeci bolile noastre.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu!

– Binecuvântat să fii, Dumnezeule, Duhule Sfânt, Mângâietorul, care întărești neconținut cu puterea ta neputințele noastre trupești.

R. Binecuvântat să fie Dumnezeu!

Fii alături de noi, Doamne, cu bunăvoință,
și sfințește cu binecuvântarea ta acest untdelemn
pregătit spre a vindeca suferințele slujitorilor tăi,
pentru ca, prin rugăciunea făcută cu credință,
oricine este uns cu el să fie eliberat de orice boală sau suferință.
Prin Cristos, Domnul nostru.

R. Amin.

Rugăciuni după Ungere

243. Pentru cineva înaintat în vârstă

Privește, Doamne, cu bunăvoință la slujitorul tău,
care suferă de infirmitatea bătrâneții
și care, prin Ungerea sfântă,
îți cere harul pentru sănătatea trupului și a sufletului,
pentru ca, întărit cu plinătatea Duhului tău,
rămânând tare în credință și neclintit în speranță,
să dea tuturor dovadă de răbdare
și să arate tuturor afecțiunea plină de bucurie
a dragostei față de tine.
Prin Cristos, Domnul nostru.

244. Pentru cineva care se află într-un mare pericol

Dumnezeule, Mântuitorul tuturor,
care în pătimirea ta ai luat asupra ta durerile noastre,
te rugăm cu umilință pentru fratele nostru bolnav, **N.**,
pe care l-ai răscumpărat,
ca să binevoiești a-l întări în speranța mântuirii sale
și a-i da ajutor trupesc și sufletesc.
Tu, care viețuiești și domnești în vecii vecilor.

245. Pentru cineva căruia i se dă și Ungerea și Viaticul

Dumnezeule, Părintele milostivirilor și mângâietorul celor întristați,
privește cu bunăvoință la slujitorul tău, **N.**, care se încrede în tine.
El este apăsător de această suferință;
dă-i ușurare prin harul sfintei Ungeri
și, hrănindu-l cu trupul și sângele Fiului tău,
întărește-l în drumul spre patria veșnică.
Prin Cristos, Domnul nostru.

246. Pentru un credincios aflat în agonie

Preamilostive Părinte,
tu îi cunoști pe toți cei de bunăvoință,
ierți întotdeauna păcatele
și nu respingi pe nimeni care-ți cere iertare;
ai milă de slujitorul tău, **N.**, care se află în agonie,

pentru ca, întărit cu Ungerea sfântă
 și ajutat de rugăciunile noastre făcute cu credință,
 să simtă ușurare sufletească și, iertat de păcate,
 să fie întărit cu darul iubirii tale.
 Prin Cristos, Fiul tău,
 care, învingând moartea, ne-a deschis porțile paradisiului,
 și care, împreună cu tine, viețuiește și domnește în vecii vecilor.
R. Amin.

**VII. TEXTE PENTRU LITURGHIA
 ÎN CARE SE ADMINISTREAZĂ VIATICUL**

LECTURI BIBLICE

Lectura I

247. *Întărit de această hrană, a mers până la muntele lui Dumnezeu.*

Lectură din Cartea întâi a Regilor

19,4-8

- În zilele acelea,
 4 profetul Ilie a înaintat în pustiu cale de o zi;
 s-a așezat sub un ienupăr și își cerea moartea, zicând:
 „Îmi ajunge, Doamne,
 ia-mi viața, căci nu sunt mai bun decât părinții mei!”
 5 S-a culcat sub ienupăr și a adormit.
 Dar iată că un înger l-a atins și i-a zis:
 „Scoală-te și mănâncă!”
 6 Deschizând ochii,
 Ilie a văzut la căpătâiul lui
 o turtă coaptă în spuză și un urcior cu apă.
 A mâncat, a băut și apoi s-a culcat din nou.
 7 Însă îngerul Domnului a venit din nou, l-a atins și i-a spus:
 „Scoală-te și mănâncă, fiindcă vei avea de făcut un drum lung”.
 8 Ilie s-a sculat, a mâncat și a băut;
 întărit cu această hrană,
 a mers patruzeci de zile și patruzeci de nopți
 până la Horeb, muntele lui Dumnezeu.

248. *Ori de câte ori mâncați și beți, vestiți moartea Domnului.*

Lectură din Scrisoarea întâi a sfântului apostol Paul
către Corinteni

11,23-26

Fraților,
 23 eu am primit de la Domnul ceea ce v-am transmis:
 că Domnul Isus, în noaptea în care era vândut, a luat pâinea
 24 și, mulțumind, a frânt-o și a zis:
 „Acesta este trupul meu cel care este pentru voi.
 Faceți aceasta în amintirea mea”.
 25 De asemenea, după cină, a luat potirul spunând:
 „Acesta este potirul noului legământ în sângele meu.
 Faceți aceasta ori de câte ori beți în amintirea mea”.
 26 Căci ori de câte ori mâncați din pâinea aceasta și beți din potirul acesta,
 vestiți moartea Domnului până când va veni.

Cuvântul Domnului

Psalmi responsoriali**249.** *Ps 22(23),1-3a.3b-4.5.6 (R.: 4a sau 1)*

R. Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții,
nu mă tem de nici un rău.

sau

Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic.

1 Domnul este păstorul meu,
nu voi duce lipsă de nimic;
2 el mă paște pe pășuni verzi,
mă conduce la ape de odihnă,
3a îmi înviorează sufletul. **R.**

3b Mă călăuzește pe cărări drepte de dragul numelui său.
4 Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții,
nu mă tem de nici un rău, căci tu ești cu mine,
toiagul și nuiua ta mă mângâie. **R.**

5 Tu pregătești masă pentru mine în fața dușmanilor mei,
îmi ungi capul cu untdelemn
și paharul meu e plin de se revarsă. **R.**

6 Da, fericirea și îndurarea mă vor însoți
în toate zilele vieții mele
și voi locui în casa Domnului
până la sfârșitul zilelor mele. **R.**

250. *Ps 33(34),2-3.4-5.6-7.10-11 (R.: 9a)*

R. Gustați și vedeți cât de bun este Domnul!

2 Îl voi binecuvânta pe Domnul în orice timp,
lauda lui va fi fără încetare în gura mea.

3 Să se laude sufletul meu în Domnul!
Să audă cei umili și să se bucure! **R.**

4 Preamăriți-l pe Domnul împreună cu mine,
să înălțăm numele lui împreună!

5 L-am căutat pe Domnul și el mi-a răspuns
și m-a eliberat de orice teamă. **R.**

6 Priviți la el și veți fi luminați
și fețele voastre nu se vor rușina.

7 Acest sărac a strigat și Domnul l-a ascultat
și l-a scăpat din toate necazurile sale. **R.**

10 Temeți-vă de Domnul, voi, sfinții lui,
căci de nimic nu duc lipsă cei ce se tem de el.

11 Bogații au sărăcit și îndură foame,
dar cei care îl caută pe Domnul nu duc lipsă de nimic. **R.**

251. *Ps 41(42),2.3.5; 42(43),3.4.5 (R.: 41,3).*

R. Sufletul meu e însetat de Dumnezeu cel viu,
când voi veni și voi vedea fața lui Dumnezeu?

41,2 Cum dorește cerbul izvoarele de apă,
așa te dorește sufletul meu pe tine, Dumnezeule. **R.**

3 Sufletul meu e însetat de Dumnezeu, de Dumnezeu cel viu;
când voi veni și voi vedea fața lui Dumnezeu? **R.**

5 Îmi aduc aminte de aceasta și sufletul se topește în mine
cum înaintam prin mulțime, până la casa lui Dumnezeu,
în strigătele de bucurie și de mulțumire ale unei mulțimi în sărbătoare **R.**

- 42,3 Trimite-mi lumina și adevărul tău!
Ele să mă călăuzească,
să mă ducă la muntele tău cel sfânt și în lăcașurile tale. **R.**
- 4 Voi merge la altarul lui Dumnezeu,
la Dumnezeu bucuriei și veseliei mele,
și te voi lăuda cu harpa, Dumnezeule, Dumnezeuul meu. **R.**
- 5 Pentru ce ești mâhnit, suflete al meu, și pentru ce gemi în lăuntrul meu?
Încrede-te în Dumnezeu, căci iarăși îl voi lăuda
pe el, care este mântuirea feței mele și Dumnezeuul meu. **R.**

252. *Ps 114-115(116),12-13.15-16bc.17-18 (R.: 9 sau 13).*

- R.** Voi umbla înaintea Domnului
pe pământul celor vii.
sau
Voi lua potirul mântuirii
și voi invoca numele Domnului.
- 12 Ce-i voi da în schimb Domnului
pentru tot binele pe care mi l-a făcut?
- 13 Voi lua potirul mântuirii
și voi invoca numele Domnului. **R.**
- 15 Lucru de preț este în fața Domnului moartea credincioșilor săi.
16bc Eu [sunt] slujitorul tău și fiul slujitoarei tale;
tu ai sfărâmat lanțurile mele. **R.**
- 17 Îți voi aduce jertfă de laudă
și voi invoca numele Domnului.
- 18 Voi împlini făgăduințele făcute Domnului de față cu tot poporul său. **R.**

Aleluia și versete înainte de Evanghelie

253. *In 6,51*

- (Aleluia) Eu sunt pâinea cea vie, care s-a coborât din cer;
dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi în veci. (Aleluia)

254. *In 6,54*

- (Aleluia) Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică,
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă. (Aleluia)

255. In 10,9

(Aleluia) Eu sunt poarta; dacă cineva intră prin mine,
va fi mântuit și va găsi pășune. (Aleluia)

256. In 11,25; 14,6

(Aleluia) Eu sunt învierea și viața;
nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine. (Aleluia)

Evanghelii**257.**

(Aleluia) *Eu sunt pâinea cea vie, care s-a coborât din cer;
dacă mănâncă cineva din această pâine,
va trăi în veci. (Aleluia)*

In 6,51

Eu sunt pâinea cea vie, care s-a coborât din cer.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

6,41-51a

În acel timp,
41 iudeii murmurau împotriva lui pentru că spusese:
„Eu sunt pâinea care s-a coborât din cer”
42 și spuneau: „Nu este oare acesta Isus, fiul lui Iosif,
pe ai cărui tată și mamă îi cunoaștem?
Cum de spune acum: «M-am coborât din cer»?”
43 Isus a răspuns și le-a zis: „Nu mai murmurăți între voi!
44 Nimeni nu poate să vină la mine, dacă nu-l atrage Tatăl care m-a trimis
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
45 Este scris în profeți: «Și toți vor fi învățați de Dumnezeu».
Oricine a auzit și a învățat de la Tatăl vine la mine.
46 Nu că l-a văzut cineva pe Tatăl,
decât numai cel care este de la Dumnezeu: acesta l-a văzut pe Tatăl.
47 Adevăr, adevăr vă spun: cine crede are viața veșnică.
48 Eu sunt pâinea vieții.
49 Părinții voștri au mâncat mana în pustiu și au murit.
50 Aceasta este pâinea care se coboară din cer:
ca, dacă mănâncă cineva din ea, să nu moară.
51a Eu sunt pâinea cea vie care s-a coborât din cer.
Dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi în veci”.

Cuvântul Domnului

258.

*(Aleluia) Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică,
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă. (Aleluia) In 6,54*

Cine mănâncă trupul meu are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.

Lectură din Evanghelia după sfântul Ioan

6,51-58

În acel timp,

Isus a spus mulțimii:

- 51 „Eu sunt pâinea cea vie care s-a coborât din cer.
Dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi în veci,
iar pâinea pe care o voi da eu este trupul meu pentru viața lumii”.
- 52 Atunci iudeii au început să discute aprins între ei, spunând:
„Cum poate acesta să ne dea să mâncăm trupul său?”
- 53 Dar Isus le-a zis: „Adevăr, adevăr vă spun:
dacă nu mâncați trupul Fiului Omului și nu beți sângele lui,
nu aveți viață în voi.
- 54 Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
- 55 Pentru că trupul meu este adevărată hrană,
iar sângele meu este adevărată băutură.
- 56 Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu
rămâne în mine și eu în el.
- 57 Așa cum m-a trimis Tatăl care este viu, iar eu trăiesc prin Tatăl,
la fel și cel care mă mănâncă pe mine va trăi prin mine.
- 58 Aceasta este pâinea care s-a coborât din cer;
nu ca aceea pe care au mâncat-o părinții voștri și au murit.
Cine mănâncă această pâine va trăi în veci”.

Cuvântul Domnului

259.

ALTĂ RUGĂCIUNE DUPĂ VIATIC

Doamne, tu ești mântuirea veșnică pentru cei care cred în tine.
Te rugăm ca slujitorul tău, **N.**, hrănit cu pâinea și băutura cerească,
să ajungă în împărăția luminii și a vieții veșnice.
Prin Cristos, Domnul nostru. Amin.

Liturghii rituale pentru bolnavi

Această Liturghie se celebrează în veșminte albe.

Dacă este posibil, Viaticul să se primească în cadrul Liturghiei, mai întâi pentru ca bolnavul să se poată împărtăși sub ambele specii și, în al doilea rând, pentru că Împărtășania primită sub formă de Viatic poate fi considerată ca o dovadă deosebită a participării la misterul ce se celebrează în cadrul jertfei Liturghiei, adică la misterul morții Domnului și a plecării sale la Tatăl (cf. nr. 26, 37).

1.

Ant. la intrare

Ps 6,3-4 Ai milă de mine, Dumnezeule, căci am ajuns fără putere;
vindecă-mă, Doamne, că-mi tremură oasele.

sau

Cf. Is 53,4 Cu adevărat Domnul a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și durerile noastre el însuși le-a purtat.

Rugăciunea zilei

Dumnezeule, tu ai voit ca Fiul tău să poarte slăbiciunile noastre,
ca să arăți puterea suferinței și a răbdării omenești.

Ascultă cu bunătate rugăciunile
pe care ți le înălțăm pentru frații noștri bolnavi
și fă ca toți cei apăsăți de suferință și de boală
să simtă că se numără printre cei aleși
pe care Evanghelia îi numește fericiți
și să știe că sunt uniți cu Cristos
care suferă pentru mântuirea lumii.
Prin Domnul.

sau

Dumnezeule atotputernic și veșnic, mântuirea celor care cred,
ascultă-ne rugăciunile prin care implorăm ajutorul îndurării tale
pentru slujitorii tăi bolnavi:

redă-le sănătatea trupului și liniștea sufletului,
ca să-ți înalțe cântare de mulțumire în Biserică.
Prin Domnul.

Asupra darurilor

Dumnezeule, în mâinile tale sunt toate clipele vieții noastre.
Primește rugăciunile și jertfele
prin care implorăm îndurarea ta pentru frații noștri bolnavi
și, pe cât ne-a îngrijorat primejdia în care se află,
pe atât să ne bucure vindecarea lor.
Prin Cristos.

Ant. la Împărtășanie

Col 1,24 Împlinesc ceea ce lipsește pătimirilor lui Cristos
în trupul meu pentru trupul lui, care este Biserica.

După Împărtășanie

Dumnezeule, tu ești singura scăpare a omului aflat în suferință.
Arată puterea ajutorului tău asupra slujitorilor tăi bolnavi,
ca, prin milostivirea ta, să se învrednicească a te sluji nevătămați
în Biserica ta sfântă.
Prin Cristos.

2.

(Pentru muribunzi)

Ant. la intrare

Rom 14,7-8 Nimeni dintre noi nu trăiește pentru sine
și nimeni nu moare pentru sine.
De fapt, dacă trăim, pentru Domnul trăim,
și dacă murim, pentru Domnul murim.
Așadar, fie că trăim, fie că murim, ai Domnului suntem.

sau

Cf. Is 53,4 Cu adevărat Domnul a luat asupra lui slăbiciunile noastre,
și durerile noastre el însuși le-a purtat.

Rugăciunea zilei

Dumnezeule atotputernic și milostiv,
care, în bunătatea ta, ai rânduit
ca moartea să fie poartă spre viața veșnică,
privește cu îndurare la slujitorul tău, care duce lupta de pe urmă,
pentru ca, unit cu pătimirea Fiului tău
și însemnat cu sângele lui,
să se poată înfățișa neprihănit înaintea ta.
Prin Domnul.

Asupra darurilor

Primește, Dumnezeule, jertfa pe care ți-o oferim cu încredere
pentru slujitorul tău aflat la capătul vieții:
ea să-l curețe de toate greșelile
și, după suferințele pe care ai îngăduit să le îndure,
să-l așeze în odihna veșnică.
Prin Cristos.

Ant. la Împărtășanie

Col 1,24 Împlinesc ceea ce lipsește suferințelor lui Cristos
în trupul meu pentru trupul său, care este Biserica.

sau

In 6,54 Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică
și eu îl voi învia în ziua de pe urmă.

După Împărtășanie

Te rugăm, Doamne, să binevoiești a-l sprijini cu îndurare,
prin puterea acestei taine, pe slujitorul tău,
pentru ca, în ceasul morții, vrăjmașul să nu aibă putere asupra lui,
ci îngerii tăi să-l poarte în viața veșnică.
Prin Cristos.

INDEX DE LECTURI

LECTURI DIN VECHIUL TESTAMENT

<i>IRg</i> 19,1-8	Ilie, obosit de drum, este întărit de Domnul	75
<i>IRg</i> 19,4-8	Întărit de această hrană, a mers până la muntele lui Dumnezeu	135
<i>Iob</i> 3,1-3.11-17.20-23	Pentru ce i se dă lumină celui ce suferă?	76
<i>Iob</i> 7,1-4.6-11	Amintește-ți, Doamne, că viața mea nu-i decât o suflare	77
<i>Iob</i> 7,12-21	Ce este omul, că îl iei atâta în seamă?	77
<i>Iob</i> 19,23-27a	Știu că răscumpărătorul meu trăiește	61, 78
<i>Înt</i> 9,9-11.13-18	Cine ar cunoaște planul tău, dacă tu nu i-ai da înțelepciune, Dumnezeule?	79
<i>Is</i> 35,1-10	Întăriți-vă, voi, mâini slabe	79
<i>Is</i> 35,3-4.6c-7.10	Întăriți-vă, voi, mâini slabe	61
<i>Is</i> 52,13-53,12	El purta durerile noastre	80
<i>Is</i> 61,1-3a	Duhul Domnului m-a trimis să-i mângâi pe toți cei întristați	82

PSALMI RESPONSORIALI ȘI CÂNTĂRI

<i>Is</i> 38,10-12.16	Tu, Doamne, ai salvat sufletul meu, ca să nu piară	96
<i>Ps</i> 6,2-4.6.9-10	Ai milă de mine, Dumnezeule, căci am ajuns fără putere	96
<i>Ps</i> 22(23),1-6	Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții	136
	<i>sau</i>	
	Domnul este păstorul meu, nu voi duce lipsă de nimic	62, 136
<i>Ps</i> 24(25),1.4-7bc-10	Căile tale, Doamne, sunt adevăr și îndurare	62
<i>Ps</i> 26(27),1.4.5.7-10	Așteaptă-l pe Domnul, fii tare îmbărbătează-ți inima și nădăjduiește în Domnul	97
<i>Ps</i> 33(34),2-7.10-11	Gustați și vedeți cât de bun este Domnul	137
<i>Ps</i> 33(34),2-7.10-13.17.19	Domnul este aproape de cei cu inima zdrobită	98
	<i>sau</i>	
	Gustați și vedeți cât de bun este Domnul	98
<i>Ps</i> 41(42),2-3.5; 42(43),3-5	Sufletul meu e însetat de Dumnezeul cel viu, când voi veni și voi vedea fața lui Dumnezeu?	137

<i>Ps</i> 41(42),3.5; 42(43),3-4	Cum dorește cerbul izvoarele de apă, așa te dorește sufletul meu pe tine, Dumnezeule	99
<i>Ps</i> 62(63),2-9	Sufletul meu e însetat de tine, Doamne, Dumnezeul meu ...	100
<i>Ps</i> 70(71),1-2.5-6ab.8-9.14-15ab	Dumnezeul meu, grăbește-te să mă ajuți!	100
	<i>sau</i>	
	Vor tresălta de bucurie buzele mele și sufletul meu, pe care l-ai răscumpărat	100
<i>Ps</i> 85(86),1-6.11-13.15-16ab	Pleacă-ți, Doamne, urechea și răspunde-mi!	101
	<i>sau</i>	
	Tu, Doamne, ești Dumnezeu îndurător și bun, privește-mă și fie-ți milă de mine	101
<i>Ps</i> 89(90),2-6.9-10.12.14.16	Doamne, tu ai fost locul nostru de refugiu din generație în generație	102
<i>Ps</i> 90(91),1-6.10-15	Domnul a poruncit îngerilor săi să te păzească pe toate căile vieții tale	63
<i>Ps</i> 101(102),2-3.19-21.24-28	Doamne, ascultă rugăciunea mea și strigarea mea să ajungă la tine	103
<i>Ps</i> 102(103),1-4.11-18	Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul	103
	<i>sau</i>	
	Domnul este îndurător și milostiv, el este îndelung răbdător și plin de îndurare	103
<i>Ps</i> 113A(114),1-6; 113B(115),7-8	Aleluia; cu noi este Dumnezeu!	64
<i>Ps</i> 114-115(116),3-6	Voi umbla în prezența Domnului pe pământul celor vii	64
<i>Ps</i> 114-115(116),12-13,15-16bc-18	Voi umbla înaintea Domnului pe pământul celor vii	138
	<i>sau</i>	
	Voi lua potirul mântuirii și voi invoca numele Domnului	138
<i>Ps</i> 120(121),1-4	Ajutorul nostru vine de la Domnul, care a făcut cerul și pământul	65
<i>Ps</i> 122(123),1-2	Ochii noștri sunt îndreptați spre Domnul, până când ne va arăta îndurarea sa	104
<i>Ps</i> 122(123),1-4	Ochii noștri sunt îndreptați către tine, Doamne, așteptând îndurarea ta	65
<i>Ps</i> 142(143),1-2.5-6.10	Doamne, ascultă rugăciunea mea	105
	<i>sau</i>	
	De dragul numelui tău, Doamne, îmi vei da viață	105

LECTURI DIN NOUL TESTAMENT

<i>Fap</i> 3,1-10	În numele lui Isus Cristos, Nazarineanul, ridică-te și umblă!	82
<i>Fap</i> 3,11-16	Credința în Isus i-a dat acestuia vindecarea deplină	83
<i>Fap</i> 4,8-12	Nu este nici un alt nume în care trebuie să fim mântuiți	84
<i>Fap</i> 13,32-39	Acela pe care Dumnezeu l-a înviat nu a văzut putrezirea	84
<i>Rom</i> 8,14-17	Suferim cu el, ca împreună cu el să fim și preamăriți	85
<i>Rom</i> 8,18-27	Așteptăm răscumpărarea trupului nostru	86
<i>Rom</i> 8,31b-35.37-39	Cine ne va despărți de iubirea lui Cristos?	86
<i>ICor</i> 1,18-25	Slăbiciunea lui Dumnezeu este mai puternică decât oamenii	87
<i>ICor</i> 11,23-26	Ori de câte ori mâncați și beți, vestiți moartea Domnului	136
<i>ICor</i> 11,26	Ori de câte ori mâncați din pâinea aceasta	26, 46
<i>ICor</i> 12,12-22.24b-27	Dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el	88
<i>ICor</i> 15,1-4	Cristos a înviat a treia zi, potrivit Scripturilor	65
<i>ICor</i> 15,12-20	Dacă nu există înviere din morți, nici Cristos nu a înviat!	89
<i>2Cor</i> 4,16-18	Omul interior se înnoiește din zi în zi	90
<i>2Cor</i> 5,1.6-10	Avem o locuință veșnică, în ceruri	90
<i>Gal</i> 4,12-19	V-am vestit evanghelia prin slăbiciunea trupului	91
<i>Fil</i> 2,25-30	A fost bolnav însă Dumnezeu s-a îndurat de el	91
<i>Col</i> 1,22-29	Împlinesc ceea ce lipsește suferințelor lui Cristos în trupul meu pentru trupul său	92
<i>Evr</i> 4,14-16; 5,7-9	Nu avem un mare preot care să nu poată suferi împreună cu noi în slăbiciunile noastre	93
<i>Iac</i> 5,13-16	Rugăciunea făcută cu credință îl va mântui	93
<i>IPt</i> 1,3-9	Pentru aceasta vă bucurați, deși acum, pentru puțin timp, trebuie să vă întristați de felurite încercări	94
<i>IIn</i> 3,1-2	Nu s-a arătat încă ce vom fi	94
<i>IIn</i> 4,16	Dumnezeu este iubire	27, 66

<i>Ap</i> 21,1-7	Nu va mai fi moarte, nici plâns, nici țipăt, nici durere	95
<i>Ap</i> 22,17.20-21	Vino, Doamne Isuse!	95

ALELUIA ȘI VERSETE ÎNAINTE DE EVANGHELIE

<i>Ps</i> 32(33),22	Fie, Doamne, mila ta asupra noastră, pentru că și speranța noastră este în tine	105, 110, 113, 117
<i>Mt</i> 5,4	Fericiți cei care plâng, pentru că ei vor fi consolati	105, 106, 115, 121
<i>Mt</i> 8,17	Isus a luat asupra lui slăbiciunile noastre, și a purtat bolile noastre	105, 107, 108, 109, 115, 122, 123, 126
<i>Mt</i> 11,28	Veniți la mine, toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi da odihnă	105, 107, 110, 114, 120
<i>In</i> 6,51	Eu sunt pâinea cea vie, care s-a coborât din cer; dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi în veci	138, 139
<i>In</i> 6,54	Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică, și eu îl voi învia în ziua de pe urmă	138, 140
<i>In</i> 10,9	Eu sunt poarta; dacă cineva intră prin mine, va fi mântuit și va găsi pășune	139
<i>In</i> 11,25; 14,6	Eu sunt învierea și viața; nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine	139
<i>2Cor</i> 1,3b-4a	Binecuvântat să fie Tatăl îndurărilor și Dumnezeu oricărei mângâieri, care ne mângâie în orice necaz al nostru	106, 113, 116, 121, 127
<i>Ef</i> 1,3	Binecuvântat să fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Cristos, care ne-a binecuvântat cu orice fel de binecuvântare spirituală în Cristos	106, 111, 119, 125
<i>Iac</i> 1,12	Fericit omul care îndură ispita, pentru că, după ce va fi încercat, va primi coroana vieții	106, 112, 118, 124

EVANGHELII

<i>Mt</i> 5,1-12a	Bucurați-vă și tresălați de veselie, căci răsplata voastră mare este în ceruri	106
<i>Mt</i> 8,1-4	Doamne, dacă vrei, poți să mă cureți	107
<i>Mt</i> 8,5-10.13	Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu	33

<i>Mt</i> 8,5-13	Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu	108
<i>Mt</i> 8,5-17	El a luat slăbiciunile noastre	107
<i>Mt</i> 8,14-17	El a luat slăbiciunile noastre	109
<i>Mt</i> 11,25-30	Veniți la mine, toți cei osteniți	110
<i>Mt</i> 15,29-31	Isus a vindecat mulți bolnavi	110
<i>Mt</i> 25,1-13	Iată, mirele! Ieșiți-i în întâmpinare!	67
<i>Mt</i> 25,31-40	Tot ce ați făcut unuia dintre frații mei cei mai mici, mie mi-ați făcut	111
<i>Mt</i> 26,36-46	Tată! Dacă este posibil, să treacă de la mine potirul acesta. Dar nu cum vreau eu, ci cum vrei tu	123
<i>Mc</i> 2,1-12	Văzând credința lor, i-a spus: „Îți sunt iertate păcatele!”	112
<i>Mc</i> 4,35-40	De ce sunteți fricoși? Încă nu aveți credință?	113
<i>Mc</i> 10,46-52	Isuse, fiul lui David, îndură-te de mine!	113
<i>Mc</i> 15,33-37	Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?	68
<i>Mc</i> 15,33-39; 16,1-6	Moartea și învierea Domnului	124
<i>Mc</i> 16,1-8	Nu vă înspăimântați! Îl căutați pe Isus Nazarineanul, cel răstignit? A înviat	68
<i>Mc</i> 16,15-20	Își vor pune mâinile peste cei bolnavi și ei se vor vindeca	114
<i>Lc</i> 7,19-23	Mergeți și spuneți lui Ioan ceea ce ați văzut și ați auzit	115
<i>Lc</i> 10,5-6.8-9	Vindecați bolnavii	115
<i>Lc</i> 10,25-37	Și cine este aproapele meu?	116
<i>Lc</i> 11,5-13	Cereți și vi se va da	117
<i>Lc</i> 12,35-44	Fericți acei servitori pe care stăpânul îi găsește veghind	118
<i>Lc</i> 18,9-14	Dumnezeule, îndură-te de mine, păcătosul!	119
<i>Lc</i> 22,39-46	Rugați-vă ca să nu intrați în ispită!	69
<i>Lc</i> 23,42-43	Isuse, amintește-ți de mine când vei intra în împărăția ta!	69
<i>Lc</i> 23,44-49; 24,1-6a	Moartea și învierea Domnului	125
<i>Lc</i> 24,1-8	De ce-l căutați pe Cel Viu printre cei morți?	70
<i>Lc</i> 24,13-35	Oare nu trebuia Cristos să sufere acestea și să intre în gloria sa?	126
<i>In</i> 6,35-40	Aceasta este voința celui care m-a trimis: să nu se piardă nimeni dintre cei pe care mi i-a dat el	120
<i>In</i> 6,37-40	Oricine îl vede pe Fiul și crede în el să aibă viața veșnică	70

<i>In</i> 6,41-51a	Eu sunt pâinea cea vie, care s-a coborât din cer	139
<i>In</i> 6,51-58	Cine mănâncă trupul meu are viața veșnică și eu îl voi învia în ziua de pe urmă	140
<i>In</i> 6,54-55	Cine mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața veșnică	26, 45
<i>In</i> 6,54-59	Cine mănâncă din această pâine va trăi în veci	26, 45
<i>In</i> 9,1-7	N-a păcătuit nici el, nici părinții lui, ci este astfel ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu	121
<i>In</i> 10,11-18	Păstorul cel bun își dă viața pentru oi	122
<i>In</i> 14,1-6.23.27	Eu sunt calea, adevărul și viața	71
<i>In</i> 14,6	Eu sunt calea, adevărul și viața	26, 45
<i>In</i> 14,23	Dacă cineva mă iubește, va ține cuvântul meu	26, 45
<i>In</i> 14,27	Să nu se tulbure inima voastră	27
<i>In</i> 15,4	Rămâneți în mine și eu în voi	26, 45
<i>In</i> 15,5	Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele	27
<i>In</i> 20,1-10	A văzut și a crezut	127

CUPRINS

Aprobarea Conferinței Episcopale Române	5
Aprobarea Sfintei Congregații pentru Cultul Divin și Disciplina Sacramentelor	6
Decretul Sfintei Congregații pentru Cultul Divin	7
Constituția apostolică cu privire la sacramentul Ungerii bolnavilor	9
Ritualul Ungerii bolnavilor și al îngrijirii lor pastorale	13
Noțiuni introductive	13
I. Infirmitatea umană și semnificația ei în misterul mântuirii	13
II. Sacramentele care li se administrează bolnavilor	14
A. Ungerea bolnavilor	14
a) Cui trebuie conferită Ungerea bolnavilor	15
b) Ministrul Ungerii bolnavilor	16
c) Cele necesare pentru celebrarea Ungerii	17
B. Viaticul	18
C. Ritualul complet	19
III. Oficii și îndatoriri cu privire la cei bolnavi	19
IV. Adaptările care revin conferințelor episcopale	21
V. Adaptările ce revin ministrului	22
CAPITOLUL I: Vizitarea și împărtășirea bolnavilor	23
I. Vizitarea bolnavilor	23
II. Împărtășirea bolnavilor	24
1. Ritul obișnuit al împărtășirii bolnavilor	24
2. Ritul prescurtat al împărtășirii bolnavilor	29
CAPITOLUL II: Ritualul Ungerii bolnavilor	31
Ritualul obișnuit	31
Pregătirea celebrării	31
Riturile introductive	31
Actul penitențial	32
Lectura din Sfânta Scriptură	33
Litania	34

Binecuvântarea untdelemnului	35
Ungerea sfântă	36
Ritul de încheiere	37
Ritualul Ungerii în cadrul Liturghiei	38
Celebrarea Ungerii cu o participare numeroasă a credincioșilor	39
Celebrarea în afara Liturghiei	40
Celebrarea în cadrul Liturghiei	40
CAPITOLUL III: Viaticul	41
Administrarea Viaticului în cadrul Liturghiei	41
Administrarea Viaticului în afara Liturghiei	42
Riturile introductive	43
Actul penitențial	43
Lectura din Sfânta Scriptură	45
Mărturisirea credinței de la Botez	46
Litania	46
Viaticul	47
Ritul de încheiere	48
CAPITOLUL IV: Ritualul administrării sacramentelor bolnavului care se află în pericol apropiat de moarte	49
Ritualul administrării Pocăinței, Ungerii și Viaticului într-o singură celebrare	49
Riturile introductive	49
Spovada	50
Ungerea sfântă	52
Viaticul	54
Ritul de încheiere	54
Administrarea Ungerii fără Viatic	55
Ungerea sub condiție	55
CAPITOLUL V: Administrarea Mirului în pericol de moarte	57
CAPITOLUL VI: Asistența acordată muribunzilor	59
Formule scurte	60
Lecturi biblice	60
Rugăciuni	71

CAPITOLUL VII: Diferite texte care se pot folosi în ritualul Ungeriei bolnavilor	75
I. Lecturi biblice	75
Lecturi din Vechiul Testament	75
Lecturi din Noul Testament	82
Psalmi responsoriali și cântări	96
Aleluia și versete înainte de evanghelie	105
Evanghelii	106
Lecturi din relatarea Pătimirii Domnului	123
II. Formule de salut	128
III. Formule pentru actul penitențial	129
IV. Rugăciuni după Împărtășanie	130
V. Binecuvântări	131
VI. Rugăciuni la Ungerea bolnavilor	132
Rugăciune la începutul ritului Ungeriei	132
Alte litanii înainte de Ungere	132
Alte formule pentru binecuvântarea untdelemnului bolnavilor	133
Rugăciuni după Ungere	134
VII. Texte pentru Liturgia în care se administrează Viaticul	135
Lecturi biblice	135
Lectura I	135
Psalmi responsoriali	136
Aleluia și versete înainte de evanghelie	138
Evanghelii	139
Altă rugăciune după Viatic	139
Anexă: Liturghii rituale pentru bolnavi	141
Index de lecturi	145